

GRAD POREČ
I. Gradsko vijeće

5.

Na temelju članka 35. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ("Narodne novine", broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08 i 36/09) Gradsko vijeće Grada Poreča, većinom glasova svih članova, na sjednici održanoj 07. srpnja 2009. godine, donijelo je

S T A T U T
G R A D A P O R E Č A - P A R E N Z O

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Statutom se detaljnije uređuje samoupravni djelokrug Grada Poreča-Parenzo (u daljnjem tekstu i: Grad), njegova obilježja, javna priznanja, ustrojstvo, ovlasti i način rada tijela, način obavljanja poslova, oblici neposrednog sudjelovanja građana u odlučivanju, provođenje referenduma u pitanjima iz samoupravnog djelokruga, mjesna samouprava, ustrojstvo i rad upravnih tijela, imovina i financiranje, suradnja s drugim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, te druga pitanja važna za ostvarenje njegovih prava i obveza.

Članak 2.

Grad Poreč-Parenzo je jedinica lokalne samouprave.

Grad Poreč-Parenzo predstavlja prirodnu, urbanu, gospodarsku, povijesnu i društvenu cjelinu.

U sastavu Grada Poreča-Parenzo, su sljedeća naselja: Antonci, Baderna - Mompaderno, Banki - Banchi, Bašarinka - Bassarini, Blagdanići, Bonaci - Bonazzi, Bratovići - Bratovici, Brčići, Buići, Cancini, Červar - Cervera, Červar - Porat, Čuši - Ciussi, Dekovići, Dračevac - Monspinoso, Filipini, Fuškulin - Foscolino, Garbina - Garbina, Jakići Gorinji - Jachici, Jasenovica - Frassineto, Jehnići, Jurići - Jurici, Kadumi, Katun - Cattuni, Kirmenjak, Kosinožići, Kukci, Ladrovići, Matulini - Mattulini, Mičetići, Mihatovići, Mihelići, Montižana - Montisana, Mugeba - Monghebo, Mušalež, Nova Vas, Poreč - Parenzo, Radmani, Radoši kod Žbandaja, Rakovci - Racovaz, Rupeni - Rupena, Ružići, Stancija Vodopija - Stanzia Beviacqua, Starići - Starici, Stranići kod Nove Vasi, Šeraje - Seraie, Štifanići - Stifanici, Šušnjići - Susnici, Valkarin, Veleniki, Vrvari, Vežnaveri i Žbandaj.

Gradsko vijeće posebnom odlukom detaljnije utvrđuje granice Grada Poreča-Parenzo.

Članak 3.

Naziv jedinice lokalne samouprave je Grad Poreč - Parenzo.

Naziv jedinice lokalne samouprave iz stavka 1. ovog članka ispisuje se dvojezično: "Grad Poreč-Parenzo-Città di Poreč-Parenzo", na pečatu, žigu, natpisnim pločama i zaglavlju akata.

Sjedište Grada Poreča-Parenzo, Gradskog vijeća i Gradonačelnika je u Poreču -Parenzo, Obala maršala Tita broj 5.

Grad Poreč-Parenzo je pravna osoba.

Članak 4.

Grad Poreč-Parenzo ima grb i zastavu.

Izgled i uporaba grba i zastave utvrđuju se posebnom odlukom Gradskog vijeća sukladno zakonu.

Članak 5.

Svi građani Grada Poreča- Parenzo uživaju jednaka prava temeljena na principima poštivanja ljudskih prava i sloboda, ravnopravnosti, jednakosti i izvornih načela antifašizma.

Članak 6.

U Gradu Poreču-Parenzo se svečano slavi 30. travanja, Dan Grada Poreča-Parenzo, kao dan oslobođenja grada i 21. studenog, blagdan sv. Maura, zaštitnika Poreča-Parenzo.

Članak 7.

Grad Poreč-Parenzo jamči ostvarivanje prava nacionalnim manjinama koje žive na njegovom području, sukladno Ustavu Republike Hrvatske i Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina.

Članak 8.

Pripadnicima talijanske nacionalne zajednice, kao autohtone zajednice, osigurava se sloboda izražavanja nacionalne pripadnosti, slobodno služenje svojim jezikom i pismom i kulturna autonomija, zaštita ravnopravnog sudjelovanja u javnim poslovima u skladu s Ustavom, zakonom, ovim Statutom, općim i pojedinačnim aktima tijela Grada Poreča-Parenzo.

Članak 9.

Korisnicima pojedinih lokalnih govora - dijalekata jamči se pravo na inicijativu i kulturnu aktivnost, te pravo na tisak, poštivanje toponimike i narodnih tradicija.

U cilju očuvanja lokalnih govora, tradicija i običaja, Grad Poreč- Parenzo potiče i pomaže aktivnosti na kulturnom, odgojno-obrazovnom i informativnom planu.

II. JAVNA PRIZNANJA

Članak 10.

Gradsko vijeće može osobu posebno zaslužnu za Grad Poreč-Parenzo proglasiti počasnim građaninom.

Počasću se ne stječu posebna prava, odnosno obveze, a odluka o proglašenju počasnog građanina može se opozvati ako se počastvovana osoba pokaže nedostojnom takve počasti.

Članak 11.

Grad Poreč- Parenzo dodjeljuje svoja priznanja za iznimna dostignuća i doprinos od osobitog značenja za njegov razvitak i ugled, a naročito za uspjehe u unapređivanju gospodarstva, znanosti, kulture, zaštite prirodnog okoliša i drugih javnih djelatnosti, te poticanja aktivnosti koje su tome usmjerene.

Vrste javnih priznanja, uvjeti za njihovo dodjeljivanje, njihov izgled i oblik, kriteriji i postupak, te tijela koja provode postupak i dodjeljuju priznanja, uređuju se posebnim odlukama .

III. SURADNJA S DRUGIM JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Članak 12.

Ostvarujući zajednički interes u okviru svog samoupravnog djelokruga, Grad Poreč- Parenzo uspostavlja i održava suradnju s drugim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u zemlji i inozemstvu, u skladu sa zakonom i međunarodnim ugovorima.

Kada Grad Poreč-Parenzo ocijeni da postoji dugoročan i trajan interes za uspostavljanje suradnje i mogućnosti za njezino razvijanje, može s pojedinim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave sklopiti akt o suradnji i međusobnim odnosima.

Odluku o uspostavljanju suradnje, odnosno sklapanju akta o suradnji Grada Poreča- Parenzo s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi Gradsko vijeće, a ta se odluka objavljuje u "Službenom glasniku Grada Poreča-Parenzo".

IV. ZAŠTITA AUTOHTONE ETNIČKE I KULTURNE OSOBITOSTI PRIPADNIKA TALIJANSKE NACIONALNE ZAJEDNICE

Članak 13.

Pripadnicima talijanske nacionalne zajednice koji žive na području Grada Poreča- Parenzo, radi ostvarivanja slobode izražavanja nacionalnih osobitosti zajamčuje se, suglasno Ustavu i ovom Statutu, a u skladu s potrebama zajedničkog života s Hrvatima i pripadnicima drugih etničkih i nacionalnih zajednica i manjina, slobodna i ravnopravna uporaba talijanskog jezika i razvijanje kulture, odgoja i obrazovanja na svojem jeziku.

Članak 14.

Pripadnici talijanske nacionalne zajednice imaju pravo na uporabu svoje zastave.

Članak 15.

Prigodom blagdana i drugih svečanosti, te kada se na zgradama, u prostorijama tijela Grada i na drugim javnim mjestima u Poreču-Parenzo ističe zastava Republike Hrvatske, ističe se i zastava pripadnika talijanske nacionalne zajednice istih dimenzija.

Članak 16.

Pripadnici talijanske nacionalne zajednice imaju pravo na zastupljenost u tijelima Grada razmjerno svom udjelu u ukupnom broju stanovnika sukladno zakonu.

Gradonačelnik ili jedan od zamjenika Gradonačelnika bira se iz redova pripadnika talijanske nacionalnosti.

Članak 17.

Ostvarivanje ravnopravnosti talijanskog u odnosu na hrvatski jezik u javnom životu osigurava se:

- u postupku pred gradskim tijelima i to potrebnim brojem službenika koji će se služiti talijanskim jezikom,
- organiziranjem besplatne službe prijevoda od strane Grada za pripadnike talijanske nacionalne zajednice kada to oni zahtijevaju,
- u naselju Poreč-Parenzo na način da javni oglasi, pozivi i druga priopćenja moraju, uz službeni tekst na hrvatskom jeziku, sadržavati i tekst na talijanskom jeziku, a kada se objavljuju u lokalnim sredstvima javnog priopćavanja, moraju se objaviti na hrvatskom i talijanskom jeziku,
- isticanjem natpisa i oznaka u naseljima Poreč-Parenzo i na talijanskom jeziku na uredima s kojima stalno kontaktiraju pripadnici talijanske nacionalne zajednice,
- u javnim priznanjima Grada Poreča-Parenzo,
- prijevodom ovog Statuta na talijanski jezik i njegovim stavljanjem na uvid i uporabu.

Članak 18.

U naselju Poreč-Parenzo i drugim naseljima kojima je ovaj Statut odredio nazive dvojezično na području Grada Poreča-Parenzo, natpisi na pločama naziva mjesta, ulica i trgova moraju biti na hrvatskom i talijanskom jeziku.

U naselju Poreč-Parenzo i drugim naseljima kojima je ovaj Statut odredio nazive dvojezično natpisi gradskih ustanova moraju biti na hrvatskom i talijanskom jeziku, a natpisi ostalih pravnih i fizičkih osoba su u pravilu na hrvatskom i talijanskom jeziku, ako zakonom nije drukčije određeno.

Članak 19.

Pripadnicima talijanske nacionalne zajednice koji polaze osnovno obrazovanje u školama ili odjeljenjima osnovnih škola, te u predškolskim ustanovama, osigurava se nastava na talijanskom jeziku, uz obvezu učenja i hrvatskog jezika.

Članak 20.

Radi postizanja praktične i neposredne primjene ravnopravnosti hrvatskog i talijanskog jezika u osnovnoj školi s hrvatskim nastavnim jezikom u Poreču-Parenzo, osigurava se učenje talijanskog jezika na osnovi želja učenika i njihovih roditelja.

Članak 21.

Grad pomaže i potiče djelatnost institucija talijanske nacionalnosti u cilju razvijanja svih aktivnosti na kulturnom, prosvjetnom i drugim poljima.

Grad priznaje zajednice Talijana u okviru Talijanske unije sa svog područja kao autonomne, demokratske i stranački neopredijeljene predstavnike pripadnika talijanske nacionalnosti i to u ekonomskom, kulturnom i socijalnom smislu.

Grad, za predstavnike pripadnika talijanske nacionalnosti, priznaje i Vijeće talijanske nacionalne manjine za područje Grada, sukladno važećim propisima.

U okviru ovlaštenja, priznatih u ovome članku, Grad će osiguravati i potrebna financijska sredstva.

Članak 22.

Pripadnicima talijanske nacionalne zajednice omogućuje se povezivanje s matičnom nacijom u kulturnoj i drugim djelatnostima.

Članak 23.

Grad s drugim jedinicama lokalne samouprave, na kojima žive i djeluju pripadnici talijanske nacionalne zajednice, potiče i pomaže rad i djelatnosti srednjih škola za pripadnike talijanske nacionalne zajednice, te materijalno pomaže i učenike pripadnike talijanske nacionalne zajednice koji nastavljaju obrazovanje u srednjim školama na talijanskom jeziku izvan Grada.

Članak 24.

Radi rješavanja svih pitanja vezanih za ostvarivanje prava zaštite talijanske nacionalnosti, Gradsko vijeće imenuje posebno stalno radno tijelo od pet članova, od kojih tri člana predlaže Vijeće talijanske nacionalne manjine za Grad Poreč-Parenzo.

Kada pitanje od osobitog interesa za pripadnike talijanske nacionalne zajednice nije prihvaćeno, Gradsko vijeće je dužno to pitanje ponovno uzeti u razmatranje, a na temelju prijedloga radnog tijela iz stavka 1. ovoga članka.

V. SAMOUPRAVNI DJELOKRUG

Članak 25.

Grad Poreč-Parenzo samostalan je u odlučivanju u poslovima iz svog samoupravnog djelokruga sukladno Ustavu Republike Hrvatske, zakonu i ovom Statutu i podliježe samo nadzoru zakonitosti od strane nadležnih državnih tijela.

Grad u samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju prava građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na:

- uređenje naselja i stanovanje,
- prostorno i urbanističko planiranje,
- komunalno gospodarstvo,
- brigu o djeci,
- socijalnu skrb,
- primarnu zdravstvenu zaštitu,
- odgoj i osnovno obrazovanje,
- kulturu, tjelesnu kulturu i sport,
- zaštitu potrošača,
- zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša,
- protupožarnu i civilnu zaštitu,
- promet na svom području, kao i
- ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Grad obavlja i sve druge poslove koji su u neposrednoj vezi s gospodarskim, kulturnim i socijalnim napretkom lokalne zajednice, a u njegovoj su nadležnosti sukladno propisima.

Članak 26.

Odlukom Gradskog vijeća, sukladno Statutu Istarske županije i ovom Statutu, mogu se pojedini poslovi iz samoupravnog djelokruga Grada prenijeti na Županiju, odnosno mjesnu samoupravu.

Odlukom Gradskog vijeća, sukladno ovom Statutu, Grad može preuzeti obavljanje pojedinih poslova iz samoupravnog djelokruga Istarske županije.

Članak 27.

Grad može, u okviru svoje nadležnosti, odlučivati i obavljati sve što zakonom nije izričito zabranjeno.

VI. NEPOSREDNO SUDJELOVANJE GRAĐANA U ODLUČIVANJU

Članak 28.

Građani mogu neposredno sudjelovati u odlučivanju u lokalnim poslovima putem referendumu i mjesnog zbora građana, sukladno zakonu i ovom Statutu.

1. Referendum

Članak 29.

Referendum se može raspisati radi odlučivanja o prijedlogu promjene Statuta Grada, o prijedlogu općeg akta ili drugog pitanja iz djelokruga Gradskog vijeća, kao i o drugim pitanjima određenim zakonom.

Referendum raspisuje Gradsko vijeće temeljem odredaba zakona i ovoga Statuta. Referendum se raspisuje za područje Grada.

Članak 30.

Gradsko vijeće raspisat će referendum na prijedlog Gradonačelnika, jedne trećine članova Gradskog vijeća, polovine vijeća mjesnih odbora na području Grada i na prijedlog 20% birača upisanih u popis birača Grada.

Članak 31.

Odlukom o raspisivanju referendumu određuje se pitanje o kojem građani odlučuju referendumom, datum glasovanja, kao i tijela za provedbu glasovanja.

Članak 32.

Pravo glasovanja na referendumu imaju građani koji imaju prebivalište na području Grada i upisani su u popis birača Grada.

Članak 33.

Odluka donesena na referendumu obvezatna je za Gradsko vijeće.

Članak 34.

Na postupak provođenja referenduma, kao i na odluke donijete referendumom, primjenjuju se odredbe Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i drugi odgovarajući propisi.

2. Traženje mišljenja

Članak 35.

Gradsko vijeće može tražiti mišljenje mjesnih zborova građana o prijedlogu općeg akta ili drugog pitanja iz djelokruga Grada, kao i o ostalim pitanjima određenim zakonom.

Prijedlog za traženje mišljenja iz stavka 1. ovoga članka može dati 1/3 vijećnika Gradskog vijeća i Gradonačelnik.

Gradsko vijeće dužno je razmotriti prijedlog iz stavka 2. ovoga članka i ako prijedlog ne prihvati, o razlozima odbijanja obavijestiti predlagača.

Odlukom iz stavka 1. ovoga članka određuje se pitanje o kojem se traži mišljenje mjesnih zborova građana, odnosno područje Grada od kojeg se traži mišljenje.

Članak 36.

Pored traženja mišljenja građana iz prethodnog članka, Gradsko vijeće i Gradonačelnik mogu po određenim pitanjima tražiti mišljenje građana i pisano putem javnih oglasa, poziva, plakata, objava u tisku ili na drugi podesan način.

3. Inicijative

Članak 37.

Građani imaju pravo neposredno predlagati Gradskom vijeću donošenje određenog akta ili rješavanje određenog pitanja iz djelokruga Gradskog vijeća.

Gradsko vijeće mora raspraviti prijedlog iz stavka 1. ovoga članka ako ga potpisom podrži najmanje 10% birača upisanih u popis birača Grada..

Gradsko vijeće dužno je dati odgovor podnositeljima prijedloga iz stavka 2. najkasnije u roku od 3 mjeseca od prijema prijedloga.

4. Predstavke i pritužbe

Članak 38.

Građani i pravne osobe imaju pravo Gradskom vijeću, njegovim tijelima i Gradonačelniku podnositi predstavke i pritužbe na njihov rad, kao i na rad gradskih upravnih tijela, te na nepravilan odnos gradskih službenika prema građanima i pravnim osobama, kada im se građani i pravne osobe obraćaju radi ostvarivanja prava i interesa ili izvršavanja građanskih dužnosti.

Čelnici gradskih upravnih tijela dužni su osobama iz stavka 1. ovoga članak u službenim

prostorijama, na vidnom mjestu, osigurati potrebna tehnička pomagala za podnošenje predstavki i pritužbi, te omogućiti njihovo izjavljivanje, kao i tim osobama dati odgovor u roku od 30 dana od dana podnošenja predstavke, odnosno pritužbe.

VII. GRADSKO VIJEĆE

1. Položaj i nadležnosti Gradskog vijeća

Članak 39.

Gradsko vijeće je predstavničko tijelo građana Grada i tijelo lokalne samouprave koje donosi akte u okviru djelokruga Grada, te obavlja poslove u skladu s Ustavom, Europskom poveljom o lokalnoj samoupravi, zakonom i ovim Statutom.

Članak 40.

Gradsko vijeće odlučuje o poslovima lokalnog značaja, kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a osobito: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, briga o djeci, socijalna skrb, primarna zdravstvena zaštita, odgoj i osnovno obrazovanje, kultura, tjelesna kultura i sport, zaštita potrošača, zaštita i unaprjeđenje prirodnog okoliša, protupožarna i civilna zaštita, promet na svom području, te ostalim poslovima sukladno posebnim zakonima, kao i o drugim pitanjima, ako zakonom nije drugačije određeno.

Članak 41.

Gradsko vijeće:

- donosi Statut Grada,
- donosi Poslovnik o radu Gradskog vijeća,
- donosi odluke i druge opće akte kojima se uređuju pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada,
- raspisuje referendum,
- odlučuje o pokroviteljstvu u kojemu Grad preuzima materijalne obveze,
- uređuje ustrojstvo i djelokrug gradskih upravnih tijela i službi,
- osniva ustanove, trgovačka društva i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za Grad,
- donosi odluku o stjecanju i otuđenju pokretnina i nekretnina u skladu sa zakonom, te
- obavlja i druge poslove koji su mu stavljeni u djelokrug zakonom i ovim Statutom.

Gradsko vijeće obavlja izbor, imenovanja i razrješenja:

- predsjednika i potpredsjednika Gradskog vijeća,
- predsjednika i članova radnih tijela Gradskog vijeća,
- drugih nositelja i predstavnika Grada u tijelima i institucijama određenim ovim Statutom i drugim propisima.

Članak 42.

Poslovnikom o radu Gradskog vijeća (u daljnjem tekstu: Poslovnik) pobliže se uređuje način konstituiranja, sazivanje, rad i tijek sjednica, ostvarivanje prava, obveza i odgovornosti vijećnika, ostvarivanje prava i dužnosti predsjednika Gradskog vijeća, djelokrug, sastav i način rada radnih tijela, način i postupak donošenja odluka i akata, postupak izbora,

imenovanja i razrješenja, te druga pitanja od značaja za rad Gradskog vijeća.

2. Ustrojstvo, prava i dužnosti članova Gradskog vijeća

Članak 43.

Gradsko vijeće čini 19 članova izabranih na način određen zakonom.

Članak 44.

Mandat člana Gradskog vijeća izabranog na redovnim izborima traje 4 godine.

Članak 45.

Funkcija člana Gradskog vijeća je počasna i za to ne prima plaću.

Član Gradskog vijeća nema obvezujući mandat i nije opoziv.

Od dana konstituiranja Gradskog vijeća do prestanka mandata, član Gradskog vijeća ima sva prava i dužnosti određene Ustavom, zakonom, ovim Statutom i Poslovníkom,

Član Gradskog vijeća može svoj mandat staviti u mirovanje za vrijeme obnašanja nespojive dužnosti, a može, pod uvjetima iz zakona, nastaviti obnašanje dužnosti člana Gradskog vijeća.

Članu Gradskog vijeća prestaje mandat prije isteka vremena na koji je izabran pod uvjetima iz zakona.

Članovi Gradskog vijeća imaju zamjenike koji obnašaju tu dužnost ukoliko članu Gradskog vijeća mandat miruje ili prestane prije isteka vremena na koje je izabran.

Ukoliko član Gradskog vijeća mandat stavi u mirovanje ili mu prestane prije isteka vremena na koje je izabran, dužnost člana Gradskog vijeća preuzima neizabrani kandidat s dotične liste sukladno zakonu.

Članak 46.

Član Gradskog vijeća ima prava i dužnosti:

- sudjelovati na sjednicama Gradskog vijeća i njegovih radnih tijela,
- podnositi prijedloge i postavljati pitanja,
- prihvatiti izbor za člana u radnom tijelu Gradskog vijeća, te
- druga prava i dužnosti sukladno zakonu i ovom Statutu.

Članak 47.

Član Gradskog vijeća za svoj rad u Gradskom vijeću ima pravo na naknadu troškova sukladno odluci Gradskog vijeća.

Članak 48.

Gradsko vijeće ima predsjednika i dva potpredsjednika koje bira između svojih članova.

Prijedlog za izbor predsjednika i potpredsjednika daje najmanje jedna četvrtina članova Gradskog vijeća, odnosno pet članova Gradskog vijeća u pisanom obliku, a potvrđuju ga imenom, prezimenom i potpisom.

Članak 49.

Predsjednik i potpredsjednici Gradskog vijeća biraju se tajnim glasovanjem pojedinačno.

Za predsjednika ili potpredsjednika Gradskog vijeća izabran je kandidat za kojeg je glasovala većina svih članova Gradskog vijeća.

Kada je predloženo više kandidata za predsjednika ili potpredsjednika Gradskog vijeća, a niti jedan od kandidata ne dobije većinu glasova svih članova Gradskog vijeća, glasovanje se ponavlja za dva kandidata koji dobiju najveći broj glasova.

U ponovljenom glasovanju kandidat je izabran ako je dobio većinu glasova svih članova Gradskog vijeća.

Ako u ponovljenom glasovanju kandidat ne dobije većinu glasova svih članova Gradskog vijeća, kandidacijski postupak se ponavlja.

Članak 50.

Predsjednik Gradskog vijeća predsjedava sjednicama i zastupa Gradsko vijeće.

Prava i dužnosti predsjednika i potpredsjednika Gradskog vijeća utvrđuju se Poslovníkom.

3. Radna tijela Gradskog vijeća

Članak 51.

Gradsko vijeće osniva stalne ili povremene odbore i druga radna tijela.

Sastav, broj članova i djelokrug rada pojedinog radnog tijela Gradskog vijeća utvrđuje se posebnom odlukom o osnivanju radnog tijela, a način njihova rada uređuje se Poslovníkom.

VIII. GRADONAČELNIK

Članak 52.

Gradonačelnik zastupa Grad i nositelj je izvršne vlasti Grada.

Gradonačelnik dužnost obnaša profesionalno, pod uvjetima određenima zakonom.

Članak 53.

U obavljaju izvršne vlasti Gradonačelnik:

1. priprema prijedloge općih akata koje donosi Gradsko vijeće,
2. izvršava ili osigurava izvršavanje općih akata Gradskog vijeća,
3. usmjerava djelovanje gradskih upravnih tijela u obavljanju poslova samoupravnog djelokruga Grada, i preuzetih poslova državne uprave, te nadzire njihov rad,
4. upravlja nekretninama i pokretninama u vlasništvu Grada, kao i njegovim prihodima i rashodima, u skladu sa zakonom i ovim Statutom,
5. odlučuje o stjecanju i otuđivanju gradskih pokretnina i nekretnina u skladu sa zakonom i ovim Statutom, te
6. obavlja i druge poslove utvrđene zakonom, ovim Statutom i drugim propisima.

Članak 54.

Gradonačelnik je odgovoran za ustavnost i zakonitost obavljanja poslova koji su u njegovom djelokrugu i za ustavnost i zakonitost akata gradskih upravnih tijela.

Gradonačelnik je, za obavljanje poslova državne uprave prenijetih u djelokrug tijela Grada, odgovoran ovlaštenim tijelima središnje državne uprave.

Članak 55.

Gradonačelnik dva puta godišnje Gradskom vijeću podnosi polugodišnje izvješće o svom radu i to do 31. ožujka tekuće godine za razdoblje srpanj-prosinac prethodne godine i do 15. rujna za razdoblje siječanj-lipanj tekuće godine.

Gradsko vijeće može, pored izvješća iz stavka 1. ovog članka, od Gradonačelnika tražiti izvješće o pojedinim pitanjima iz njegovog djelokruga.

Po zahtjevu iz stavka 2. ovog članka Gradonačelnik podnosi Gradskom vijeću izvješće u roku od 30 dana od dana primitka zahtjeva, a ukoliko jedan zahtjev sadrži veći broj različitih pitanja, izvješće podnosi u roku od 60 dana od dana primitka zahtjeva.

Članak 56.

Gradonačelnik u obavljanju poslova iz samoupravnog djelokruga Grada ima pravo obustaviti od primjene opći akt Gradskog vijeća, ako ocijeni da je tim aktom povrijeđen zakon ili drugi propis, te zatražiti od Gradskog vijeća da u roku od 15 dana otkloni uočene nedostatke, a ako Gradsko vijeće to ne učini, Gradonačelnik je dužan u daljnjem roku od 8 dana o tome obavijestiti predstojnika ureda državne uprave u Istarskoj županiji, te čelnika središnjeg tijela državne uprave ovlaštenog za nadzor nad zakonitošću rada tijela jedinica lokalne samouprave.

Članak 57.

Za izvršenje poslova i zadaća iz svoje nadležnosti, Gradonačelnik donosi poslovnik o svom radu, odluke, pravilnike, rješenja, preporuke, upute i druge akte po potrebi.

Članak 58.

Gradonačelnik ima dva zamjenika, koji zamjenjuju Gradonačelnika u slučaju njegove spriječenosti, odsutnosti ili postojanja drugih stvarnih ili formalnih razloga koji onemogućavaju da Gradonačelnik obavlja svoju dužnost.

Članak 59.

Jedan od zamjenika Gradonačelnika mora biti iz redova pripadnika talijanske nacionalnosti.

Ako je Gradonačelnik izabran iz redova pripadnika talijanske nacionalnosti, tada oba zamjenika Gradonačelnika moraju biti iz redova pripadnika hrvatske nacionalnosti.

Ako se na izborima Gradonačelnik ili jedan od njegovih zamjenika ne izaberu iz redova pripadnika talijanske nacionalnosti, provode se dopunski izbori i gradonačelnik u tom slučaju ima tri zamjenika.

Članak 60.

Gradonačelnik može obavljati određene poslove iz svog djelokruga povjeriti zamjenicima, ali mu time ne prestaje odgovornost za njihovo obavljanje.

Zamjenik Gradonačelnika je u slučaju iz stavka 1. ovog članka dužan pridržavati se uputa gradonačelnika.

Članak 61.

Zamjenici Gradonačelnika mogu dužnost obavljati profesionalno, pod uvjetima određenima zakonom.

IX. UPRAVNA TIJELA

Članak 62.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Grada, kao i poslova državne uprave prenijetih na Grad, ustrojavaju se upravni odjeli i službe kao gradska upravna tijela.

Upravna tijela su odgovorna Gradonačelniku za zakonito, stručno, efikasno i pravovremeno obavljanje poslova iz svoje nadležnosti.

Članak 63.

Ustrojstvo i djelokrug upravnih tijela uređuju se posebnom odlukom Gradskog vijeća.

Unutarnji red i način rada upravnih tijela utvrđuje Gradonačelnik svojim aktom.

Upravnim tijelima upravljaju pročelnici, koje imenuje Gradonačelnik, sukladno zakonu.

Članak 64.

Upravna tijela u okviru svog djelokruga i ovlasti:

- neposredno izvršavaju zakone, odluke, druge opće i pojedinačne akte Gradskog vijeća i Gradonačelnika, te osiguravaju njihovo provođenje,
- prate stanje u području za koje su osnovana i o tome izvješćuju Gradonačelnika,
- pripremaju nacрте odluka i drugih općih akata koje donosi Gradsko vijeće, te prijedloge akata koje utvrđuje Gradonačelnik,
- pripremaju prijedloge akata koje donosi Gradonačelnik, te izvješća, analize i druge materijale iz svog djelokruga za potrebe Gradskog vijeća i Gradonačelnika,
- pružaju stručnu i drugu pomoć građanima i pravnim osobama u okviru prava i ovlasti Grada,
- podnose izvješće Gradonačelniku o svom radu, te
- obavljaju i druge poslove u skladu s propisima i po nalogu Gradonačelnika.

Članak 65.

Sredstva za obavljanje djelatnosti upravnih tijela osiguravaju se u proračunu Grada Poreča i iz drugih izvora utvrđenih zakonom.

Članak 66.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Grad može sa drugim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave osnovati zajedničko upravno tijelo, zajedničko

trgovačko društvo ili zajednički organizirati obavljanje poslova sukladno posebnim zakonima, a međusobne odnose urediti sporazumom.

X.. MJESNA SAMOUPRAVA

Članak 67.

Mjesni odbori na području Grada, kao oblik neposrednog sudjelovanja građana u odlučivanju o lokalnim poslovima od neposrednog i svakodnevnog utjecaja na život i rad građana, osnivaju se ovim Statutom, sukladno zakonu i drugim propisima.

Mjesni odbori su pravne osobe.

Članak 68.

Na području Grada osnivaju se:

- Mjesni odbor Červar-Porat za naselje: Červar-Porat,
- Mjesni odbor Veli Maj za naselja: Bašarinka - Bassarini, Červar - Cervera, Stancija Vodopija - Stanzia Beviacqua i dio naselja Poreč - Parenzo,
- Mjesni odbor Nova Vas za naselja: Antonci, Blagdanići, Brčići, Cancini, Dekovići, Kosinožići, Kukci, Mihatovići, Nova Vas, Stranići kod Nove Vasi i Vežnaveri,
- Mjesni odbor Mate Balota za dio naselja Poreč - Parenzo,
- Mjesni odbor Joakim Rakovac za dio naselja Poreč - Parenzo i Garbina - Garbina,
- Mjesni odbor Anke Butorac za dio naselja Poreč - Parenzo,
- Mjesni odbor Vrvari za naselja: Mušalež, Valkarin, Veleniki i Vrvari,
- Mjesni odbor Žbandaj za naselja: Buići, Filipini, Jehnići, Kadumi, Kirmenjak, Ladrovići, Mičetići, Mihelići, Radmani, Radoši kod Žbandaja, Ružići i Žbandaj,
- Mjesni odbor Fuškulin za naselja: Čuši - Ciussi, Dračevac - Monspinoso, Fuškulin - Foscolino, Jasenovica - Frassineto, Montižana - Montisana, Mugeba - Monghebbo i Starići - Starici,
- Mjesni odbor Baderna za naselja: Baderna - Mompaderno, Banki - Banchi, Bonaci - Bonazzi, Bratovići - Bratovici, Jakići Gorinji - Jachici, Jurići - Jurici, Katun - Cattuni, Matulini - Mattulini, Rakovci - Racovaz, Rupeni - Rupena, Šeraje -Seraie, Štifanići - Stifanici i Šušnjići - Susnici.

Područje i granice pojedinog mjesnog odbora utvrđuje Gradsko vijeće posebnim aktom.

Članak 69.

Inicijativu i prijedlog za osnivanje novog mjesnog odbora mogu dati građani, njihove organizacije i udruge, te Gradonačelnik.

Članak 70.

Inicijativa s prijedlogom za osnivanje novog mjesnog odbora podnosi se Gradonačelniku u pisanom obliku, koji u roku od 15 dana od dana primitka prijedloga utvrđuje da li je prijedlog sukladan zakonu i ovom Statutu.

Ako Gradonačelnik utvrdi da prijedlog nije sukladan zakonu i ovom Statutu, pozvat će predlagatelja da u roku od daljnjih 15 dana dopuni prijedlog.

Ako predlagatelj u ostavljenom roku dopuni prijedlog u cijelosti, Gradonačelnik će provesti pripremni postupak za osnivanje predloženog mjesnog obora, a u protivnom će zaključkom obustaviti postupak.

U pripremnom postupku Gradonačelnik će pribaviti mišljenje konstituiranih mjesnih odbora čije bi se područje mijenjalo osnivanjem novog mjesnog odbora, kao i ocijeniti potrebu osnivanja novog mjesnog odbora

Nakon pripremnog postupka, Gradonačelnik dostavlja Gradskom vijeću prijedlog na odlučivanje, s obrazloženjem i svojim stavom o tome da li postoji potreba izmjene ovog Statuta radi osnivanja novog mjesnog odbora.

Cjelokupni postupak odlučivanja o prijedlogu osnivanja novog mjesnog odbora provest će se u roku od 3 mjeseca od podnošenja potpunog prijedloga, donošenjem odluke Gradskog vijeća o prijedlogu, ako postupak prije toga nije obustavljen.

Članak 71.

Prijedlog mora sadržavati podatke o naseljima ili dijelu naselja za koje se predlaže osnivanje novog mjesnog odbora, potpise 10% birača s tog područja s njihovim imenima i prezimenima i adresama, te drugim propisanim identifikacijskim podacima po potrebi, nacrt pravila i zadaća mjesnog odbora, obrazložene razloge za osnivanje mjesnog odbora, te podatke o osobi koja predstavlja podnositelje prijedloga i poduzima radnje u postupku.

Samoinicijativni prijedlog Gradonačelnika za osnivanje novog mjesnog odbora koji podnosi Gradskom vijeću mora sadržavati podatke o naseljima ili dijelu naselja za koje se predlaže osnivanje mjesnog odbora, nacrt pravila i zadataka mjesnog odbora, obrazložene razloge za osnivanje, te mišljenje konstituiranih mjesnih odbora čije bi se područje mijenjalo osnivanjem novog mjesnog odbora.

Članak 72.

Tijela mjesnog odbora su vijeće mjesnog odbora i predsjednik vijeća mjesnog odbora, koji imaju djelokrug i ovlasti utvrđene zakonom i ovim Statutom.

Članove vijeća mjesnog odbora biraju neposredno tajnim glasovanjem građani s područja mjesnog odbora koji imaju biračko pravo, a predsjednika vijeća mjesnog odbora biraju članovi iz svog sastava tajnim glasovanjem.

Na postupak izbora shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave.

Vijeće mjesnog odbora ima do ukupno 7 članova, a mandat im traje četiri godine.

Članak 73.

Vijeće mjesnog odbora dužno je do kraja tekuće godine donijeti program rada za narednu godinu i dostaviti ga na suglasnost Gradonačelniku.

Programom rada utvrđuju se zadaci mjesnog odbora osobito u pogledu:

- uređenja područja mjesnog odbora,
- poboljšanja kvalitete stanovanja,
- obavljanja komunalnih i drugih uslužnih djelatnosti,
- osiguravanja potreba stanovnika u oblasti društvene brige o djeci, obrazovanju i odgoju, javnom zdravlju,
- zaštite okoliša,
- socijalne skrbi,
- osiguranja potreba u kulturi, tjelesnoj kulturi i sportu.

Ako Gradonačelnik odbije dati suglasnost na program rada mjesnog odbora, uputit će mjesni odbor na koji način treba izmijeniti program rada i pozvati ga da program ponovno dostavi Gradonačelniku na razmatranje.

Ako mjesni odbor ne izmijeni program rada i ne dostavi ga Gradonačelniku na ponovno razmatranje, a u svakom slučaju ako se suglasnost Gradonačelnika ne pribavi do kraja ožujka godine na koju se odnosi program rada, taj se program rada neće ostvariti, a Gradonačelnik može raspustiti vijeće mjesnog odbora.

Članak 74.

Vijeće mjesnog odbora donosi pravila mjesnog odbora kojima se detaljnije uređuje način konstituiranja, sazivanje i rad vijeća mjesnog odbora, ostvarivanje prava, obveza i odgovornosti članova vijeća, ostvarivanje prava i dužnosti predsjednika vijeća, način odlučivanja, te druga pitanja od značaja za rad mjesnog odbora.

Članak 75.

Gradonačelnik može posebnim aktom povjeriti mjesnom odboru obavljanje pojedinih poslova iz samoupravnog djelokruga Grada, koji su od neposrednog i svakodnevnog utjecaja na život i rad građana na tom području, a koji su sadržani u programu rada mjesnog odbora.

Članak 76.

Djelatnost mjesnih odbora, utvrđena programom uz suglasnost Gradonačelnika, financira se iz gradskog proračuna.

Kriteriji za raspodjelu i visina sredstava za mjesne odbore, utvrđuju se za odnosnu godinu u proračunu Grada, na prijedlog Gradonačelnika.

Članak 77.

Standarde za obavljanje administrativnih i drugih poslova za potrebe mjesnih odbora, kao i poslovni prostor, utvrđuje i osigurava Gradonačelnik.

Administrativne poslove za mjesne odbore obavljaju nadležna gradska upravna tijela.

Članak 78.

Nadzor nad zakonitošću rada tijela mjesnog odbora obavlja Gradonačelnik.

Članak 79.

Predsjednik vijeća mjesnog odbora dužan je u roku od 8 dana od dana donošenja dostaviti Gradonačelniku opće akte koje donosi vijeće mjesnog odbora.

Ukoliko Gradonačelnik utvrdi da su akti iz prethodnog stavka ovog članka u suprotnosti sa zakonom, Statutom, općim aktima Gradskog vijeća i aktima Gradonačelnika, dužan je takve akte staviti van snage, poduzeti mjere za zaštitu zakonitosti i interesa Grada i posebnim aktom zatražiti od vijeća mjesnog odbora da u roku od 15 dana ispravi utvrđene nepravilnosti.

Ako vijeće mjesnog odbora u određenom roku ne ispravi utvrđene nepravilnosti svojih akata, te ako učestalo krši ovaj Statut, pravila mjesnog odbora ili ne izvršava povjerene mu poslove, Gradonačelnik može raspustiti vijeće mjesnog odbora.

Članak 80.

Gradonačelnik će, po potrebi, posebnim općim aktom podrobnije utvrditi postupak davanja inicijative i podnošenja prijedloga za osnivanje novoga mjesnog odbora, djelokrug i ovlasti tijela, utvrđivanja programa rada i pravila, način financiranja djelatnosti, obavljanja administrativnih poslova, način provođenja izbora članova vijeća mjesnih odbora, te drugo od značaja za učinkovito i propisno djelovanje mjesnih odbora.

Na pitanja o radu mjesnih odbora koja nisu utvrđena ovim Statutom, aktima Gradskog vijeća i Gradonačelnika, primjenjuju se zakonske odredbe.

XI. IMOVINA I FINANCIRANJE GRADA

1. Imovina Grada

Članak 81.

Sve pokretne i nepokretne stvari koje pripadaju Gradu, kao i imovinska prava koja mu pripadaju, čine imovinu Grada.

Članak 82.

Imovinom Grada upravljaju Gradonačelnik i Gradsko vijeće pažnjom dobrog domaćina, u skladu sa zakonom i ovim Statutom.

Članak 83.

Pojedinačne akte o osnivanju trgovačkih društava, ustanova i drugih pravnih osoba, kao i o prestanku rada, spajanju ili pripajanju dijela trgovačkih društava, ustanova i drugih pravnih osoba u vlasništvu Grada, donosi Gradsko vijeće na prijedlog Gradonačelnika.

2. Financiranje Grada

Članak 84.

Grad ima, u okviru državne gospodarske politike, svoje prihode kojima u okviru samoupravnog djelokruga slobodno raspolaže.

Prihod Grada razmjernan je poslovima koje obavlja sukladno zakonu.

Rashodi Grada razmjerni su prihodima koje ostvari sukladno utvrđenim izvorima financiranja.

Članak 85.

Prihodi Grada su osobito:

- prihodi od stvari u vlasništvu Grada i imovinskih prava,
- prihodi od trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u vlasništvu Grada, odnosno u kojima Grad ima udio ili dionice,
- prihodi od naknada za koncesije koje odobrava Grad,
- darovi, nasljedstva i legati,
- gradski porezi, prirezi, naknade, doprinosi i pristojbe,
- novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje Grad sam propiše sukladno

- zakonu,
- udio u zajedničkim porezima s Republikom Hrvatskom,
 - sredstva pomoći i dotacija Republike Hrvatske predviđena u državnom proračunu,
 - drugi prihodi utvrđeni zakonom i odlukom Gradskog vijeća.

Članak 86.

Gradsko vijeće donosi godišnji proračun za narednu proračunsku godinu, na prijedlog Gradonačelnika, prije početka godine za koju se proračun donosi.

Gradsko vijeće, na prijedlog Gradonačelnika, donosi provedbene akte proračuna i završni račun proračuna Grada, sukladno propisima.

Ukoliko se godišnji proračun ne donese u roku iz stavka 1. ovog članka, Gradsko vijeće donosi odluku o privremenom financiranju sukladno zakonu.

Gradsko vijeće nadzire ukupno materijalno i financijsko poslovanje Grada.

XII. AKTI GRADA

Članak 87.

Gradsko vijeće na temelju prava i ovlaštenja utvrđenih zakonom i ovim Statutom, donosi Statut, Poslovnik o radu Gradskog vijeća, odluke, preporuke, rješenja, zaključke, deklaracije, rezolucije, te daje vjerodostojna tumačenja.

Članak 88.

Gradonačelnik u poslovima iz svog djelokruga donosi odluke, zaključke, pravilnike, te druge akte kada je za to ovlašten zakonom ili općim aktom Gradskog vijeća.

Članak 89.

Radna tijela Gradskog vijeća donose zaključke, preporuke, rješenja i prijedloge.

Članak 90.

Svi akti gradskih tijela moraju biti u skladu sa Ustavom, zakonom i ovim Statutom.

Članak 91.

Prijedlog za promjenu Statuta može podnijeti jedna trećina vijećnika Gradskog vijeća i Gradonačelnik.

Prijedlog mora biti obrazložen a podnosi se predsjedniku Gradskog vijeća.

Članak 92.

Gradsko vijeće odlučuje da li će pristupiti raspravi o predloženoj promjeni Statuta.

Ako se ni nakon ponovljene rasprave ne donese odluka da će se pristupiti raspravi o predloženoj promjeni Statuta, ili se donese odluka da se neće pristupiti raspravi, isti se prijedlog ne može ponovno staviti na dnevni red Gradskog vijeća prije isteka roka od 6 mjeseci od dana zaključivanja rasprave o prijedlogu.

Članak 93.

U postupku donošenja akata Gradskog vijeća i Gradonačelnika može se o tim aktima provesti javna rasprava.

Zaključak o upućivanju akata na javnu raspravu donosi Gradonačelnik, a samu javnu raspravu provodi nadležno upravno tijelo.

Zaključak iz prethodnog stavka objavljuje se putem sredstava javnog priopćavanja ili oglasa i sadrži:

- mjesto izlaganja akta,
- trajanje javne rasprave, koje ne može biti kraće od osam dana,
- način sudjelovanja fizičkih i pravnih osoba u javnoj raspravi,
- druge elemente od značaja za provođenje javne rasprave.

O rezultatima javne rasprave nadležno upravno tijelo obvezano je sačiniti izvješće sa prijedlogom akta koji upućuje Gradonačelniku radi daljnjeg postupka.

Članak 94.

Prije nego stupi na snagu, opći akt obvezno se objavljuje u "Službenom glasniku Grada Poreča- Parenzo".

Opći akt stupa na snagu najranije osmi dan od dana objave a iznimno, iz osobito opravdanih razloga, općim aktom se može odrediti da stupa na snagu danom objave.

Opći akt ne može imati povratno djelovanje.

Članak 95.

Gradonačelnik osigurava izvršenje općih akata Gradskog vijeća na način i u postupku propisanom ovim Statutom, te obavlja nadzor nad zakonitošću rada upravnih tijela koja obavljaju poslove iz samoupravnog djelokruga Grada.

Članak 96.

Upravna tijela, ustrojena za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Grada, neposredno izvršavaju i nadziru provođenje općih akata Gradskog vijeća i Gradonačelnika.

U provođenju nadzora iz stavka 1. ovog članka upravna tijela mogu, u slučaju neprovođenja općeg akta, poduzimati mjere propisane tim aktom i zakonom.

Članak 97.

Upravna tijela Grada, u izvršavanju općih akata Gradskog vijeća, donose pojedinačne akte kojima rješavaju o pravima, obvezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih osoba.

Protiv pojedinačnih akata iz stavka 1. ovog članka može se izjaviti žalba nadležnom upravnom tijelu Istarske županije.

U donošenju akata iz ovog članka primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ako posebnim zakonom nije propisan drugačiji postupak.

U skladu s odredbama Zakona o upravnim sporovima, protiv pojedinačnog akta upravnih tijela Grada može se pokrenuti upravni spor.

Članak 98.

Nadzor nad zakonitošću rada i općih akata Gradskog vijeća u njegovom samoupravnom djelokrugu obavlja tijelo središnje državne uprave, nadležno za lokalnu samoupravu.

Članak 99.

Podrobnije odredbe o aktima Grada, postupku donošenja akata, te vjerodostojnim tumačenjima akata utvrdit će se poslovnicima o radu Gradskog vijeća i Gradonačelnika.

Članak 100.

Grad, u postupku pripremanja i donošenja odluka i drugih općih akata Istarske županije, zakona i drugih propisa Republike Hrvatske, a koje ga se neposredno tiču, daje inicijative, mišljenja i prijedloge nadležnim tijelima.

Inicijative, mišljenja i prijedloge iz prethodnog stavka mogu u ime Grada podnositi Gradsko vijeće i Gradonačelnik, neposredno nadležnim tijelima ili posredno putem članova Skupštine Istarske županije i zastupnika u Hrvatskom saboru.

XIII. JAVNOST RADA

Članak 101.

Rad Gradskog vijeća, Gradonačelnika i upravnih tijela Grada je javan.

Članak 102.

Predstavnici udruga građana, građani i predstavnici medija mogu pratiti rad Gradskog vijeća u skladu s odredbama njegovog Poslovnika.

Članak 103.

Javnost rada Gradskog vijeća osigurava se:

- javnim održavanjem sjednica,
- izvješćivanjem, napisima u tisku i drugim oblicima javnog priopćavanja, te
- objavljivanjem općih akata i drugih akata u "Službenom glasniku Grada Poreča- Parenzo" i na gradskim web stranicama.

Javnost rada gradonačelnika osigurava se:

- održavanjem redovnih mjesečnih konferencija za medije,
- izvješćivanjem i napisima u tisku, te drugim oblicima javnog priopćavanja, te
- objavljivanjem općih akata i drugih akata u "Službenom glasniku Grada Poreča- Parenzo" i na gradskim web stranicama.

Javnost rada upravnih tijela Grada osigurava se izvješćivanjem i napisima u tisku, te drugim oblicima javnog priopćavanja.

XIV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 104.

Na pitanja koja nisu uređena ovim Statutom, neposredno se primjenjuju odgovarajući zakoni i drugi propisi.

Članak 105.

Ovaj Statut stupa na snagu osmoga dana po objavi u "Službenom glasniku Grada Poreča-Parenzo".

Članak 106.

Danom stupanja na snagu ovoga Statuta prestaje važiti Statut Grada Poreča, "Službeni glasnik Grada Poreča", broj 9/01, 18/05 i 3/09.

Klasa: 011-01/09-01/50
Ur.broj: 2167/01-09-09-1
Poreč, 07.07.2009.

**PREDSJEDNIK
GRADSKOG VIJEĆA**

Edidio Kodan, v.r.

6.

Na temelju članka 40. Statuta Grada Poreča ("Službeni glasnik Grada Poreča", broj 9/01,18/05 i 3/09) Gradsko vijeće Grada Poreča, na sjednici održanoj 07. srpnja 2009.godine, donosi

**ODLUKU
o prihvatanju Obiteljske politike Grada Poreča**

Članak 1.

Prihvaća se Obiteljska politika Grada Poreča kao strateški dokument koji objedinjava dosadašnja postignuća i buduća nastojanja u razvoju programa za zaštitu obitelji (u prilogu).

Članak 2.

Obiteljska politika sastavni je dio budućeg sveobuhvatnog Plana za zdravlje Grada Poreča i "Programskih smjernica razvoja Grada Poreča".

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku Grada Poreča".

Klasa: 011-01/09-01/44
Ur.broj: 2167/01-07-09-1
Poreč, 07.07.2009.

**PREDSJEDNIK
GRADSKO VIJEĆE**

Edidio Kodan, v.r.

Predgovor

Grad Poreč, sagledavajući probleme suvremene lokalne zajednice, već 15 godina inicira programe za unapređenje kvalitete života i zdravlja svojih građana, angažirajući pritom lokalne resurse (kadrove, prostor, financijska sredstva).

Nastojanja da se unaprijedi život obitelji sadržana su u Socijalnom programu Grada Poreča, autorskim programima koji su se razvili u okviru projekta „Zdravi grad“ Poreč, a koja su bazirana na načelima ovog svjetskog pokreta i ideji SZO «Zdravlje za sve u lokalnoj zajednici» i «Misli globalno, djeluj lokalno!». Nadalje, programi za podršku obitelji rezultat su projektnog partnerstva Grada Poreča s relevantnim institucijama u gradu koje unapređuju zdravlje obitelji te umrežavanja istih s civilnim sektorom.

Potreba za kreiranjem lokalnih programa prevencije u Poreču proizašla je iz:

1. sagledavanja problema male, suvremene lokalne zajednice sa svim njezinim specifičnostima i obilježjima tranzitnog područja, koje obilježava miješanje stanovništva, osobito mladih ljeti, i različitih europskih trendova;
2. činjenice da postojeće institucije sustava (zdravstvo, prosvjeta, socijala, policija...) bez novih inicijativa i snaga u zajednici te međusobno povezanog, integrativnog, koordiniranog djelovanja ne uspijevaju zaustaviti negativne psihosocijalne trendove urbanih zajednica (odstupajuća ponašanja, nasilje, alkoholizam, narkomanija...);
3. aktivne uloge grupe lokalnih profesionalaca (psihologa, pedagoga, liječnika, defektologa, profesora...) koji se nisu mirili s postojećim, već su krenuli od želje da se u zajednici mijenja ono što se mijenjati treba i može.

Negativne psihosocijalne pojave koje se odražavaju na djecu i mlade, a manifestiraju se kao poremećaji u ponašanju, postaju ometajući činitelj razvoja sredine i nameću zajednici odgovornost za njihovo rješavanje.

Tako Grad Poreč unatrag 15-tak godina sustavno osmišljava globalne preventivne programe u lokalnoj zajednici. Važnost i vrijednost pristupa prevenciji proizlazi iz svijesti o odgovornosti lokalnih snaga za podizanje kvalitete života i zdravlja građana mobiliziranjem lokalne političke vlasti, aktivnim uključivanjem građana, ustanova, civilnog sektora, poticanjem međusektorske suradnje te aktivnim uključivanjem profesionalaca u kreiranje lokalnih autorskih programa za zdravlje.

1. UVOD

Vrijeme u kojemu živimo izrazito je dinamično, obiluje promjenama, pruža ogromnu količinu informacija. Moderno društvo, intenzitetom svog tehnološkog razvoja, pridonosi značajnim društvenim, ekonomskim, političkim i kulturnim promjenama, koje se snažno očituju u promjeni cjelokupnog sustava vrijednosti i odražavaju na funkcioniranje obitelji.

Tranzicija, ratna i poslijeratna događanja, dinamika života koja uzrokuje stres, izlazak žena (majki) iz obitelji i njihovo obnašanje raznih funkcija, poremećen vrijednosni sustav, samo su neke od globalnih i lokalnih promjena koje ugrožavaju psihički integritet ljudi i njihovu socijalnu sigurnost uopće.

Obitelj čine dvije ili više osoba koje dijele resurse, odgovornosti za donesene odluke, dijele vrijednosti i ciljeve i obavezale su se jedna drugoj na duže vrijeme.¹ Obitelj je mreža dijeljenja i predanosti bez obzira na krvnu pripadnost, pravne veze, posvojenje ili brak (AHEA, prema Jelavić 2006/07).

Obitelj, kao temelj društva, čija je osnovna uloga osiguravanje uvjeta za zdrav razvoj svakog djeteta, postaje u toj svojoj ulozi sve nemoćnija. Razlozi tome su različiti, od onih vrlo osobne prirode do zahtjeva koje društvo postavlja pred pojedinca. Ljudi načelno, odgovarajući na zahtjeve društva, sve više sudjeluju u poslovnom svijetu, a sve manje su uključeni u obiteljski život. Mijenjanjem sustava vrijednosti, čini se da se materijalnom pridaje prevelik značaj. S druge strane, ljudi olako napuštaju sebe i svoj emocionalni svijet, gušeći svoju posebnost i autentičnost kako bi slijedili pojedince, grupe i trendove te tako zadovoljili potrebe za pripadanjem modernoj zajednici, ali i za moći.

Promjene obiteljske strukture odražavaju se i u pojavi novih socijalnih rizika (npr. porast broja rastavljenih bračnih parova, a samim time i jednoroditeljskih obitelji). U preko 80% slučajeva jedno roditeljstvo podrazumijeva obiteljsku jedinicu u kojoj živi majka s djecom. Sadašnja Vlada uvidjevši ozbiljnost problema između ostalog usmjerila je svoje snage prema poboljšanju materijalnog položaja majki i obitelji s djecom (o čemu će biti govora u daljnjem tekstu). Ovlasti u području obiteljske politike² podijeljene su primarno između Ministarstva branitelja, obitelji i međugeneracijske solidarnosti te Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi.

Na državnoj razini ponuđene su strategije koje za cilj imaju smanjivanje socijalne isključenosti, pa je tako Vlada tijekom 1997. godine osnovala **Povjerenstvo za prevenciju poremećaja u ponašanju djece i mladih** s ciljem praćenja i analiziranja rizičnih čimbenika koji utječu na pojavu poremećaja u ponašanju djece i mladih. S obzirom na okolnosti predlažu se mjere ublažavanja utjecaja negativnih faktora, prate i usmjeravaju aktivnosti na planu prevencije, predlažu zakonske promjene i načini zaštite djece i mladih s poremećajima u ponašanju.

¹ obitelj ukazuje na zajedničko obitavanje pod istim krovom dok porodica dolazi od riječi porod i podrazumijeva krvnu povezanost njenih članova (Janković, 2004).

² Obiteljska politika je cjelovit i sustavan skup mjera koje djeluju u korist obitelji, prije svega u korist obitelji s djecom. Te im mjere pomažu u problematičnim situacijama ekonomskog, socijalnog, zdravstvenog, stambenog i sličnog karaktera, ublažavaju financijski teret što ga predstavljaju djeca, omogućavaju usklađivanje obiteljskih i radnih obveza, štite trudnice i djecu (Stropnik, 1996; prema Puljiz, 1999).

U posljednje vrijeme značajna se pažnja posvećuje problemu obiteljskog nasilja. U 2003. godini su doneseni **Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji i Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji od 2005. do 2007. godine**. Po prvi su put definirani svi oblici nasilja te je uvedeno niz zaštitnih mjera, od zabrane uznemiravanja do udaljavanja nasilnika iz obitelji. S druge strane cilj je Nacionalne strategije: uskladiti domaće zakonodavstvo s međunarodnim propisima, senzibilizirati javnost, izraditi analizu skloništa za žrtve nasilja (ključnu ulogu u funkcioniranju skloništa imaju nevladine organizacije), educirati stručnjake o ovoj problematici i poticati bolju suradnju nadležnih tijela u prevenciji i reagiranju na nasilje.

U **Zakonu o socijalnoj skrbi** N.N. 73/97; 27/01, 59/01, 82/01, 103/03 u čl.13. govori se o savjetovanju:

- 1) Savjetovanje je sustavna i programirana pomoć kojoj je svrha uspješnije prevladavanje nedaća i teškoća, stvaranje uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti te odgovornog odnosa pojedinca prema samom sebi, obitelji i društvu.
- 2) Ostvarivanje prava na savjetovanje za korisnika je besplatno.

Izmjenama i dopunama zakona o socijalnoj skrbi od 21.04.2006., NN 44/06 izbrisane su i izmijenjene sve odredbe vezane uz poslove savjetovališta u socijalnoj skrbi, te su donijete nove odredbe u kojima se propisuje nova institucionalna forma - **OBITELJSKI CENTAR**.

Prema čl. 80.a 1) obiteljski centar je ustanova koja se osniva rješenjem Ministarstva nadležnog za obitelj, branitelje i međugeneracijsku solidarnost. Temeljem istog zakona donijet je; **PRAVILNIK o uvjetima glede prostora, opreme i potrebnih stručnih i drugih radnika županijskih obiteljskih centara te podružnica**. Pravilnik je stupio na snagu u kolovozu 2006.

Tijekom 2004. usvojen je **Program aktivnosti za sprečavanje nasilja među djecom i mladima** te **Protokol o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima**. Njima su definirane obveze nadležnih državnih tijela u slučaju pojave nasilja među djecom i mladima (odgojno-obrazovnih institucija, centara za socijalnu skrb, policije, zdravstvenih ustanova, jedinica lokalne i regionalne samouprave).

Dakako neizbježna tema današnjice jesu i problemi vezani uz raširenost konzumiranja droga i drugih sredstava ovisnosti među mladima. Sustav praćenja problema ovisnosti kao medicinsko-društvenog fenomena u nadležnosti je **Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo**. Krajem 2005. godine hrvatski je Sabor usvojio **Nacionalnu strategiju suzbijanja zlorabe opojnih droga u Republici Hrvatskoj za 2006. – 2012. godinu**, čiji su ciljevi smanjenje ponude i potražnje droga³.

Kao što se iz navedenoga vidi, na državnoj razini ponuđeno je već podosta strategija i programa koji pokrivaju kategorije obiteljske politike. Unatoč tome najučinkovitiji su lokalni programi koji osiguravaju direktni kontakt s građanima, kroz koje se može djelovati na povećanje osjećaja uključenosti, osobne kompetentnosti i funkcionalnosti svake osobe i/ili obitelji. Navedeni programi imperativ su današnjice i uvjet gospodarskog napretka sredine.

Lokalne zajednice koje su razvile i dalje razvijaju strategije djelovanja, a u okviru njih programe kao odgovor na zahtjeve građana današnjice, stvaraju uvjete za sretniji, dulji, kvalitetniji i zdraviji život, prosperitet i napredak.

Poreč je sredina koju kao tranzitno i razvijeno turističko središte karakterizira stresan način života pojedinaca i obitelji, prijenos pozitivnih i negativnih europskih trendova, te neujednačeni ritam rada i funkcioniranja obitelji zimi i ljeti.... Slijedom navedenog, Poreč je visokorizična sredina za razvoj poremećaja u ponašanju i disfunkcionalnost obitelji uopće.

³ Zajednički memorandum o socijalnom uključivanju

2. TEORIJSKE SPOZNAJE

2.1. PREVENCIJSKA ZNANOST

U okviru raznih lokalnih i globalnih nastojanja da se djeluje na unapređenje zdravlja i podizanje kvalitete života susreće se pojam „prevencija“, a brojni programi, aktivnosti i ciljana djelovanja za zdravlje nazivaju se preventivnim aktivnostima. Stoga je dobro definirati prevencijsku znanost radi njenog lakšeg razumijevanja.

Prevenicijska znanost bavi se stjecanjem i razumijevanjem informacija o rizičnim i zaštitnim čimbenicima prisutnim u okruženju razvoja mladog čovjeka, stavljajući te nalaze u akciju primjenom različitih obećavajućih programa (Bloom, 1996; Albee i Gullotta, 1997; prema Bašić, Ferić Šlehan i Kranželić Tavra, 2007). To je mlada znanost, koja se na svjetskoj razini razvija unatrag 15-tak godina kao odgovor na spoznaju o postojanju različitih rizičnih faktora za razvoj djece i mladih suvremenog doba. Prema komisiji za mentalno zdravlje (SAD-a, Albee, 1998; prema Bašić, Ferić Šlehan i Kranželić Tavra, 2007) glavni pravci prevencije trebaju se odnositi na stvaranje uvjeta u društvu koje se brine o djeci i mladima, ali i o odraslim osobama kao važnim čimbenicima dječjeg razvoja.

Prema najnovijim istraživanjima, nigdje u svijetu rizici za razvoj ljudske jedinke nisu jednaki nuli, dapače oni postoje i svako je dijete i svaki čovjek tijekom svog odrastanja izloženo nekima od njih. Pri tom treba naglasiti da razlikujemo „unutarnju“ ranjivost odnosno otpornost svake jedinke što predstavlja osobne rizične/zaštitne faktore kao i one vanjske rizične/zaštitne čimbenike (u obitelji, školi, društvu vršnjaka te u zajednici uopće) na koje se osmišljenim programima i aktivnostima može djelovati u cilju sveobuhvatne zaštite. Prevenicijska znanost usmjerena je izučavanju zakonitosti međuodnosa rizika i zaštite za razvoj svake jedinke, a ima osnovnu ideju koja stremi stvaranju optimalnih uvjeta za rast i razvoj svake osobe u njenom neposrednom okruženju.

Nastojanja da se brojnim preventivnim aktivnostima smanji šteta od mogućih posljedica raznih rizičnih čimbenika od ranije su poznate u okviru različitih znanosti i područja njihova djelovanja (medicina procjenjuje rizike za ljudsko zdravlje i provodi prevenciju raznih bolesti, građevina vrši procjenu rizika/zaštite pri nastajanju samostojećih objekta te u odnosu na prirodno okruženje u koje se intervenira, ekologija vrši procjene rizika za održivost zdravog okoliša i propisuje niz zaštitnih preventivnih mjera za njegovo očuvanje...).

Dakle, prevencija ima vrlo široku lepezu potencijalnog djelovanja za utvrđivanje rizičnih čimbenika u razvoju ljudske jedinke /društva te daje mogućnost poticanja mjera, programa i aktivnosti za podizanje razine zaštite u odnosu na utvrđene ometajuće faktore razvoja. U uvjetima života i zahtjevima suvremenog svijeta, u kojemu se sukobljavaju surovi materijalizam postojanju čovjeka kao socijalnog, društvenog i nadasve emotivnog bića, sve je ugroženije psiho socijalno zdravlje ljudi, njihova emocionalna stabilnost te socijalna sigurnost uopće.

Stoga Obiteljska politika Grada Poreča podržava upravo nastojanje da se u okviru spoznaja prevenicijske, ali i drugih znanosti (medicine, psihologije, sociologije...) opišu i definiraju jasne strategije djelovanja u zajednici koje uzimaju u obzir rizične/ometajuće čimbenike za psiho-socijalno zdravlje građana te planiraju intervencije (projekti, programi i aktivnosti) kojima se jača zaštita obitelji u psiho socijalnom segmentu zdravlja.

2.2. ZNAČAJ PREVENTIVNOG DJELOVANJA U ZAJEDNICI

Na razini Europske unije provodi se projekt Implementacija promocije mentalnog zdravlja u akciju (Implementing Mental Health Promotion into Action – IMHPA, www.imhpa.net, voditeljica E.Jane-Llopis) kojeg financira Europska komisija s ciljem donošenja strategije promocije i prevencije mentalnog zdravlja u Europskoj uniji. Znanstvenici ovog europskog konzultacijskog tima, za promociju mentalnog zdravlja, navode više odgovora na postavljeno pitanje u naslovu, zašto tako velika potreba za prevencijom (prezentacija E. Jane Llopis u European Commission, Luxemburg, listopad, 2005.) u zajednici?

Evo nekih od razloga:

- Svi imamo pravo na: zadovoljavanje osnovnih psiholoških i fizioloških potreba i prava, opću dobrobit, mentalno zdravlje...
- Postoje brojne evidencije o povećanju broja djece/mladih i odraslih s različitim oblicima rizičnih ponašanja, poremećaja, patnji i bolesti čije manifestacije ozbiljno narušavaju normalan razvoj djeteta /mladog čovjeka ili odgovornost odraslih i njihovu „produktivnost“ u različitim životnim područjima i odgovornostima (po nekim pokazateljima radi se o ¼ ukupne populacije).
- Po nekim procjenama u Europi samo u području mentalnih bolesti to „odnosi / traži“ oko 3-4% bruto nacionalnog dohotka
- Ako se ne intervenira kod problema u djetinjstvu cijena će biti veće u odrasloj dobi.
- Važno je stvarati evidenciju preventivnih programa („evidence-based“) te pratiti njihovu učinkovitost i utjecaj na zdravlje u zajednici s ciljem da se dugoročno implementiraju oni preventivni programi koji dokazuju svoju uspješnost.

Temeljem navedenog proizlazi da je u okviru strategijskih promišljanja **prevencije u zajednici** važno voditi računa o spoznajama u okviru preventivne znanosti kao i o pokazateljima uspješnosti programa, projekata i aktivnosti koji se realiziraju / implementiraju (Bašić; Ferić -Šlehan; Kranželić-Tavra, 2007).

2.3. PRISTUPI PREVENCIJI U LOKALNOJ ZAJEDNICI

Na razini Svjetske zdravstvene organizacije i Europskog projekta za promociju mentalnog zdravlja opisan je konceptualni okvir za strategije prevencije „Ottawa Charter for Health Promotion“ (WHO, 1986., prema Llopis i sur., 2005.) koji sugerira intervencije u zajednici kako slijedi:

- izgradnja javno zdravstvene politike (brige o zdravlju, prehrani, okolišu, stanovanju, obrazovanju...);
- kreiranje podržavajuće okoline (podržavajuća obiteljska okolina – potpora obiteljima s rizikom, podrška roditeljima od strane lokalne zajednice, intervencije potrebne roditeljima, predškolske intervencije, škole kao podržavajuća okolina za učenje i rast, podržavajuća okolina na radnom mjestu...);
- **jačanje aktivnosti zajednice** (jačanje mreža u zajednici, akcije zajednice prema zlouporabi droga, medijske kampanje...);

- razvoj osobnih vještina (jačanje otpornosti i promocija socijalne kompetencije, ciljana prevencija depresije, rješavanje negativnih posljedica nezaposlenosti...);
- nova orijentacija zdravstvenih servisa (kratke intervencije u primarnoj zaštiti, intervencije za nove majke, rane intervencije za osobe s mentalnim poremećajima...).

Iz gore navedenog proizlazi da je strateško planiranje i djelovanje za zdravlje u zajednicama u skladu s europskim i svjetskim standardima koji se postavljaju pred suvremene lokalne zajednice. Grad Poreč, prateći navedene standarde već 15 godina sustavno ulaže u zdravlje građana te je i ovaj dokument jedno od nastojanja da se zdravlje ugradi u temeljna promišljanja i strategije razvoja ovog grada (Bašić; Ferić Šlehan; Kranželić- Tavra; 2007) .

2.4. ZAŠTITNI I RIZIČNI ČIMBENCI RAZVOJA LJUDSKE JEDINKE

Rezultati brojnih stranih i naših istraživanja (npr. Bašić, Ferić-Šlehan, Kranželić-Tavra, 2001.) pokazuju da postoje različiti rizični i zaštitni čimbenici za dijete, mladog čovjeka i odrasle osobe te da je prilikom planiranja, izrade, provedbe i evaluacije preventivnih programa u zajednici veoma važno dobro prepoznati i opisati rizične čimbenike na koje se programom djeluje kao i one na kojima se bazira zaštita.

Rizični/zaštitni čimbenici se mogu grupirati u nekoliko skupina radi njihovog lakšeg razumijevanja i sagledavanja mogućnosti za operativno djelovanje na njihovom suzbijanju/jačanju. Razlikujemo ih kako slijedi:

- OSOBNOST pojedinca,
- OBITELJSKI utjecaji,
- VRŠNJAČKI odnosi,
- ODGOJNO-OBRAZOVNI UTJECAJI kroz vrtiće i škole,
- LOKALNA ZAJEDNICA kao čimbenik rizika/zaštite.

2.4.1. OSOBNOST POJEDINCA

Osobnost pojedinca, promatrana kroz strukturu njegove ličnosti, određena je genetskim naslijeđem i utjecajima iz okoline (prvenstveno utjecajima roditelja, šire obitelji i drugih važnih odraslih u djetetovu okruženju, kulturalnih utjecaja, vršnjačkih i sl.).

Istraživanjima je utvrđeno da kod djece, mladih ali i odraslih osoba postoji svojevrsan „unutrašnji mix“ ranjivosti i otpornosti pri čemu neke osobe pokazuju veću razinu osobne otpornosti na događaje (dominaciju, socijalnu otvorenost, traženje uzbuđenja...) dok su druge ranjivije (bojažljivost, socijalna osjetljivost, zatvorenost...). Samim time, osobnost s kojom dijete kreće u svijet koji ga okružuje i u razne životne situacije veoma je specifična te za svako dijete drugačija. Stoga je veoma važno prepoznati ranjivost djeteta/mlade osobe kao rizični faktor te poduprijeti njegov osobni rast i razvoj u cilju jačanja osobnih zaštitnih faktora.

Niz programa i aktivnosti koji se temelje na osnaživanju mladih, opisuju i govore o korisnosti preventivnog rada u cilju skladnog i optimalnog procesa socijalizacije te poticanja usklađenog rasta i razvoja djece i mladih (Ajduković i Pečinić, 2004.; Bašić i sur., 1993; Uzelac, 1997). Stoga je potrebno osigurati podršku osobnom jačanju u ranoj i mladenačkoj dobi kako se neželjene razvojne teškoće, emocionalne teškoće ili poremećaji u ponašanju ne bi fiksirali za kasniji život. Podršku osobnom razvoju često je jednako tako važno pružati i odraslima u ulozi važnih osoba u djetetovu životu koji osiguravaju podršku unutar obitelji.

Roditelji često u najboljoj namjeri ne znaju kako se nositi i suočavati s djetetovom teškoćom ili problemom unutar obitelji koji se reflektira i na dijete.

Teorijske spoznaje (Ajduković, 2003.) govore da prevencija poremećaja u ponašanju podrazumijeva sustavno djelovanje u ekološkom sustavu djece i mladih. Taj ekološki sustav podrazumijeva tri razine djelovanja:

1. individualnu razinu djelovanja, tj. na pojedino dijete odnosno mladu osobu;
2. neposredno okruženje koje uključuje sve značajne grupe u životu djeteta;
3. šire okruženje, odnosno zajednicu.

Iz navedenog proizlazi da psiho-socijalni servisi za podršku u zajednici, usmjereni različitim populacionim grupama, pa tako i djeci i mladima, čine osnovu preventivnog djelovanja i uvjet su kvalitetnijeg i zdravijeg života u zajednici. Tako su programi Grada Poreča, kojima se osigurava podrška rastu i razvoju pojedinaca/obitelji, direktno usmjereni jačanju ljudskog resursa kao osnovne snage u zajednici.

2.4.2. OBITELJSKI UTJECAJI

2.4.2.1. ZNAČAJ OBITELJI

I tradicionalna znanja i različite teorije (od klasičnih po Freudu preko humanističkih npr. po Rogersu) ističu važnost interakcije roditelj-dijete za kasniji razvoj osobnosti. Već je postalo ustaljeno vjerovanje da je iskustvo prvih godina života to koje determinira osobu do kraja njenog životnog vijeka (Lorenzer, 1989).

Lamb i Nash (1989; prema Klarin, 2002) navode četiri modela koji pokušavaju objasniti povezanost odnosa dijete-roditelj i dijete-dijete. Prvi model je **model vezanosti** koji ističe važnost socijabilnosti koju dijete razvija u kontaktu s majkom/ocem. Smatra se, naime, da je oblik socijalnih odnosa koji dijete stječe u najranijoj dobi osnova za kasnije izvanobiteljske socijalne kontakte. Drugi model je **dvosmjerni model** koji ističe važnost kako odnosa dijete-roditelj tako i odnosa dijete-vršnjaci. Kao što i sam naziv upućuje radi se o međudjelovanju dvaju sustava odnosa. Interakcija djeteta s majkom utječe na interakciju djeteta s vršnjacima i obrnuto. Treći model je **model temperamenta** koji govori o urođenim predispozicijama za veću ili manju socijabilnost koju dijete pokazuje u interakciji sa socijalnom okolinom. Četvrti model tzv. **model socijalne mreže** govori o tome da se specifični obrasci ponašanja stječu u interakciji sa specifičnim socijalnim čimbenicima, čineći tako strukturalnu razliku između odnosa u obitelji i odnosa s vršnjacima.

Brojna istraživanja ipak potvrđuju pretpostavku da su socijalne vještine koje dijete rabi u interakciji s vršnjacima derivat socijalnih odnosa u obitelji (Parker i Asher, 1993). Isto tako valja naglasiti da su specifični oblici interakcije, i to s oba roditelja, različito povezani s različitim dimenzijama vršnjačkih odnosa. Prihvaćanje od oca kao mehanizam interakcije pozitivno je povezano s procjenom kvalitete odnosa s najboljim prijateljem. Nadalje, procjena kvalitete interakcije u obitelji i prihvaćanje od oca negativno su povezani s odbijanjem od vršnjaka.

Emocionalna potpora koju dijete osjeća u obitelji rezultira njegovim osjećajem vlastite vrijednosti, a samopercepcija nadalje utječe na integraciju djeteta u svijet vršnjaka. Tako je npr. kvaliteta odnosa s ocem povezana sa skupnim vršnjačkim odnosima. Bezuvjetno pozitivno prihvaćanje od strane oca nužno je za uspješnu integraciju djeteta u skupini

vršnjaka. Majčina je uloga pak značajna kada je riječ o kvaliteti interakcije unutar dijadnog prijateljstva. Djeca koja s majkom ostvare odnos pun potpore i prihvaćanja, jednako takav odnos ostvaruju i s najboljim prijateljem (Klarin, 2000).

Roditelji se dakako razlikuju u načinu na koji kontroliraju socijalizaciju svojeg djeteta i stupnju u kojem to čine. Istraživači su identificirali četiri različita stila interakcije koji roditelji primjenjuju u interakciji sa svojom djecom: autoritaran, autoritativan, permisivan i neključen (Olson, 1993).

Autoritaran stil je kontrolirajući način odgoja koji postavlja vrlo visoka očekivanja, te dobro organizirana, strukturirana i jasno postavljena pravila. U takve djece nedostaje socijalne kompetentnosti, imaju nisko samopoštovanje, vrlo su anksiozna i rijetko preuzimaju inicijativu u socijalnim interakcijama. I dok dječaci pokazuju visok stupanj agresivnosti, djevojčice su vrlo ovisne o roditeljima i nedostaje im eksploracija. Ovaj je stil povezan s odbačenošću djeteta od skupine vršnjaka. **Autoritativan** stil odgoja zahtjevan je i responsivan⁴. Takvi roditelji od svoje djece očekuju zrelost, asertivni su, no ne i intruzivni⁵ niti restriktivni. Njihova metoda provođenja discipline je podržavajuća i pruža djeci dovoljno slobode kako bi mogla razviti osjećaj autonomije. Radi se o popularnoj djeci koja su najbolje prilagođena što se tiče socijalnih vještina. **Permisivan** odgojni stil odražava roditeljsko prihvaćanje i toplinu, ali i neprestanu zabrinutost roditelja oko toga da ne zaguše kreativnost svog djeteta. Njihova pretjerana zabrinutost za djetetove potrebe otežava im postavljanje granica, stoga su vrlo često u pitanju nezrela djeca koja imaju poteškoća u kontroliranju svojih impulsa i odbijaju prihvatiti odgovornost. **Neuključeni** su oni roditelji koji se vrlo malo brinu o svojoj djeci, neresponsivni su i nezahtjevni, a u ekstremnim slučajevima može se govoriti o zanemarivanoj i zlostavljanoj djeci. Takvi su roditelji obično emocionalno udaljeni i depresivni. Kod takve se djece javljaju brojne poteškoće na području socio-emocionalne sfere, što se manifestira ili iznimno agresivnim ponašanjem ili pak socijalnim povlačenjem.

2.4.2.2. PARTNERSKI ODNOSI

Posebnu pažnju, u okviru međuljudskih odnosa, zaslužuje sagledavanje partnerskih odnosa prije stupanja u bračnu zajednicu, suživot partnera kao i onih partnerskih odnosa u okviru zakonske bračne zajednice. Odnosi u novoj obitelji formiraju se putem raznih izbora ponašanja oba partnera, igranju uloga, međusobnom konstelacijom uloga te komunikacijskim sustavima i socijalnim vještinama naučenim u primarnim obiteljima oba partnera.

Pri utvrđivanju koje su obitelji rizične Weihs i Reiss (1996; prema Burton i Watson, 1998) se oslanjaju na procjenu kvalitete privrženosti. Privrženost kao takva može se podijeliti na sigurnu i nesigurnu, pri tome nesigurna se privrženost pojavljuje u tri oblika: izbjegavajući/odbijajući; ambivalentni te dezorganizirani. U svakom od nesigurnih oblika privrženosti javljaju se problemi na različitim razinama funkcioniranja (skrb, komunikacija, rješavanje problema i drugo). U skladu s navedenim podjelama kod sigurno privrženih obitelji članovi obitelji dijele i razgovaraju o emocionalnom stresu kroz koji prolaze pružaju si međusobnu podršku. Na najvećem su stupnju rizika agresivne obitelji čiji članovi stalno ulaze u sukob, odbijaju komunikaciju i bilo kakav oblik (među)suradnje.

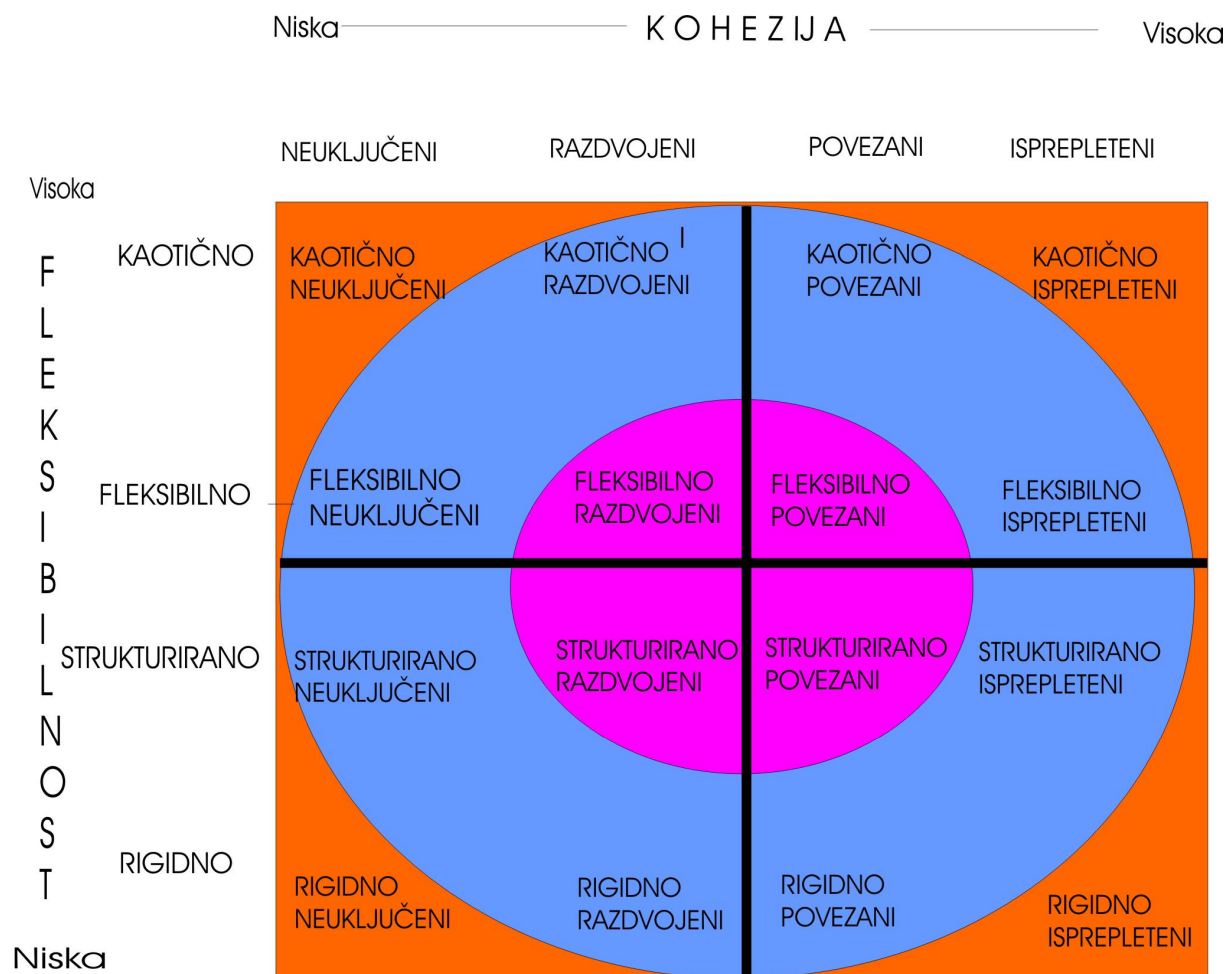
Olson (1993) predlaže nešto različitiju klasifikaciju koja se bazira na stupnju **kohezivnosti, fleksibilnosti i komunikaciji** među članovima obitelji. Pri tome **kohezivnost** se definira kao međusobna emocionalna povezanost članova obitelji (Olson i Lavee; 1989). Specifični indikatori za mjerenje kohezivnosti su emocionalna zavisnost, granice, koalicije,

⁴ Responsivan je onaj roditelj koji prepoznaje i odgovara na djetetove potrebe

⁵ Intruzivan pristup odnosi se na onaj pristup koji guši djetetov rast i razvoj prečestim namećanjem i uplitanjem u djetetov prostor na način da se sprječava djetetova samostalnost

interesi i drugo. U samom fokusu kohezivnosti je upravo ravnoteža između separacije i bliskosti odnosno povezanosti. S jedne strane ove dimenzije nalaze se obitelji s visokim stupnjem kohezivnosti, dok su na drugom kraju kontinuuma obitelji s vrlo niskom ili nepostojećom kohezivnošću (vidi Slika 1.). U prvom slučaju govorimo o simbiotskim obiteljima čiji članovi gotovo da i nemaju svoj privatni život. U drugom slučaju govori se o neuključenoj obitelji čiji članovi vode odvojene živote, a u slučaju kriza gotovo da i nema nikakvog oblika podrške

Fleksibilnost se odnosi na način na koji bračni odnosno obiteljski sustav uspostavlja ravnotežu između stabilnosti i promjene. Koncepti koji ulaze unutar fleksibilnosti su: vodstvo (kontrola, disciplina), stilovi pregovaranja, uloge i pravila unutar odnosa. Četiri razine fleksibilnosti kreću se od rigidne (krute) preko strukturirane do fleksibilne i kaotične (vidi Slika 1.). Kao i u slučaju s dimenzijom kohezije, središnji dio tj. uravnotežena razina fleksibilnosti (fleksibilno i strukturirano) adekvatnija je za dobro partnersko i obiteljsko funkcioniranje. S druge strane polariteti (rigidno-kaotično) odraz su problematičnog funkcioniranja. Kako bi partnerski odnosno obiteljski sustav što kvalitetnije funkcionirao potrebni su mu kako stabilnost tako i promjena. Primjera radi **strukturirani odnosi** okarakterizirani su demokratskim načinom vođenja (kada je to moguće pri pojedinim odlukama uključena su i djeca). Uloge su stabilne a pravilna jasno postavljena. **Fleksibilni odnosi** okarakterizirani su jednakošću i demokratskim pristupom pri donošenju odluka (djeca su aktivno uključena). Uloge se kod ovakvih obitelji dijele i po potrebi mijenjaju dok su pravila postavljena u skladu s dobi, dakle, vremenom se mijenjaju.

Slika 1. Kružni model: Partnerska i bračna mapa (prema Olson, 2000).

Neuravnotežene obitelji su ili rigidne ili kaotične. **Rigidan odnos** podrazumijeva obično jednog člana obitelji koji ima iznimnu potrebu za kontrolom. Uloge su u takvih obitelji strogo definirane, a pravila se ne mijenjaju. **Kaotičan odnos** karakterizira nestalnim tj. ograničenim vodstvom, odluke se donose na vrlo impulzivan i nepromišljen način dok su uloge nejasne i često se mijenjaju.

Komunikacija je treća dimenzija kružnog modela i ima ulogu facilitatora iz tog razloga nije niti uključena u grafički prikaz kao prethodne dvije dimenzije. Komunikacijske vještine određuju se promatranjem članova obitelji i procjenom njihovih komunikacijskih sposobnosti kao što su: slušanje, govorne vještine, jasnoća i razumljivost, (samo)poštovanje. U terminima komunikacijskih vještina naglasak se stavlja na empatiju i aktivno slušanje. Vještine govorenja podrazumijevaju govoriti u svoje ime i za sebe a ne za drugoga.

Ukratko, budući da obitelj prolazi kroz brojne životne izazove i faze obiteljskog ciklusa **prilagodljivost** je njena vrlo bitna komponenta iz koje proizlazi zaštitna uloga obitelji. Kao što i sama riječ kaže radi se o sposobnosti obiteljskog sustava da se mijenja u skladu sa zahtjevima situacije (npr. uloge, dimenzija moći među članovima obitelji, pravila i drugo). Kohezivnost, fleksibilnost i komunikacija ključni su čimbenici koji govore o kvaliteti unutar odnosa bilo bračnog ili obiteljskog.

Preventivnim programima u zajednici važno je omogućiti podršku suvremenim obiteljima, poduprijeti sposobnost obitelji prilagođavanju, jačati obiteljske veze i odnose, komunikacijske i socijalne vještine te doprinositi kvaliteti odnosa kako u cjelovitim tako u jedno roditeljskim obiteljima. Navedenim intervencijama djeluje se na jačanje obitelji i roditeljske kompetencije te direktno jačaju zaštitni obiteljski faktori.

2.4.3. VRŠNJAČKI ODNOSI

2.4.3.1. ZNAČAJ ODNOSA S VRŠNJACIMA

Još kao vrlo mala, djeca napuštaju okrilje svojih roditelja i ulaze u prošireni socijalni svijet. Interakcija s vršnjacima pruža socijalni kontekst koji omogućuje razvoj osnovnih vještina potrebnih za uspješnu socijalnu interakciju (Riggio, 1992; prema Segrin i Flora, 2000). Bez mogućnosti da sretnu pojedinca «ravnog sebi» djeca nisu u poziciji da uče odgovarajuće komunikacijske vještine, usvajaju sposobnosti potrebne za reguliranje agresivnog ponašanja te imaju poteškoća pri formiranju moralnih vrijednosti i razvoja seksualnosti (Cillessen i Bellmore, 1999). Osim osjećaja sigurnosti i podrške (Hartup, 1996), interakcija s vršnjacima ima za funkciju smanjenje tjeskobe i strahova vezanih uz promjene koje prate svako pojedino razvojno razdoblje (Stacey, 2000). Djeca se postepeno uče samostalno donositi odluke i ovladati složenim odnosom suradnje i suparništva na koje nailaze u svijetu svojih vršnjaka. No, osim pozitivnih utjecaja na razvoj i prilagodbu, odnos s vršnjacima može isto tako kao i obiteljski čimbenici pridonijeti nastanku i razvoju usamljenosti. Ovisno o karakteristikama odnosno kvaliteti odnosa, prijateljstvo može imati pozitivan i negativan utjecaj na razvoj. Dosadašnja su istraživanja uglavnom bila usmjerena ispitivanju grupne prihvaćenosti, gdje se pokazalo da su prijateljstva nepopularne djece manje stabilna od prijateljstava popularne, dobro prihvaćene djece (Bukowski i Hoza, 1989). Postoje dva razvojna puta koja vode ka poteškoćama unutar odnosa među vršnjacima (Waas i Graczyk, 1999). Prvi je okarakteriziran različitim oblicima neodgovarajućeg ponašanja kao što je npr. agresivno ponašanje, dok se drugi odnosi na probleme poput sramežljivosti i socijalnog povlačenja.

Veoma značajne grupe u životu djeteta, osim obitelji i neposrednog školskog okruženja, su svakako vršnjačke skupine. Brojna istraživanja pokazala su da se mladi u

situacijama kad imaju problem najprije (ponekad i jedino) obraćaju vršnjacima. Prijatelji mogu mnogo pomoći ali im često nedostaju znanja i vještine pomaganja pa se i sami zapetljaju u problem onoga koji je pomoć tražio ili ne prepoznaju težinu problema, a tada prava pomoć izostane. Bruner je (prema Čale Mraković, 1997.) dao dokaze o velikim mogućnostima i doprinosu od osposobljavanja mladih pomagača kao modela koji premošćuju jaz generacija i efikasno pomažu svojim vršnjacima .

Slijedom navedenog, programi kojima se u zajednici osposobljavaju vršnjaci pomagači direktno utječu na jačanje vršnjačkih zaštitnih čimbenika u okruženju djece i mladih te podupiru osobni rast i razvoj ranjivijih skupina mladih.

2.4.3.2. ODNOS VRŠNJAČKIH I OBITELJSKIH ODNOSA

Iako su vršnjaci ti koji sve više dobivaju na važnosti poglavito tijekom razdoblja adolescencije, roditelji i dalje ostaju važni za oblikovanje kako kognitivno-emocionalnog tako i ponašajnog života mladih. Drugim riječima, način na koji se mladi ljudi snalaze unutar svojih interpersonalnih odnosa odražava, barem dijelom, njihov odnos sa roditeljima. Adolescenti koji imaju poteškoća u otvaranju i izražavanju svojih misli imaju više problema pri uspostavljanju prijateljstva, no i pri uspostavljenom prijateljstvu imaju poteškoća oko toga da postignu dovoljnu razinu uključenosti, intimnosti i privrženosti. Dugoročno gledano, takva problematika ima tendenciju manifestirati se kroz socio-emocionalnu izolaciju.

Responsivnost roditelja u pozitivnoj je korelaciji sa socijalnom kompetentnošću, nasuprot tome roditeljska rigidnost u odgoju vezana je uz devijantno ponašanje i izopačeni razvoj socijalnih vještina (Langhinrichsen-Rohling, Monson, Meyer, Caster i Sanders, 1998). Zbog naglaska na konformizam i poslušnost, adolescenti mogu biti loše pripremljeni na demokratičan stav na koji nailaze unutar grupe svojih vršnjaka. Društveni roditelji imaju društvenu djecu vjerojatno iz razloga što njihova socijalna integracija naglašava važnost socijalnih kontakata. Osim toga ti roditelji imaju i bolje znanje o tome koje su socijalne strategije važne za olakšavanje i poticanje optimalnog socijalnog razvoja (Mize, Pettit i Brown, 1995; prema Engels, Deković i Meeus, 2002). Međutim, socijalna je kompetentnost više od sposobnosti da se započne i održi prijateljstvo. Gest, Graham-Bermann i Hartup (2001) upućuju da je za razumijevanje razvojne važnosti prijateljstva potrebno imati informacije vezane uz kvalitetu prijateljstva kao i ponašajni identitet prijatelja. Osim toga, potrebno je imati informacije ne samo o tome da li adolescent ima bliske prijatelje već i da li ti prijatelji pružaju podršku i zadovoljavaju potrebe koje su pojedincu neophodne.

Osmišljenim, ciljanim programima u zajednici putem educiranih vršnjaka pomagača može se pozitivno utjecati na pružanje podrške socijalno izoliranim i povučenim vršnjacima.

2.4.4. ODGOJNO OBRAZOVNI UTJECAJI

- kroz vrtiće i škole kao čimbenik zaštite djece i obitelji

Boravak djeteta u odgojnoj ili odgojno obrazovnoj ustanovi ima neosporno snažan utjecaj na razvoj djetetove osobnosti. Prvi značajni odrasli modeli s kojima se djeca identificiraju, nakon svojih roditelja, su njihovi odgajatelji i nastavnici, naročito oni u razrednoj nastavi. S ovom skupinom važnih odraslih osoba djeca su u kontaktu u najranijoj životnoj dobi kada se formira njihova osobnost i kada je ukupni kapacitet za učenje izuzetno velik. Stoga je odgovornost za utjecaj ove skupine važnih odraslih izuzetno velik za rani psiho somatski razvoj djeteta – od brige za zadovoljavanje djetetovih osnovnih fizioloških potreba do stvaranja uvjeta i podrške za prepoznavanje i zadovoljavanje djetetovih psiholoških potreba- podrška djetetovoj emocionalnoj stabilnosti, kapacitet odraslih za zadovoljavanje

djetetove potrebe za ljubavlju i pripadanjem (u odsustvu roditelja), jačanje dječje socijalne kompetencije, razvijanje specifičnih sposobnosti kod djeteta, poticanje dječjeg kapaciteta za iskrene i tople socijalne odnose s vršnjacima i odraslima, uvažavanje djetetove osobnosti kao temelja za stvaranje odnosa povjerenja djeteta i važnih odraslih koji tijekom rasta i razvoja dijelom zamjenjuju roditelje.

Da bi važni odrasli u odgojnim ustanovama optimalno podržali dječji rast i razvoj potrebne su kontinuirane edukacije kroz koje se jača kompetencija odgajatelja i nastavnika za djelovanje u cilju optimalnog psiho fizičkog razvoja djece i mladih. U zahtjevima suvremenog doba, intenzivnih promjena, novih spoznaja o utjecajima na rast i razvoj djece i mladih, veoma je važno prepoznati potrebu jačanja odgovornih odraslih, djelovati na unapređenje njihovih komunikacijskih i socijalnih vještina i osigurati dodatne kompetencije za probleme na koje nailaze. Ovaj zahtjev i nije teško prepoznati ako znamo da su važni odrasli, naročito nastavnici predmetne nastave (npr. matematike, fizike, biologije..) učili da budu prvenstveno profesionalci koji obrazuju djecu i mlade, a da su u uvjetima uloge razrednika, pa i predmetnih nastavnika, suočeni s nizom zahtjeva s kojima se trebaju moći i znati nositi (alkoholizam u obitelji djeteta, jedno roditeljske obitelji, poremećaji u ponašanju, ovisnosti...i dr.).

Edukacija profesionalaca u zajednici, različitih profila, naročito odgajatelja i nastavnika, prioritet su projekta „Zdravi grad“ Poreč od njegova osnivanja. Tako „Zdravi grad Poreč“ već 15 godina razvija strategiju djelovanja za zdravlje u zajednici koja osigurava posebne edukacije važnim odraslim osobama u odgojno obrazovnim sustavima kako bi specifičnim znanjima provodili preventivne programe u vrtićima i školama.

Tako osposobljeni odgajatelji i nastavnici (Integralna metoda, Kvalitetna škola, Nenasilno rješavanje sukoba, projekt Afirmacija uspješnog roditeljstva, projekt PATHS i mnogi drugi) realizirali su brojne projekte u vidu predavanja – radionica –okruglih stolova usmjerenih djeci, mladima i važnim odraslima (prvenstveno roditeljima). Na taj način se kroz sustav odgoja i obrazovanja s najvećim obuhvatom djece i građana (vrtići, škole) direktno utječe na unapređenje znanja, komunikacijske i socijalne vještine. Potiče se kompetencija djece i roditelja te svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Edukacije su utjecale na populariziranje tema iz važnih oblasti dječjeg razvoja i roditeljske kompetencije (razumijevanje potreba djeteta, jačanje dječje socijalne kompetencije, važnost granica u odgoju, ovisnosti, seksualnost, video-medijska ovisnost i mnoge druge), a realizirane su u suradnji vrtića-škola i roditelja. Poreč je na taj način, lokalnim strategijama i intervencijama, dao snažan doprinos odgojnom, preventivnom utjecaju gradskih i državnih institucija, na lokalnoj razini s ciljem jačanja osobnih, vršnjačkih, školskih zaštitnih faktora i onih u zajednici za svoje građane.

2.4.5. LOKALNA ZAJEDNICA

- kao čimbenik zaštite pojedincu i obitelji

Lokalna zajednica je mjesto u kojemu ljudi žive, rade i provode najveći dio vlastitih života. Njezina je uloga višestruka: od osiguravanja elementarnih uvjeta za život i rad te gospodarski napredak do razvijanja osjetljivosti zajednice, pogotovo lokalnih političkih vlasti, za psiho socijalne i zdravstvene potrebe građana odnosno stvaranje uvjeta za veću kvalitetu života i zdravlja u zajednici uopće. Navedene uloge lokalne zajednice u uskoj su međuzavisnosti, te međusobnim interaktivnim djelovanjem utječu na ukupni razvoj zajednice u cjelini.

U viziji razvoja projekta „Zdravi grad“ za naš grad, jedno od veoma važnih mjesta u strategiji lokalnog djelovanja za zdravlje imalo je obrazovanje lokalnih stručnjaka s ciljem osiguravanja i jačanja profesionalnih resursa u gradu koji mogu doprinijeti realizaciji preventivnih programa za unapređenje zdravlja u zajednici. Logika stvaranja vlastitih profesionalnih snaga za naš grad imala je svoje uporište u ideji vodilji Svjetske zdravstvene organizacije iz ranih osamdesetih, vezane uz projekt zdravih gradova, koja glasi „*misli globalno, djeluj lokalno*“. Navedena ideja imala je ključni značaj za dugoročno opredjeljenje Grada Poreča u cilju unapređenje zdravlja u zajednici. Njezina operacionalizacija osigurava snagu lokalnih profesionalaca koji svom gradu i građanima usmjeravaju specifična znanja te daju doprinos realizaciji ekonomičnih, dostupnih, stručnih i sveobuhvatnih programa za podršku zdravlju svih populacionih skupina (djece, mladih, predbračnih parova, roditelja, starijih, osoba s invaliditetom, bolesnih, ovisnika...). Tako su različita specijalistička obrazovanja dugoročno i kontinuirano usmjerena slijedećim skupinama porečkih profesionalaca:

- stručnim timovima projekta Zdravi grad Poreč,
- stručnim službama porečkih vrtića, škola i CZSS Poreč,
- odgajateljima porečkih vrtića i nastavnicima u porečkim školama,
- mladim voditeljima u udrugama i dr..

Navedenim edukacijama značajno se podiže razina kompetencije profesionalaca i stvara kritična masa lokalnih – ljudskih - profesionalnih resursa za realizaciju različitih preventivnih programa u sustavima (vrtići, i škole) te programa u zajednici (Zdravi grad) usmjerenih djeci, mladima i svim građanima našeg grada.

Programi u zajednici koji unapređuju kvalitetu života i zdravlje građana te stvaraju okruženje koje pruža socijalnu sigurnost i zaštitu svim skupinama građana (djeci, mladima, odraslima, starima...), programi koji omogućavaju umrežavanje i projektno partnerstvo u zajednici svih relevantnih institucija koje se bave zaštitom djece, mladih i obitelji direktno utječu na razvoj i napredak našega grada.

3. OBITELJSKA POLITIKA GRADA POREČA

U nastojanjima da postane socijalno osjetljiva zajednica u zaštiti svih svojih građana, pojedinaca i obitelj, te podupre razvoj funkcionalnih obitelji, Poreč je izabrao put jačanja gradskog socijalnog programa, razvijao vlastiti projekt „Zdravi grad“ i ostvarivao projektno partnerstvo s relevantnim ustanovama u gradu te civilnim sektorom u cilju unapređenja zdravlja.

U inicijalnim nastojanjima, 90.-tih godina, postavljalo se pitanje: u kojem smjeru djelovati? Na osobni rast pojedinca, na obitelj prije pojedinca ili pak na društvo i zajednicu u cjelini ...Ova pitanja moguće je sagledavati sa više aspekata: pojedinac bez obitelji je „poput biljke bez korijena“, utoliko mu je važniji oslonac i socijalno okruženje, s druge strane moguće je osnaživati i učiniti funkcionalnim jedno roditeljske, nepotpune obitelji i najzad, čak i cjelovita, zdrava obitelj teško napreduje i opstaje bez podrške društva i zajednice u cjelini.

Iz navedenog proizlazi da je pružanje podrške obiteljima današnjice veoma kompleksno pitanje. Svekoliki utjecaji u suvremenim uvjetima života i rada te promjene globalnih razmjera uvjetuju potrebu djelovanja u smjeru jačanja zaštitnih čimbenika na svim dostupnim razinama: 1.individualnoj (osobni rast i razvoj), 2. u neposrednom okruženju (obitelj, vršnjaci, škola...) 3. u lokalnoj zajednici (specifični programi za građane, kvalitetno slobodno vrijeme, zdravo urbano planiranje, zaštita okoliša...). Na taj način postiže se sveobuhvatni preventivni

i zaštitni pristup u okviru kojeg se svaka promjena u jednom segmentu svakako reflektira i na ostale aspekte cjeline.

Put koji smo u svojim nastojanjima zacrtali i kojim idemo u razvoju socijalnih programa Grada Poreč usmjeren je jačanju zaštitnih čimbenika u vidu podrške osobnom rastu i razvoju svakog pojedinca, pružanju potpore razvoju zdravih i funkcionalnih obitelji te umrežavanje, suradnja i projektno partnerstvo u zajednici radi stvaranja zdravijeg okruženja koje potiče razvoj i sigurnost ljudskog resursa u zajednici uopće.

3.1. SVEOBUHVAATNOST PROGRAMA ZA PODRŠKU OBITELJIMA POREČA

Uvidom u programe i aktivnosti koji se realiziraju u Gradu Poreču, a usmjereni su podizanju kvalitete života građana, sačinjen je pregled istih radi lakšeg praćenja te daljnjeg podupiranja programa u okviru osmišljene Obiteljske politike za Grad Poreč.

Programi usmjereni jačanju zaštitnih faktora u odnosu na pojedinaca, obitelj, vršnjake, školu i zajednicu u Poreču se realiziraju kroz:

- postojeće institucije društva (vrtići, škole, Ispostava istarskih domova zdravlja Poreč, Centar za socijalnu skrb Poreč, Dom za starije i nemoćne Poreč...);
- specifične psiho socijalne programe koje je Grad Poreč razvio u zajednici (projekt Zdravi grad Poreč),
- socijalni program Grada Poreča sadržan u Socijalnoj odluci Grada Poreča,
- kroz rad Vijeća za Socijalnu politiku Grada Poreča,
- putem suradnje Grada Poreča s civilnim sektorom (Društvo naša djeca, Društvo invalida Poreč, Klub liječenih alkoholičara, Crveni križ, Centar za građanske inicijative i druge.),
- Župni ured Poreč i dr.

Projektno partnerstvo i umrežavanje na razini lokalne zajednice je promjenjiva kategorija. Tako se, osim gore navedenih projektnih partnera, u projektno partnerstvo uključuju i druge organizacije te udruge prema gradskim prioritetima za zdravlje te u skladu s kapacitetom udruga za sudjelovanje u realizaciji psiho-socijalnih programa u zajednici.

TABLICA 1. Prikaz postojećih programa za podršku obitelji u Gradu Poreču

VRSTA PROGRAMA								
UNIVERZALNI	TRAJANJE	TKO	SELEKTIVNI	TRAJANJE	TKO	INDICIRANI	TRAJANJE	TKO
Integralna metoda – osmišljen model rada s odgojiteljima, roditeljima i djecom s ciljem ulaganja u socio-emocionalni razvoj predškolske djece	kontinuirano	Stručna služba i gosti predavači	Predbračno savjetovanje – priprema mladih bračnih parova za ulazak u brak	kontinuirano	Župni ur.	Gradsko Savjetovalište za brak i obitelj - rad s pojedincima i/ili obiteljima u cilju prevencije i funkcionalnog napretka svakog člana i obitelji. OBLICI RADA: -individualni, -u paru, -obiteljski, -grupni.	kontinuirano	Zdravi grad Poreč
			Ginekološko savjetovalište za mlade – pruža mogućnost mladima da rješavaju dileme i teškoće vezane uz spolno sazrijevanje u kontaktu s ginekologom Mladi volonteri – vršnjak pomagač Program usmjeren edukaciji srednjoškolaca u cilju poticanja zdravog rasta i razvoja mladih i osposobljavanje za pružanje pomoći drugima	kontinuirano	Zdravi grad Poreč			
<i>Uspješan odgajatelj u komunikaciji s roditeljima</i> projekt osmišljen kao nastavak integralne metode s ciljem ulaganja u partnerstvo roditelja i vrtića <i>Afirmacija uspješnog roditeljstva</i> edukacija učitelja za rad s roditeljima	kontinuirano	Stručna služba vrtića i škola	Tematske radionice i generacijska savjetovanja -roditelja kod čije djece postoje poteškoće - kod upisa u prvi razred, -profesionalna orijentacija kod upisa u srednju školu i sl. <i>Savjetovalište u organizaciji stručne službe vrtića/škole</i> <i>Individualn. i obiteljski pristup radu s roditeljima i djecom u cilju pružanja pomoći i potpore</i>	kontinuirano	Stručne službe škola	Grupe za roditelje djece s emocionalnim teškoćama grupni rad s roditeljima djece s emocionalnim smetnjama Grupe za osobe s invaliditetom <i>podrška osobama s invaliditetom i njihovim obiteljima u prihvaćanju invaliditeta i podizanju kvalitete života uopće</i>	kontinuirano	Zdravi grad Poreč

Tematski roditeljski sastanci – radionice vođene od strane učitelja i stručne službe koje temama prate razvojnu dob djece Modeli suradnje vrtića/škola i roditelja Poticanje različitih oblika suradnje (sportski susreti, zajedničke akcije)	kontinuirano	Učitelji i stručne službe škola	Priprema trudnica za porod program koji omogućava budućim roditeljima (trudnicama i budućim očevima) da se fizički i psihički pripremaju za dolazak djeteta te jačaju međusobni odnos u zajedničkim pripremama za dolazak novog člana. Biti roditelj program koji roditeljima pruža mogućnost da uče prepoznavati i zadovoljavati vlastite i djetetove potrebe, te da budu uspješni u ulozi roditelja u zahtjevima današnjeg vremena.	kontinuirano	Zdravi grad Poreč	Terapijska zajednica za liječenje ovisnika o alkoholu Program van bolničkog liječenja ovisnika o alkoholu i njihovih obitelji u cilju postizanja i održavanja apstinencije te rehabilitacije ovisnika Centar za liječenje ovisnosti o drogama Program van bolničkog liječenja ovisnika o drogama i njihovih obitelji	kontinuirano	Zdravi grad Poreč i DZ Poreč
Afirmacija uspješnog roditeljstva Program baziran na idejama prevencije rizičnih ponašanja posredstvom ulaganja u ljude – učitelje i roditelje	kontinuirano	Stručna služba škole i učitelji	Priprema trudnica za porod -program koji omogućava budućim roditeljima (trudnicama i budućim očevima) da se fizički i psihički pripremaju za dolazak djeteta Antistres program program usmjeren prepoznavanju izvora stresa i učenja strategija za suočavanje i prevladavanje stresa u životu i radu	kontinuirano	Zdravi grad Poreč	Potpora obiteljima u socijalnoj potrebi Program pomoći i podrške obiteljima lošeg socio ekonomskog statusa	Kontinuirano	Crveni križ Poreč
Tematska predavanja u zajednici Program usmjeren edukaciji i informiranju svih građana na različite tema: -Zdrava hrana; -Kako jačati samopouzdanje; -Uloga granica u životu djece; -Ovisnost o kocki i mnoge druge	kontinuirano	Zdravi Grad	Participacija mladih u zajednici Program edukacije mladih za aktivnu participaciju u političkom životu grada Mladež crvenog križa Program edukacije mladih humanim vrijednostima te pružanju prve pomoći	kontinuirano	CGI Poreč Crveni križ Poreč	Pomoć ženama žrtvama obiteljskog nasilja Program obuhvaća pružanje psihološke pomoći ženama, žrtvama nasilja te pripremu za privremeni smještaj u Sigurnu kuću	kontinuirano	CGI Poreč

Zajedno protiv ovisnosti Sveobuhvatni preventivni program Grada Poreča usmjeren suzbijanju ovisnosti kod djece i mladih	kontinuirano	Povjerenstvo ZPO	Gerontološki centar Poreč <i>Realizira programe usmjerene kvalitetnom starenju uz organizirano slobodno vrijeme (poludnevni boravak u Domu, okupacione radionice za starije, predavanja za starije, medicinska rekreacija, volontarijat i dr)</i>	kontinuirano	Dom za starije Poreč	Dom za starije i nemoćne <i>Osigurava stacionarni smještaj starijim i nemoćnim osobama Poreča i okolice</i>	kontinuirano	Dom za starije Poreč
DND Poreč <i>Program usmjeren kvalitetnoj organizaciji slobodnog vremena djece i mladih u radionicama i prigodnim akcijama</i>	kontinuirano	DND Poreč	Radionice za djecu s invaliditetom <i>Kroz program kreativnih radionica nudi se mogućnost kvalitetnog organiziranja slobodnog vremena djeci s invaliditetom, socijalizaciju sa zdravom djecom te realizaciju aktivnosti primjereno dječjim sposobnostima.</i>	kontinuirano	Društvo invalida Poreč	Savjetovalište za građane <i>Program pružanja pomoći i potpore građanima temeljem Obiteljskog zakona</i> KLA Poreč <i>Program liječenja i održavanja apstinencije ovisnika o alkoholu i njihovih obitelji u programu Kluba liječenih alkoholičara Poreč (KLA)</i>	kontinuirano	CZSS Poreč Klub liječenih alkoholičara Poreč

3.2. PROJEKT ZDRAVI GRAD POREČ

-specifičan model rada s pojedincima i obiteljima u zajednici

U želji da se razradi najprimjereniji oblik podrške obitelji (obzirom na potrebe pojedinca, skupina ili cijele populacije) Grad Poreč je u okviru vlastitog projekta "Zdravi grad" sustavno podržavao i dalje podupire razvoj i pripremu različitih specifičnih preventivnih programa usmjerenih građanima.

Navedeni programi se realiziraju na tri razine preventivnog djelovanja:

1. UNIVERZALNOJ,
2. SELEKTIVNOJ,
3. INDICIRANOJ.

Pri tome **Univerzalni programi** podrazumijevaju programe koji su usmjereni pojedincima i obiteljima koji nisu identificirani na osnovi individualnog rizika nego čine zdravu populaciju te su programi na ovoj razini usmjereni podršci zdravim građanima (npr. tematski roditeljski sastanci, tribine, predavanja, radionice, socijalne akcije, programi za kvalitetno slobodno vrijeme).

Selektivni programi su usmjereni na pojedince, roditelje i obitelji koji trebaju specifične informacije kao npr. o odgoju djeteta (traže odgovore na dileme i probleme), žele se dodatno educirati, surađivati ili su identificirani na ranoj razini rizika te trebaju stručnu

pomoć i podršku. Prema pokazateljima svjetskih istraživanja najučinkovitije su intervencije na razini ranog rizika.

Indicirani programi i intervencije namijenjene su pojedincima, roditeljima i/ili obiteljima koje su visoko rizične s ciljem pomoći pojedincu, obiteljskog savjetovanja, pružanja potpore obitelji i razvijanja strategije djelovanja za funkcionalno napredovanje svakog njezinog člana.

Vrijednost projekta „Zdravi grad“ Poreč utoliko je veća što se isti temelji na višegodišnjoj kontinuiranoj praksi i bazičnim zadacima svjetskog pokreta zdravih gradova kako slijedi:

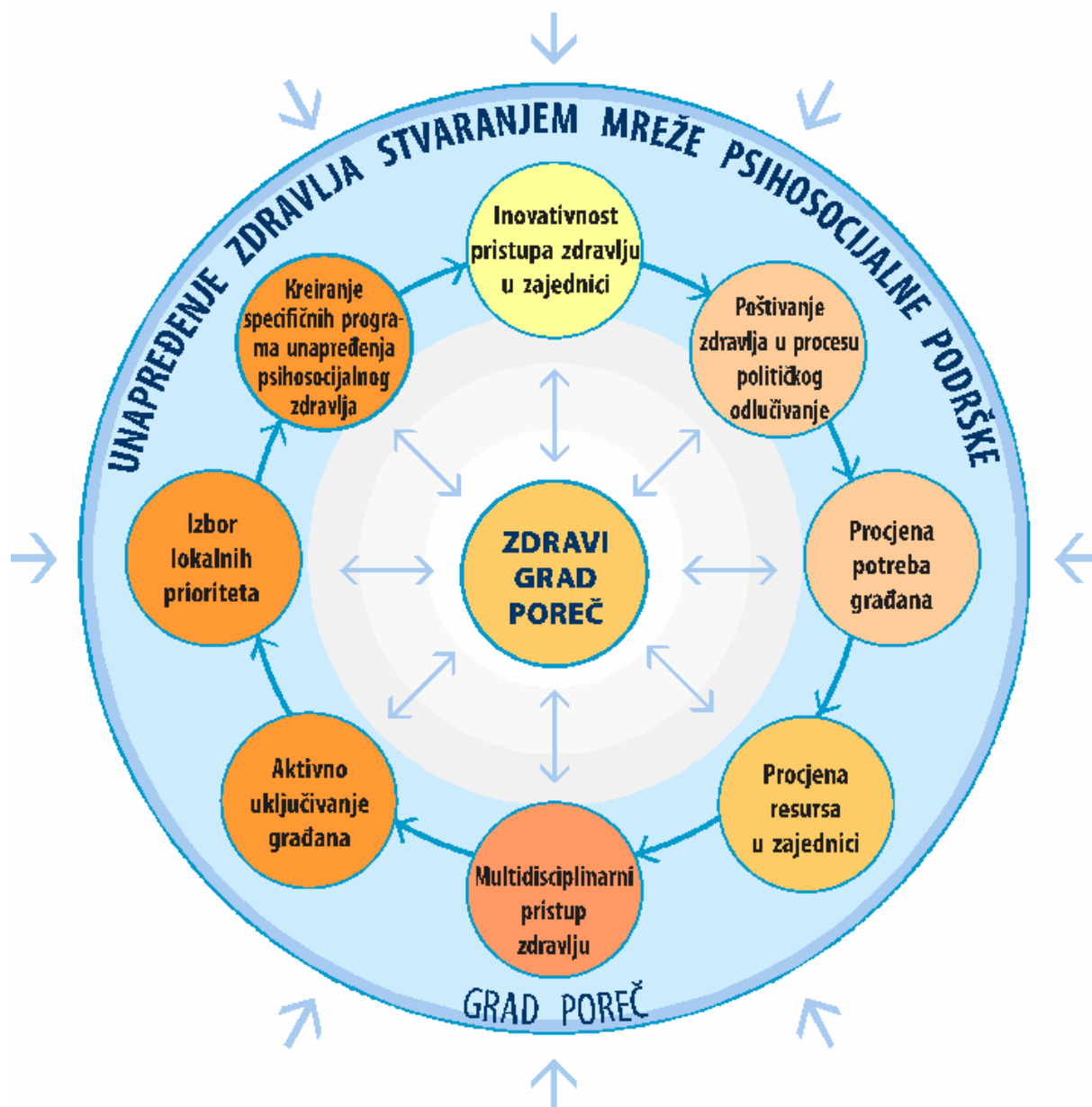
- ispitivanja potreba građana,
- utvrđivanja zdravstvenih prioriteta za Grad Poreč,
- neprestane mogućnosti redefiniranja prioriteta,
- razvijanje sustava praćenja i evaluacije programa radi utvrđivanja ishoda i uspješnosti programa
- te umrežavanje projektnih partnera na razini lokalne zajednice u cilju unapređenja zdravlja i kvalitete života građana uopće.

Zahvaljujući projektu "Zdravi grad", Poreč je postao socijalno osjetljivija zajednica, u neprestanom kontaktu sa građanima te otvoren za poticanje i razvoj specifičnih programa koji su dostupni, efikasni, stručni i ekonomični. Na taj način Grad Poreč daje kontinuiranu potporu jačanju ljudskog resursa u zajednici kao osnovne gospodarske snage te stvara uvjete za njezin prosperitet.

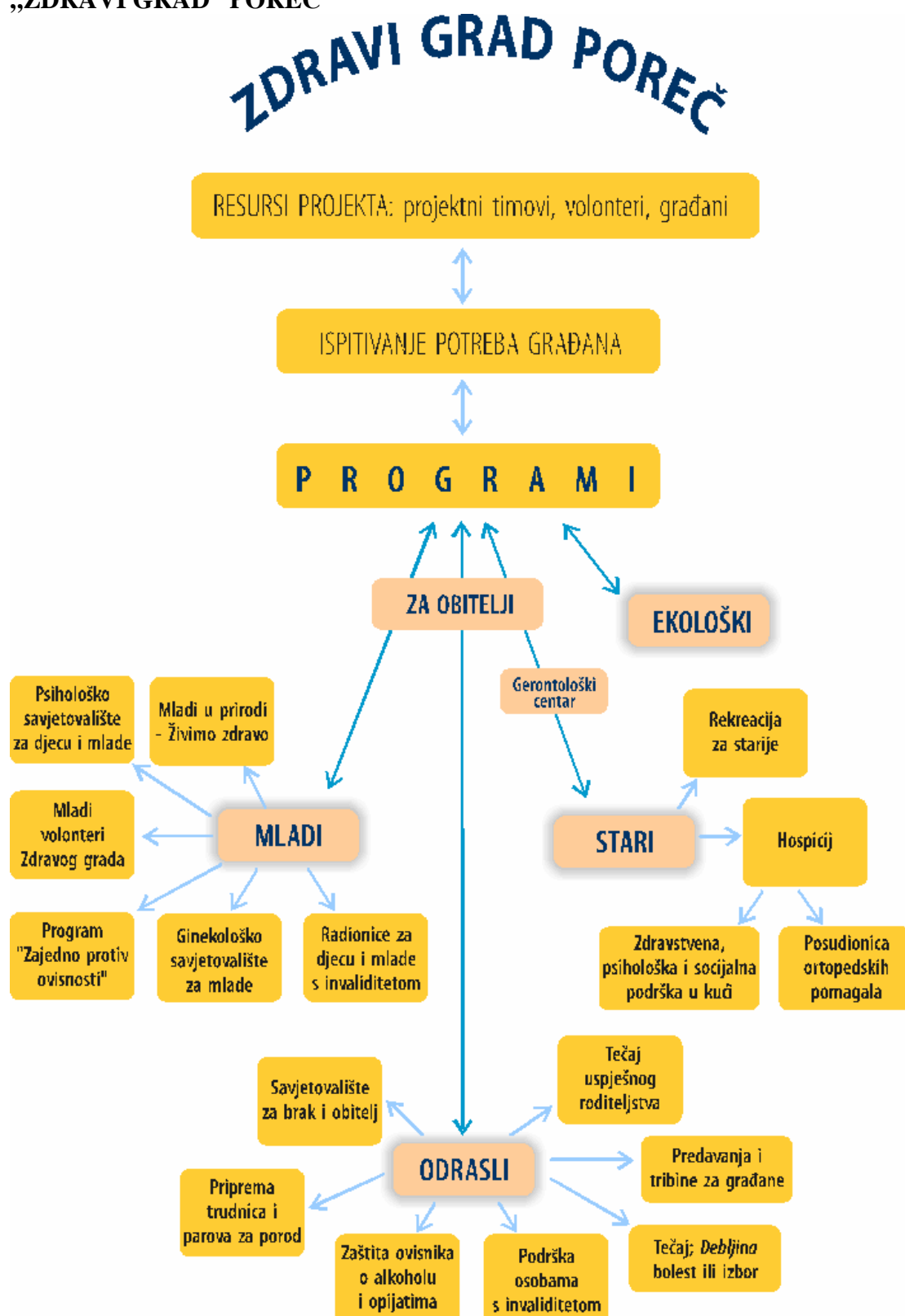
U daljnjem tekstu bit će opisani autorski programi koji su nastali u okviru projekta Zdravi grad Poreč te predstavljaju osnovu za daljnje djelovanje u smjeru unapređenja zdravlja obitelji u našem gradu. Neki od tih programa postali su modeli dobre prakse u našoj zajednici i šire te su kao takvi prezentirani u RH i na međunarodnim konferencijama. Programi su nastali kao nastojanje da se unaprijedi zdravlje u lokalnoj zajednici, a godinama se evaluiraju s ciljem procjene njihova utjecaja na kvalitetu života i zdravlje građana. Nadalje, programima se djeluje na jačanje zaštitnih faktora s ciljem očuvanja zdravlja građana na sve tri razine: individualnoj, u neposrednom okruženju, u zajednici pri čemu programi koji se realiziraju pokrivaju bar jednu od tri razine preventivnog djelovanja.

RAZIKA između onoga što grad je i što bi mogao/ trebao postati za svoje građane je područje djelovanja projekta ZDRAVI GRAD.

Učinkovita skrb za zdravlje u lokalnoj zajednici

3.3. AUTORSKI PROGRAMI U ZAJEDNICI NASTALI U OKVIRU PROJEKTA „ZDRAVI GRAD“ POREČ

3.4. SAVJETOVALIŠTE ZA DJECU, MLADE, BRAK I OBITELJ

Potrebe građana suvremenih lokalnih zajednica iz godine u godinu rezultiraju osnivanjem savjetovališta u našoj regiji i na razini RH. U uvjetima u kojima država nije prepoznavala lokalne potrebe ili ih nije fokusirala kao prioritet poneke su se zajednice organizirale vlastitim resursima (prostor, kadrovi, financije) s ciljem zaštite zdravlja građana. Grad Poreč imao je među prvima gradsko psihološko Savjetovalište za djecu, mlade, brak i obitelj u okviru projekta Zdravi grad.

Grad Poreč je, osnivanjem Fonda Zdravi grad 1993. godine, stvorio uvjete za razvoj psihosocijalnih programa u zajednici te za rad gradskog psihološkog Savjetovališta koje uspješno djeluje do danas. Opseg posla u porečkom savjetovalištu neprestano raste, razvijaju se specifični programi za podršku obitelji u raznim fazama obiteljskog ciklusa te otvaraju mogućnosti za podršku osobnom rastu i razvoju građana u specijaliziranom gradskom centru.

Savjetovalište za djecu, mlade, brak i obitelj usmjerava svoje programe građanima Poreča, Poreštine i dijelova sjeverozapadne Istre. Karakterizira ga sveobuhvatan program kojeg realiziraju 3 stalna djelatnika (tajnica i 2 psihologa), psihologinja-vježbenica te 10-tak stručnih suradnika različitih obrazovnih profila. Kroz rad porečkog gradskog savjetovališta promoviran je i afirmiran multidisciplinarni pristup u radu pa su stručnjaci koji u realizaciji programa svakodnevno surađuju: psiholozi, liječnici, pedagozi, defektolozi, socijalni pedagozi, sociolozi, profesori i dr.

3.4.1. Osnovna polazišta za rad Savjetovališta

- definicija zdravlja SZO – Zdravlje nije samo odsustvo bolesti već stanje potpunog tjelesnog, psihičkog i socijalnog blagostanja ;
- ispitivanje potreba građana - građani Istarske županije, kao stanovnici tranzitnog, turističkog, visokorizičnog područja za razvoj negativnih psihosocijalnih trendova (agresije, nasilja, ovisnosti...i drugih oblika poremećaja u ponašanju), sa uvjetima života i rada vezanim uz visoku razinu stresa..., već godinama iskazuju potrebu za korištenjem dostupnih savjetovališnih usluga u lokalnoj zajednici;
- formalne odluke gradskih/općinskih vlasti (deklaracije o zdravlju Grada Poreča, socijalne odluke na razini gradova/općina...) kojima se podržava opredjeljenje za skrb o zdravlju i povećanje kvalitete života u zajednici;
- Lokalne zajednice, kao sredine u kojima građani žive i rade, trebaju prepoznavati potrebe svojih građana kao i specifičnosti same zajednice u cilju pružanja zaštite i socijalne sigurnosti uopće.

Navedene promjene globalnih i lokalnih razmjera ugrožavaju psihički integritet ljudi i njihovu socijalnu sigurnost uopće. Takve promjene, potrebe pojedinca kao i zajednice uopće, zahtijevaju cjelovit, složen, dugoročan i sustavan pristup pružanju pomoći i podrške ljudima današnjice. Jedna od metoda izbora uslijed navedenih potreba je i **savjetovanje građana**.

I veoma zdrave, inače dobro prilagođene osobe, u stresnoj situaciji mogu postati neuspješne i trebati pomoć i podršku. Stoga je mogućnost da se, u okviru lokalne zajednice, osiguraju uvjeti za direktni kontakt sa građanima kroz koji se može djelovati na povećanje osjećaja uključenosti, osobne kompetentnosti i funkcionalnosti svake osobe i/ili obitelji, imperativ današnjice i uvjet gospodarskog napretka sredine.

3.4.2. Savjetovanje

Savjetovanje/psihoterapija je proces psihičkog osnaživanja osobe koja se suočava s poteškoćama koje ne može prevladati sama, u cilju postupnog prevladavanja problema i postizanja većeg životnog zadovoljstva.

Bitni elementi savjetovanja su:

- savjetovanje provode osobe specijalizirane za pomaganje drugim ljudima,
- to je specifična metoda pomoći kojom se trenutačno neuspješne osobe osposobljavaju za samostalno i uspješno djelovanje, rješavanje problema te uspješan i zdrav život.
- nudi se pojedincu, parovima, obitelji i grupama.

Savjetovatelji su stručnjaci u pojedinom području, najčešće psiholozi, psihijatri, defektolozi, socijalni radnici. U savjetodavnom radu koriste se specifične spoznaje, znanja i vještine, metode i tehnike ovisno o profesionalnom usmjerenju – specifičnim edukacijama savjetovatelja (najčešće realitetna terapija, biheviorkognitivna terapija, gestalt terapija, psihoanaliza i dr.).

Svrha savjetovanja najčešće je „pomoći ljudima da sami sebi postanu najbolji pomagači“.

3.4.3. Namjena savjetovališta

Kako bi odgovorili na različite potrebe klijenata, Savjetovalište nudi različite usluge savjetodavnog i grupnog rada, edukacije i specifičnih programa.

Osnovna djelatnost Savjetovališta je **savjetodavni rad** s osobama kojima je potrebna podrška i pomoć u rješavanju svakodnevnih životnih problema i poteškoća kako bi podigli razinu kvalitete svog življenja. Savjetovanje i rad s djetetom može započeti tek nakon pristanka roditelja (po mogućnosti pismenog). Ukoliko se roditelji djeteta i sami ne uključe u savjetovališni rad najčešće nema dugotrajnog učinka savjetovanja na dijete.

Moguće je razlikovati tip savjetodavnog rada obzirom na:

- broj zahvaćenih osoba (individualno, partnersko, obiteljsko, grupno savjetovanje)
- oblik komunikacije sa korisnicima (direktno i indirektno)
- korisnike (djeca, mladi, odrasli, partneri, obitelji, ovisnici, osobe u kriznim stanjima, zlostavljane osobe ...).

Prema vrsti komunikacije sa korisnicima razlikuje se:

- direktni savjetodavni rad - licem u lice
- indirektno - posredstvom nekih medija (telefon, internet, sredstva javnog priopćavanja).

3.4.4. Razlozi djelovanja Savjetovališta

Gradska savjetovališta su mjesta dostupna svim građanima, naročito onim osobama koje se javljaju za podršku na izrazito ranoj razini osobnog i/ili obiteljskog rizika te stručno djelovanje u odnosu na njih ima znatno veću mogućnost prevencije poremećaja u ponašanju pojedinca ili odstupanja u funkcioniranju obiteljskog sistema. Na taj način građanima se pruža mogućnost korištenja stručnog i dostupnog savjetovališno-informativnog centra kao punkta koji potiče razvoj ljudskih potencijala u našoj zajednici. Građani u savjetovalište dolaze

samoinicijativno, upućeni od stručnih suradnika vrtića i škola, obiteljskih liječnika, Centra za socijalne skrbi te na druge načine.

Najčešći razlozi dolaska u savjetovanište su sljedeći:

Djeca (u pratnji roditelja) - teškoće socijalizacije i prilagodbe, teškoće u učenju, poremećaji u ponašanju, razne druge emocionalne teškoće.

Mladi - adolescentne i druge razvojne krize, emocionalne teškoće, problemi socijalizacije i prilagodbe, neslaganje s roditeljima, teškoće u učenju, eksperimentiranje sa sredstvima ovisnosti i drugi poremećaji u ponašanju.

Odrasli - predbračni i bračni problemi, loša komunikacija u obitelji, nesklad odgojnih postupaka roditelja, stres na poslu, neusklađenost poslovnih i obiteljskih obaveza, invaliditet ili bolest u obitelji, fizičko, seksualno ili psihičko zlostavljanje u obitelji, emocionalni poremećaji kod odraslih, ovisnost u obitelji, bolest u obitelji, invaliditet u obitelji i drugo.

S postojećim kapacitetom u vidu profesionalnih, finansijskih i prostornih resursa u Savjetovaništu „Zdravog grada“ Poreč se realiziraju sljedeće usluge:

1. savjetovanišni rad (u individualnom, obiteljskom, grupnom i savjetovanju u paru)
2. psihološka dijagnostika,
3. edukacijske aktivnosti (predavanja, radionice, prezentacije),
4. psihološka istraživanja,
5. supervizija i evaluacija,
6. izrada edukativno informativnih letaka, brošura i publikacija,
7. osmišljavanje i izrada pisanih projekata, razvojnih planova i strategija za zdravlje

Grada Poreča.

Program je usmjeren na:

- **individualnu razinu** odnosno na pružanje potpore osobnom rastu i razvoju svakog pojedinca/obitelji koji potraže pomoć,
- **neposredno okruženje** odnosno jačanje zaštitnih čimbenika u obitelji čime se povećava obiteljska funkcionalnost, kapacitet obitelji za promjene i kvaliteta života obitelji uopće,
- **lokalnu zajednicu** – stvaranje kapaciteta lokalne zajednice za podizanje standarda psiho socijalne zaštite usmjerene građanima Poreča.

MJESTO: Prostori savjetovaništa , Zdravi grad Poreč

KRITERIJ ZA UKLJUČIVANJE: Dobrovoljnost, motiviranost pojedinaca i obitelji

VODITELJI: psihologinja, Nataša Basanić-Čuš

psihologinja, Sandra Milotti Ašpan

psihologinja, Marijana Rajčević

vanjski suradnici psiholozi, liječnici, defektolozi, soc. pedagozi

3.5. MLADI VOLONTERI „ZDRAVOG GRADA“ POREČ

Na osnovu teorijskih spoznaja i ispitivanja potreba mladih u našoj lokalnoj zajednici prije desetak godina osmišljen je specifičan program koji obuhvaća univerzalnu i selektivnu prevenciju – Volonteri Zdravog grada Poreč.

Temeljem utvrđenih potreba program Volonteri Zdravog grada nametnuo se kao izvan institucijsko rješenje za sljedeće potrebe mladih (korisnika programa), organizacije Zdravi grad Poreč i čitave lokalne zajednice:

1. Pomoć mladima u specifičnim razvojnim fazama (kvalitetno zadovoljavanje potreba u adolescentnom razdoblju, djelovanje na osobni rast i razvoj);
2. Preuzimanje uloge vršnjaka pomagača unutar socijalnih grupa;
3. Iniciranje i provođenje socijalnih akcija u rješavanju konkretnih problema mladih;
4. Promoviranje ideja Zdravog grada (Projekt WHO - «zdravlje za sve»).
5. Volontersko uključivanje mladih u aktivnosti Zdravog grada i drugih građanskih udruga prema široj lokalnoj zajednici, organiziranje socijalnih akcija;
6. Jačanje zaštitnih faktora u zajednici u cilju prevencije rizičnih ponašanja.

Program *Volonteri Zdravog grada* već desetak godina sustavno obuhvaća mlade grada Poreča s ciljem prevencije rizičnog ponašanja ulaganjem u osobni rast i razvoj mladih te provođenje socijalnih akcija. Zamišljen je kao višegodišnji kontinuirani rad s motiviranim srednjoškolcima. Okruženje u kojem se program provodi je lokalna zajednica. Model je primjenjiv i u radu s grupama u osnovnoj i srednjoj školi.

U viziji rada na programu Mladi volonteri *Zdravog grada* Poreč željelo se djelovati na tri segmenta u lokalnom okruženju:

- Individulnu razinu djelovanja – ponuditi mladima program edukacije za razumijevanje ljudskog ponašanja i usvajanja socijalnih vještina u cilju osobnog rasta i razvoja.
- Neposredno okruženje – djelovanje na grupu vršnjaka s ciljem pružanja vršnjačke pomoći, reduciranje rizičnih čimbenika i jačanje zaštitnih čimbenika utjecaja vršnjaka.
- Lokalnu zajednicu – kroz socijalne i preventivne akcije te volonterske aktivnosti osmišljene i vođene od strane mladih, a usmjerenih kako mladima tako i drugim skupinama građana.

Ovako zacrtana vizija programa pokriva prioritete na državnoj, županijskoj i lokalnoj razini (prevencije ovisnosti i rizičnih ponašanja djece i mladih, afirmacija pozitivnih vrijednosti).

Program je koncipiran na način da ga mladi prolaze razvojno i kontinuirano u periodu od 2-3 godine. Program se realizira već 9. godinu i specifičan je na razini RH, predstavlja autorski projekt voditeljica programa (u više navrata je prezentiran na stručnim skupovima te u stručnoj literaturi-publikacijama).

Kroz edukativni dio mladi usvajaju znanja o ljudskom ponašanju i vlastitom ponašanju kako bi bolje upoznali sebe i zakonitosti ljudskog ponašanja uopće.

Slijedi rad na sebi kroz svladavanje procesa donošenja odluka i jačanja vrijednosti odgovornog ponašanja u odnosu na sebe i druge osobe u bližoj i široj okolini.

Posljednja razvojna faza odnosi se na prenošenje stečenih znanja i pružanje pomoći drugim osobama u vlastitoj sredini (vršnjacima sa razvojnim teškoćama - *vršnjak pomagač*, invalidnim osobama, starima...), poticanje inicijative mladih (realizacija samostalnih preventivnih projekata) te razvijanje senzibiliteta i spremnosti za humanitarni rad. Educirani mladi volonteri uključuju se u sve akcije na nivou Grada Poreča u kojima mogu biti od koristi (Dječji maskembal, Porečka bajka, Poreč 24, sportske manifestacije – Triatlon, Porečki Delfin, stručne konferencije humanitarne akcije – prikupljanje pomoći za bolesne, Svjetski dan zdravlja, Mjesec borbe protiv ovisnosti, Drvored zdravlja ..u aktivnosti NGO-a i slično).

Višegodišnji rad na programu je pokazao da mladi ljudi imaju velik potencijal i motivaciju da u ovako strukturiranom programu adekvatno djeluju na unapređenje vlastitog zdravlja kao i zdravlja u zajednici. Evaluacija pilot programa pokazala je uspješnost prema svim općim kriterijima evaluacije (ostvarivanje individualnih ciljeva i napretka, zadovoljstvo

članova sudjelovanjem u grupnom radu, visoku razinu ostvarivanja grupnih ciljeva i zadataka, i izuzetno dobru kvalitetu socio-emocionalnih odnosa u grupi).

Evaluacija dugoročnih ishoda na individualnoj razini dala je također zanimljive rezultate. Dobiveni su longitudinalnim praćenjem 70 volontera koji su programom bili obuhvaćeni 2 do 4 godine. Neki od dugoročnih pozitivnih ishoda su: osobna dobit; zdrava i sigurna ponašanja, viša akademska postignuća, bolje socijalno-emocionalno funkcioniranje, veća spremnost za pomaganje, bolje razumijevanje i prihvaćanje drugih, pozitivan stav prema suradnji, veće samopoštovanje, stalna želja za oplemenjivanjem života.

Program se realizira kontinuirano od 1998. godine.

Program je usmjeren na:

- **individualnu razinu zaštite**, odnosno snažno djeluje na osobni rast i razvoj te formiranje mlade osobe, potiče aktivno uključivanje mlade osobe u život zajednice te utječe na odgovorno donošenje odluka i zdrave životne izbore;
- **vršnjačku zaštitu**, godišnje 40-60 mladih stječe specifična znanja za pružanje pomoći i potpore vršnjacima koji prolaze razne teškoće, istovremeno postaju pozitivni model identifikacije među mladima;
- **zaštitu od strane zajednice**, program za kvalitetno provođenje slobodnog vremena u zajednici, pruža mladima mogućnost za humanitarni i preventivni rad u zajednici, jača senzibilitet mladih za osobe s teškoćama uopće.

MJESTO: Prostori savjetovališta , Zdravi grad Poreč

VRSTA GRUPE: Edukacijsko-suportivna.

VELIČINA GRUPE: Pozitivni rezultati bili su poticaj stručnom timu da se svake školske godine u dvogodišnji program edukacije uključi 40-60 srednjoškolaca (rad s 2-3 grupe) i tako sustavno razvija senzibilitet mladih za promicanje zdravlja i uključivanje u programe koji promiču zdravlje u zajednici.

KRITERIJ ZA UKLJUČIVANJE: Dobrovoljnost, motiviranost porečkih srednjoškolaca.

VREMENSKI OKVIR: 30 susreta godišnje po 90 min, jedanput tjedno za svaku grupu, u večernjim satima izvan termina rada škole.

VODITELJI: psihologinja, Gordana Vorkapić Jugovac

psihologinja, Nataša Basanić Čuš

povremeno gosti predavači

3.6. GINEKOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE ZA MLADE

U vremenu informacijskog obilja teško je tvrditi da djeca i mladi ne posjeduju informacije vezane uz spolnost. No, ono što je zasigurno moguće tvrditi je činjenica da u sustavu zdravstva i školstva nedostaje, a vrlo često i ne postoji sveobuhvatan, kontinuiran te stručno osmišljen i praćen spolni odgoj. Drugim riječima današnja je omladina prepuštena sebi i vlastitim obiteljima u kojima također često izostaje spolni odgoj. Stoga je ginekološko savjetovalište za mlade specifično savjetovalište kojim se potiče odgovornost u kontekstu spolnog sazrijevanja te zrelo planiranje obitelji. Djevojke, mladići, mladi parovi ili manje grupe javljaju se u terminima rada savjetovališta i informiraju o svemu što ih zanima vezano uz spolnost. U programu se planira i posjet ginekološkoj ambulanti. Posjet ambulanti, tkz. „*Izlet u ginekološku ambulantu*“, ima za cilj da se djevojke upoznaju sa prostorom radi smanjivanja straha od nepoznatog prije potrebe za prvim ginekološkim pregledom.

Program se realizira od 1999. godine.

Program je usmjeren na:

- *individualnu razinu* zaštite, odnosno djeluje na formiranje stavova, proces donošenja odluka, usmjerava vrijednosni sustav te potiče aktivnu ulogu i odgovornost u odnosu na osobno spolno zdravlje. Realizacijom programa postiže se veća emocionalna stabilnost mladih te odgovornije spolno ponašanje u okviru osobnog rasta i razvoja te u odnosu na partnera.

MJESTO: Prostorije "Zdravog grada"/ ginekološka ambulanta / škole (predavanja).

VODITELJ: Dr. Lina Štefanić, ginekolog,
psiholozi "Zdravog grada".

VREMENSKI OKVIR: Prema dogovoru s grupama, parovima i pojedincima.

3.7. PRIPREMA TRUDNICA (I BUDUĆIH TATA) ZA POROD

Rođenje djeteta vrlo je uzbudljiv, a samim tim i stresan doživljaj. Budući roditelji u iščekivanju svoga djeteta proživljavaju emocionalni koktel. Program pripreme trudnica i budućih očeva za porod omogućava mladim parovima psiho-fizičku pripremu za porođaj (ukoliko žele zajedno prisustvovati porodu). Tečaj ima za cilj omogućiti ovladavanje tehnikama za kontrolu vlastitog ponašanja u situaciji poroda, osvijestiti mehanizme mogućih izbora ponašanja, smanjiti strah od boli u porodu te povećati spremnost za prihvaćanja novog člana obitelji.

Program se realizira kroz 5 radionica kojima se obrađuju medicinski i psihološki aspekti porođaja, uče vježbe relaksacije i vježbe disanja za porod. Trudnice se pripremaju za aktivno sudjelovanje u porodu kako bi najviše pomogle sebi i djetetu koje dolazi na svijet. Nadalje, edukacija na tečaju prilika je za rad sa mladim obiteljima (parovima) te je usmjerena jačanju partnerskih veza, doprinosi skladu odnosa i udruživanju partnera u pripremanja koje se tiču njihova zajedničkog života te ih priprema na prihvaćanje novih uloga u brizi za dijete kao te usmjerava organizaciju zajedničkog života ka usklađivanju i podjeli radnih i životnih uloga uopće. Parovima se pruža potpora da zajedno sazrijevaju u pripremanja za ulogu roditelja te da se zajedno uključe u roditeljsku ulogu. Program se realizira tijekom čitave godine, a grupe se formiraju prema prijavama trudnica i terminu porođaja.

Program je usmjeren na:

- *individualnu razinu* zaštite svakog člana para te jačanje osobnog kapaciteta za suočavanje sa promjenama i novim ulogama u fazama obiteljskog ciklusa;
- *neposredno okruženje* svih članova obitelji u okviru kojeg jačanje obiteljske uloge i zaštite svakog njezinog člana, pa i najnovijeg koji dolazi na svijet, u okviru stabilne mlade obitelji.

MJESTO: Prostor savjetovašta , Zdravi grad Poreč

VODITELJI: psihologinja, Nataša Basanić Čuš

Dr. Lina Štefanić, ginekolog,

Dr. Ada Komen Čorić, liječnica,

Nives Perhat, primalja

Iva Dobrila, fizioterapeutkinja

VREMENSKI OKVIR: Prema prijavama trudnica formiraju se grupe.

3.8. AFIRMACIJA USPJEŠNOG RODITELJSTVA

U želji da se razvijaju kvalitetni oblici rada s roditeljima u suradnji sa Zdravim gradom Poreč Osnovna škola Poreč provodi program *Afirmacija uspješnog roditeljstva*. Programom

su educirani učitelji razredne nastave (ukupno 30 učitelja). Edukacijom učitelja za rad s roditeljima pridonosi se direktno kvalitetnijem roditeljstvu, uspostavljanju suradnje i partnerstva s roditeljima, a indirektno prevenciji rizičnih ponašanja njihove djece. Program se provodi kroz više stupnjeva edukacije:

1. KORAK (3 sata po grupi) – senzibilizacija i pojašnjavanje slike roditeljstva i škole danas, očekivanja roditelja od škole i škole od roditelja, te istraživanje što je roditelju danas potrebno da se osjeća i bude kompetentan.

2. KORAK (10 sati po grupi)- edukacija za vođenje roditeljskih sastanaka u formi radionica i uspostavljanje partnerskih odnosa s roditeljima.

3. KORAK - ispitivanje potreba roditelja s ciljem utvrđivanja tema o kojima bi roditelji željeli razgovarati na roditeljskim sastancima. Promišljanje o potrebama roditelja i izbor tema koje prate razvojnu dob njihove djece.

4. KORAK – provođenje roditeljskih sastanaka (2 u jednoj šk. godini) na teme važne za roditelje učenika I, II, III odnosno IV razreda (na taj način tijekom prve četiri godine školovanja njihove djece roditelji bi prorađili 8 tema). Svakom roditeljskom sastanku prethodi sastanak pojedinih aktiva uz vođenje i superviziju prof. J. Bašić i stručne službe škole s ciljem zajedničkog dogovora i pripreme. U vremenu do održavanja roditeljskih sastanaka učitelji na aktivima samostalno razrađuju temu. Nakon održanog tematskog roditeljskog sastanka slijedi supervizija s ciljem uvida u izvedbu, potpore učiteljima u radioničkom obliku rada, razmjene iskustva te novog učenja u radu s roditeljima.

5. KORAK - tiskana je knjiga u kojoj su opisani programi i vođenje konkretnih roditeljskih sastanaka sa svrhom da postane model učiteljima po kojem mogu raditi, uz mogućnost nadograđivanja kreiranjem novih važnih tema i načina izvedbe. Tiskana knjiga je u formi praktičnog priručnika za rad sa roditeljima. Prvo izdanje knjige, u nakladi od 700 primjeraka, distribuirano je po svim školama Istarske županije te po jedan primjerak u svaku istarsku biblioteku. Zbog velikog interesa učitelja razredne nastave u čitavoj RH tijekom 2008. se planira novo dopunjeno izdanje priručnika *Afirmacija uspješnog roditeljstva*.

Program *Afirmacija uspješnog roditeljstva* je usmjeren nadopunjavanju i obogaćivanju roditeljskih znanja s ciljem da roditelji sami otkriju vlastite sposobnosti i tako preuzmu maksimalnu odgovornost za svoje ponašanje i modifikaciju ponašanja svog djeteta. Važno je napomenuti da roditelji najbolje uče kada su sadržaji usko povezani za njihovu životnu situaciju, jer očekuju da će nove ideje moći primijeniti. Također, učenje za roditeljsku ulogu počinje od rođenja djeteta (pa i prije) i prolazi kroz različite etape, pri čemu svako razdoblje ima određene potrebe koje programi trebaju zadovoljiti. Da bi roditelj mogao birati ono što je najbolje za njegovo dijete, on mora znati, htjeti i posjedovati neke vještine. Imajmo pri tome na umu da se ne rađamo kao roditelji već roditelji postajemo. Htjeli mi to ili ne riječ je o nezaustavnom procesu, pri tome bitno je znati da se *roditeljstvo može učiti!*

Program se realizira od 2001. godine u OŠ Poreč, a u suradnji s Povjerenstvom „Zajedno protiv ovisnosti“ i Zdravim gradom Poreč.

Program je usmjeren na:

- **individualnu razinu** jačanja svakog roditelja koji se je uključio u edukaciju, a u kojem je temelj rada roditeljski interes i njegove potrebe te unapređenje osobne kompetencije roditelja u izazovima i promjenama današnjice u kojima njihova djeca odrastaju;
- **neposredno obiteljsko okruženje** u okviru kojega jača obiteljske zaštitne čimbenike jer unapređuje komunikacijske i socijalne vještine roditelja, njihova znanja te ih čini kompetentnijima za odgoj i podizanje vlastite djece;

- *školske zaštitne čimbenike* –edukacijom i supervizijama ojačani važni odrasli u odgojno-obrazovnoj ustanovi, prvenstveno nastavnici, za pružanje potpore obiteljima u specifičnim razvojnim fazama.

MJESTO: Osnovna škola Poreč

VODITELJICA: Gordana Vorkapić Jugovac, prof. psihologije i nastavnici OŠ Poreč

VREMENSKI OKVIR: Tijekom čitave školske godine. Ukupno 8 susreta, 1 put tjedno u trajanju od 2 mjeseca s grupama do 15 roditelja.

3.9. PROGRAM „BITI RODITELJ“

Osnovne vrijednosti i znanja stječemo u obitelji. Način na koji komuniciramo naučen je u obitelji. Kakva ćemo ličnost biti i kakvu ćemo obitelj formirati u velikoj mjeri rezultat je odnosa obitelji iz koje dolazimo. Važnost koju obitelj ima za razvoj zdrave ličnosti je nemjerljiva. Ipak, kao da se samo po sebi podrazumijeva činjenica da ljudi znaju kako odgajati djecu da odrastu u zdrave, samostalne i odgovorne osobe.

Roditeljska uloga uvijek je predstavljala veliku odgovornost, međutim, nikada se ona nije teže nosila i nikada nije bila zahtjevnija nego što je danas. Od suvremenog se roditelja očekuje da dobro poznaje razvoj djeteta, da primjenjuje adekvatne odgojne postupke, da koristi i traži nova znanja i vještine. Od roditeljske uspješnosti u odgojnom djelovanju uvelike ovisi na koji će se način dijete razvijati, hoće li imati prilike za razvoj svojih potencijala.

U društvu koje se stalno mijenja proces transformacije zahvaća i obitelj i to na strukturalnoj i funkcionalnoj razini, što se znatno odražava na rast i razvoj djece. Ako želimo stabilizirati djecu, onda treba najprije stabilizirati odgajatelje, a prvenstveno roditelje.

Cilj programa BITI RODITELJ je razvoj njihovih roditeljskih kompetencija za uspješniju ulogu u obitelji. Program je temeljen na postavkama humanističke psihologije i logoterapijskom pristupu- traženja smisla.

Izdvojimo li iz konteksta socijalne fenomenologije – obitelj, onda primjećujemo niz mutacija kojima je ona zahvaćena i to na nivou:

1. strukture – reduciran broj članova, učestale rastave, tkz. single osobe u ulozi roditelja.
2. funkcionalnosti – neusklađeni odgojni pristupi, loši odnosi, površna komunikacija, nasilje.

Sagledamo li, s druge strane, pojavnosti ponašanja u populaciji djece i mladeži, onda zamjećujemo: fascinaciju elektronikom gdje su im putem videa dostupni kojekakvi sadržaji, okrnjeno odrastanje u kojem su prepušteni veći dio vremena sebi, medijima, vršnjacima, sklonost samovolji i nepoštivanju autoriteta i sve češće generiranje akumuliranih problema u devijantna ponašanja (nasilje, ovisnost, kriminal). Brojne epidemiološke studije kod nas i u svijetu potvrđuju porast devijacija u ponašanju mladih.

Navedene pojavnosti u obitelji, odnosno kod djece, naveli smo ne zbog kauzalnog zaključivanja (uzrok – posljedica), jer je njihova etiologija znatno složenija, već zbog isticanja zahtjevanosti roditeljske uloge.

Najčešći stilovi odgoja kojima roditelji pribjegavaju su tradicionalni modeli kojima su ih odgajali njihovi roditelji i čiji su im obrasci internalizirani. Međutim ti modeli su postali disfunkcionalni, jednostavno zato što su promijenjeni uvjeti življenja njihove djece, a to traži drugačije pristupe. Tako se dešava, da u svojim odgojnim pokušajima roditelji osciliraju od autoritarnih do permisivnih stilova, potiskujući osobna dvoumljenja i nesnalaženja. Stoga smo

procijenili da je potrebno ponuditi program koji će pomoći roditeljima da se osnaže u svojoj ulozi i doprinesu poboljšanju obiteljskih odnosa i efikasnijem reagiranju u kritičnim situacijama.

Edukativni program *Biti roditelj* koncipiran je na ciklusu tematskih predavanja (posredovanje znanja) i pratećih radionica (razvijanje vještina). Novim specifičnim znanjima doprinosi se osvještavanju i jačanju roditelja u sagledavanju utjecaja promijenjenih životnih okolnosti na obitelj, a posredovanjem raznih vještina utjecati na razvijanje novih navika i selekcijskih obrazaca ponašanja koji će biti efikasniji u odgojnim situacijama.

Naglasak u programu *Biti roditelj* je na procesu rasta, razvoja i mijenjanja. Nitko se ne rađa sa roditeljskom ulogom već je postepeno razvija aktualizacijom očuvanih vlastitih potencijala i odgovornim angažmanom u konstelaciji obiteljskih odnosa. Dinamika obiteljskih odnosa se stalno mijenja što traži i promjenu uloge roditelja u konkretnim životnim situacijama, ali je važno da prepoznaju vlastitu socijalnu određenost, tj. da se ostvaruju u zajedništvu sa drugim ljudima te da u tome uspiju pronaći smisao. Tko ne uviđa smisao promjene i vlastitog doprinosa cjelini – obitelji, taj neće mijenjati svoje ponašanje. Roditelji nisu odgovorni za učinkovitost svoje djece, ali su odgovorni za primjer koji im kao roditelji daju.

Navedeno proizlazi i teoretskih postavki humanističke psihologije i logoterapije na kojima je baziran cjelokupni program.

Pretpostavka je da ćemo programom *Biti roditelj* unaprijediti obiteljske odnose, podržati roditelje u rješavanju složenih situacija, a posredno utjecati na daljnji rast i razvoj njihove djece.

Program je osmišljen 2007. godine, a nastavak je ranijih višegodišnjih programa za rad s roditeljima (od 1999. do 2006. kontinuirano je realiziran je Tečaj kvalitetnog roditeljstva, autorica Jasna Sloković, psihologinja).

Program je usmjeren na:

- **individualnu razinu** odnosno na proces osobnog rasta, razvoja i mijenjanja roditelja kako bi se prilagodili zahtjevima suvremenog roditeljstva;
- **neposredno obiteljsko okruženje** i jačanje zaštitnih čimbenika u obitelji čime se povećava obiteljska funkcionalnost, kapacitet obitelji za promjenu uloga i odgojnih postupaka roditelja u konkretnim životnim situacijama u cilju najboljeg mogućeg vlastitog doprinosa cjelini te zdravom rastu i razvoju vlastite djece .

MJESTO: Prostori savjetovališta , Zdravi grad Poreč

VODITELJ: Vilma Bednar, prof. psihologije

VREMENSKI OKVIR: Ukupno 8 susreta, 1 put tjedno u trajanju od 2 mjeseca s grupama od 15 roditelja

3.10. GRUPNI PROGRAM ZA RODITELJE DJECE S EMOCIONALNIM TEŠKOĆAMA

Terapijski rad s roditeljima je integralni dio psihoterapije obitelji s konačnim pozitivnim ishodima za dijete. U psihoterapiji djeteta potreban je pozitivan transfer njegovih roditelja. Dijete, najčešće, svojim emocionalnim teškoćama frustrira roditelja jer se roditelj često osjeća krivim zbog psihičkih smetnji svog djeteta. Roditelji doživljavaju bespomoćnost pred nastalim problemom pa im se radom u grupi i grupnom interakcijom uz stručnog voditelja može značajno olakšati i pomoći.

U grupu će se uključuju roditelji čija djeca pokazuju emocionalne teškoće: separacije i individualizacije u razvojnom periodu, roditelji bez supružnika, roditelji kod kojih postoji izražen rivalitet među djecom, ljubomora, dosada, osjećaj krivnje i nesigurnosti kod djeteta, odbijanje škole ili strah od škole, emocionalna regresija i druge poteškoće u emocionalnom razvoju. Roditelji se u grupu uključuju dobrovoljno, na temelju mišljenja stručnih timova CZSS Poreč, temeljem preporuke stručnih službi vrtića i škola, Savjetovališta "Zdravog grada" Poreč, te samoinicijativno.

Program uspješno djeluje od 1998. godine te postoji stalna potreba roditelja i procjena stručnih timova Grada Poreča za realizacijom ovog grupnog programa.

Program usmjeren na :

- **individualnu razinu zaštite** odnosno na proces osobnog rasta i jačanja roditelja kako bi osobnu sigurnost mogli reflektirati djeci te osigurati zaštitu;
- **neposredno obiteljsko okruženje** - jačanje zaštitnih čimbenika u obitelji unapređenjem obiteljskih odnosa i funkcionalnosti obitelji uopće, kapacitet obitelji za promjenu uloga i odgojnih postupaka u konkretnim životnim situacijama.

MJESTO: Prostori savjetovališta , Zdravi grad Poreč

VODITELJ: Mirjana Smodek, defektologinja – grupni psihoterapeut

VREMENSKI OKVIR: 1 put tjedno tijekom godine, pauza 11jetni mjesec u godini

3.11. GRUPNI PROGRAM ZA ODRASLE OSOBE S INVALIDITETOM

Supportivno - terapijska grupa za osobe s invaliditetom ima za cilj pružanje podrške i savjetovanje osoba s visokim stupnjem invaliditeta različite etiologije, u grupnom obliku rada. Rad u grupi s 10-15 odraslih članova pokazao se vrlo efikasnim za unaprjeđenje psihičke komponente zdravlja osoba s invaliditetom koja znatno utječe i na opće tjelesno funkcioniranje i na psihičku stabilnost osoba s invaliditetom. Grupnim sastancima postiže se zbližavanje članova, stvaranje prijateljstava, prihvaćanje invaliditeta od osobe i obitelji, jača obitelj pri suočavanju s invaliditetom, stvarajući spremnost za nove izbore ponašanja koji doprinose socijalizaciji osoba s invaliditetom. Potiče se topla i podržavajuća atmosfera među članovima u grupi te u odnosu s terapeutom. Program djeluje od 1998. godine, izuzetno je dobro prihvaćen od osoba s invaliditetom i članova njihovih obitelji te postoji trajna potreba za njegovom realizacijom.

Program je usmjeren na :

- **individualnu razinu zaštite** - odnosno na proces osobnog osnaživanja osobe s invaliditetom u cilju lakšeg prevladavanja teškoća svakodnevnog života, prihvaćanja invaliditeta te podržavanje kapaciteta za korištenje vlastitih sposobnosti, razvijanje specifičnih interesa u cilju podizanja kvalitete života osobe uključene u program;
- **neposredno obiteljsko okruženje** - jačanje zaštitnih čimbenika u obitelji unapređenjem obiteljskih odnosa, komunikacijskih vještina, prihvaćanje invaliditeta u obitelji, podjela obiteljskih uloga u cilju veće g zadovoljstva života svih članova obitelji i podizanje funkcionalnosti obitelji u cjelini.

MJESTO: Prostori savjetovališta , Zdravi grad Poreč

VODITELJ: Mirjana Smodek, defektologinja – grupni psihoterapeut

Branka Kalčić, sociologinja

VREMENSKI OKVIR: 1 put tjedno tijekom godine, pauza 1 ljetni mjesec u godini.

3.12. ANTISTRES PROGRAM

Ako smo po nečemu već ušli u Europu onda je to definitivno količina svakodnevnog stresa te način života i rada kojeg proživljavamo. Stoga nema razloga da ne budemo u toku i s njegovom prevencijom. Antistres program namijenjen je osobama koje doživljavaju i teško se nose sa stresom u radnom okruženju te slijedom toga teško usklađuju radne i obiteljske obaveze. Osnovni cilj programa je pronalaženje i osvještavanje izvora stresa kod osobe te pronaći način kako se zaštititi od njegovog djelovanja bilo da je riječ o stresu kojeg možemo kontrolirati ili o stresu koji je izvan naše kontrole.

Prepoznavanje uzroka stresa, učenje strategija nošenja sa stresom ili njegovo prevladavanje, usvajanje socijalnih i komunikacijskih vještina koje omogućavaju lakše uklapanje osobe u radno okruženje te povećavaju sveopće životno zadovoljstvo i kvalitetu života pojedinca i obitelji.

Program je usmjeren na:

- **individualnu razinu** zaštite jačanjem osobnog kapaciteta za nošenje sa stresom i njegovo prevladavanje u raznim životnim situacijama;
- **neposredno okruženje** u okviru kojega bolja komunikacija sa radnim i uopće životnim partnerima, veće zadovoljstvo poslom, jačanje obiteljskih veza i podrške, bolje razumijevanje drugih ljudi koji prolaze stresne situacije.

VODITELJ: Anđelko Botica prof.psihologije

MJESTO: prostorije Zdravoga grada,

VELIČINA GRUPE: grupa do 15 osoba, prijave na telefon Zdravog grada

VREMENSKI OKVIR: susreti 1x tjedno u vremenu od 2 mjeseca.

3.13. PROGRAM: DEBLJINA BOLEST ILI IZBOR

Bolesti srca i krvnih žila glavni su uzrok smrtnosti stanovništva u Hrvatskoj, a prema Gradskoj slici zdravlja Grada Poreča iz 2008. godine te su bolesti na prvom mjestu po uzroku smrtnosti i u Gradu Poreču i u Istarskoj županiji.

Istraživanja ranijih godina pokazala su da postoje određene značajke osoba u riziku i njihovih životnih navika koje su povezane s nastankom te vrste bolesti.

Debljina ili pretilost danas se smatra značajnim čimbenikom rizika za bolesti srca i krvnih žila. Danas se na debljinu sve više gleda kao na bolest, a ne samo kao na estetski problem. Naime, osim bolesti srca i krvnih žila i čitav niz drugih bolesti je povezan s pretjeranom debljinom. Prema najnovijim istraživanjima provedenima u Hrvatskoj, prekomjerna tjelesna težina i pretilost u ljudi toliko su rasprostranjeni da se u stručnim medicinskim krugovima već neko vrijeme govori o „EPIDEMIJI DEBLJINE“.

Što je debljina?

Debljina je stanje prekomjernog nakupljanja masti u masnim stanicama tijela. Uzroci nastajanja debljine su različiti, ali uvijek vezani uz hranu.

Pregled stručne medicinske i druge literature o debljini i pretilosti pokazuje da se dosadašnjim mjerama za održavanje zdrave težine najvećim dijelom nastoji utjecati na tjelesne čimbenike debljine, no pored toga javnozdravstvene statistike upućuju na stalni porast pretilih osoba u ljudskoj populaciji što ukazuje da su ti postupci neučinkoviti. Manji broj istraživanja je posvećen proučavanju psiholoških čimbenika, koji u značajnoj mjeri doprinose povećanju tjelesne težine. Psiholozi procjenjuju da je 75% prekomjernog jedenja izazvano

psihološkim čimbenicima, prvenstveno emocijama, što znači da većina ljudi koristi hranu da bi se lakše nosili s neugodnim emocijama.

Program kreiran u okviru projekta Zdravi grad Poreč , *Debljina - bolest ili izbor* u centar pažnje stavlja emocionalno prejedanje. Realizirat će se u grupnom obliku rada, putem 14 radionica, tijekom 6 mjeseci za svaku grupu polaznika (veličina grupe do 15 osoba). Naknadno će se korisnicima programa osigurati podrška putem Kluba u okviru kojega će se raditi na trajnom održavanju tjelesne težine, prekidanju kruga emocionalnog prejedanja te djelovati na promjenu ponašanja i životnih navika osoba s prekomjernom tjelesnom težinom.

Program je usmjeren na:

- **individualna razina** zaštite, kontrola prekomjerne tjelesne težina, smanjenje rizika razvoja kardiovaskularnih bolesti, prekidanje kruga emocionalnog jedenja, usvajanje zdravih životnih navika, veće zadovoljstvo životom uopće;

VODITELJI: Nino Basanić, dr. med

Marijana Rajčević, psihologinja

MJESTO: prostorije Zdravoga grada

VELIČINA GRUPE: grupa do 15 osoba, prijava na telefon Zdravog grada

VREMENSKI OKVIR: 1 put tjedno tijekom godine, pauza dva ljetna mjeseca u godini

3.14. CENTAR ZA PREVENCIJU I VANBOLNIČKO LIJEČENJE OVISNOSTI

Centar za prevenciju i vanbolničko liječenje ovisnosti je program usmjeren suzbijanju (prevenciji) bolesti ovisnosti i liječenju ovisnika o drogama u izvanbolničkom tretmanu. Program Centra se organizaciono realizira u organizaciji “Zdravog grada” Poreč, a operativno djeluje u prostorima Savjetovališta “Zdravog grada” (sekundarna prevencija) i Doma zdravlja Poreč (tercijalna razina-liječenje, laboratorijske pretrage...).

U procesu liječenja ovisnika koristi se pristup Nacionalne strategije – izvanbolničko liječenje medikamentoznom terapijom u kombinaciji sa psihoterapijskim tretmanom. Učinkovitost rada se procjenjuje individualno (psihološkim instrumentarijem, zdravstvenim pokazateljima, procjenom smanjenja rizika u odnosu na zaštitu po svim segmentima života, epidemiološkim praćenjem na razini grada i šire).

Centar je mjesto gdje se javljaju ovisnici o teškim drogama, eksperimentatori s lakim drogama i članovi njihovih obitelji, a otvoren je svaki dan po 8 sati. Dnevno se prosječno javlja 6- 7 korisnika/ovisnika sa područja Poreča, Poreštine i sjeverozapadne Istre. Aktivnosti Centra realiziraju se kontinuirano i bez prekida tijekom čitave godine.

Uloga Centra je preventivno djelovanje na univerzalnoj, selektivnoj i indiciranoj razini te na širem području koje mu teritorijalno inklinira. Ima izrazito jak zaštitni učinak za populaciju eksperimentatora, ovisnika i njihovih obitelji jer je dostupan dnevno i teritorijalno.

Zlouporaba droga u Poreču i na Poreštini ima tradiciju dugu već gotovo 20 godina i Poreč je bio drugi grad u Istri, nakon Pule, u kome je izbila epidemija heroinske ovisnosti. Poreč je kao turistički centar u kojem se sredinom 80-tih “okretao novac“, organizirani kriminal tadašnje države prepoznao kao odlično mjesto za razvoj biznisa. Naši najstariji pacijenti mogu detaljno opisati putove opskrbe heroinom direktno iz Beograda, Niša i drugih lokaliteta „balkanske rute“.

Od prvih slučajeva do danas problem ovisnosti o drogama u Poreču je prošao kroz tri faze:

- prva, od 1987.-88. do 1991., kad je epidemija tinjala i broj je rastao postepeno,
- druga, od 1991. do kraja 90.-tih, kad je bila kulminacija problema,
- treća, od 2001. do danas, kad se može govoriti o stabilizaciji stanja i stagnaciji heroinske ovisnosti.

Poreč je bio prvi grad u RH koji je pokrenuo samostalni gradski program prevencije i liječenja ovisnosti koristeći stručnu pomoć ekipe prof. Slavka Sakomana, koji i danas supervizira rad Centra.

Centra djeluje u Poreču od 1995. godine.

Program je usmjeren na:

- **individualnu razinu** zaštite, liječenje ovisnika, jačanje osobnog kapaciteta za suočavanje s problemom i donošenje odluke o odgovornoj suradnji u procesu liječenja, tretmani u cilju promjene ponašanja i smanjenje šteta od posljedica droga
- **neposredno obiteljsko okruženje** – zaštita obitelji, uspostavljanje obiteljskih veza i odnosa u brizi oko oboljelog člana, veća funkcionalnost obitelji te usklađenost odgojnih postupaka i odluka roditelja kao i drugih članova obitelji;
- **zaštita zajednice** – osiguravanje potpore obiteljima ovisnika, naročito djeci, u čitavoj zajednici (vrtići, škole, zdravstvene, socijalne i druge ustanove), osiguravanje skrbi u zajednici kroz podršku programima za ovisnike i članove obitelji radi uspostavljanja kontrole nad pojavnnošću ovisnosti u zajednici te osiguravanja zaštite za sve građane.

VODITELJ: Ante Ivančić, dr. med

MJESTO: prostorije DZ Poreč, Savjetovalište Zdravoga grada

VREMENSKI OKVIR: tijekom čitave godine

3.15. PREVENTIVNI PROGRAM „ZAJEDNO PROTIV OVISNOSTI“

U Gradu Poreču, od 2001. godine, djeluje Povjerenstvo „Zajedno protiv ovisnosti“ kojemu je osnovni cilj osmišljavanje i realizacija sveobuhvatnog, dugoročnog programa prevencije ovisnosti djece i mladih za Grad Poreč.

Temeljna zadaća Povjerenstva je da suradnjom svih članova (predstavnik relevantnih institucija koje rade s djecom i mladima na lokalnoj razini) razradi program kojim će se u našoj zajednici jačati zaštitni čimbenici za zdravi rast i razvoj djece i mladih.

Program potiče razvoj cjelovite skrbi o djeci i mladima u Gradu, a objedinjava različite programske aktivnosti usmjerene djeci, mladima, važnim odraslim osobama u njihovu okruženju (roditeljima, odgajateljima, nastavnicima...). Realizira se kroz postojeće institucije (vrtiće i škole) u koje se ugrađuju specifični lokalni zaštitni programi, kroz lokalnu zajednicu (predavanja za mlade, roditelje, sve građane, razne kampanje, tribine, socijalne, preventivne i humanitarne akcije...i dr) te kroz poticanje kvalitetne organizacije slobodnog vremena (poticanje aktivnosti za slobodno vrijeme u vidu cjelogodišnjih radionica, teens kampa, ljetnog kampa, škole jedrenja..., rekreativnog sporta uopće, educiranje i informiranje roditelja tiskanjem Vodiča kroz slobodno vrijeme djece i mladih za Grad Poreč, inicijativa za osnivanje Kluba mladih, vođenje fokus grupa za mlade u kojima mladi artikuliraju vlastite potrebe, organizirane debate i parlaonice s mladima na njima razvojno važne teme i sl.)

Cilj djelovanja porečkih stručnjaka u okviru Povjerenstva „Zajedno protiv ovisnosti“ je podizanje kvalitete života i zdravlja djece i mladih u Gradu. Program je od prioritnog značaja za Grad, te ga Gradsko vijeće Grada Poreča podržava kao svoje dugoročno opredjeljenje u skrbi o djeci i mladima u zajednici.

Vođenje programa Povjerenstva povjerenost je „Zdravom gradu“ te su stručni timovi Povjerenstva „zajedno protiv ovisnosti“ nastavili realizirati preventivne aktivnosti u suradnji s projektnim uredom „Zdravog grada“ Poreč u još većem rasponu aktivnosti. U Poreču se preventivni programi provode od 1994. godine, upravo u okviru projekta „Zdravi grad“ Poreč. U istom periodu vremena realizira se kontinuirano praćenje pojavnosti ovisnosti kod djece i mladih Poreštine. Poreč je jedini grad u Istri, a i šire, koji već 14 godina kontinuirano provodi istraživanja o pojavnosti ovisnosti među djecom i mladima pa već može govoriti o postojećim trendovima u zajednici.

Program je usmjeren na :

- individualnu razinu zaštite* – programima se djeluje na jačanje socio-emocionalnih vještina djece i mladih, prevenciju rizičnih ponašanja, jačanje samopoštovanja i samoefikasnosti, podizanje razine poučenosti djece i mladih u odnosu na rizike, jačanje u procesu donošenja odluka i odgovornog izbora ponašanja;
- *neposredno okruženje* – realiziraju se programi koji povećavaju roditeljsku kompetenciju i doprinose spremnijem suočavanju s odgojnim zahtjevima modernog vremena, potiče se pozitivan odnos i podiže razinu komunikacije ;
- vršnjačka zaštita* – socijalna podrška vršnjaka u vidu edukacije motiviranih i posebno senzibiliziranih mladih Poreča za ulogu vršnjaka pomagača u zajednici;
- školska zaštita*- podržavajući odnos važnih odraslih u odgojno obrazovnim ustanovama;
- zaštita u zajednici* – stvaranje pozitivnog ozračja za podršku građanima u zajednici, stvaranje uvjeta za veću kvalitetu života i zdravlja djece mladih i kompletnih obitelji, zajednica koja stvara uvjete za edukaciju, rast , postignuće i zaštitu ljudskog resursa, zajednica koja jača građane, naročito mlade, za aktivnu participaciju u društvenom životu.

NOSIOCI: profesionalci i ustanove Grada Poreča koje svoje djelovanje usmjeravaju zdravlju djece i mladih u najširem smislu.

3.16. TERAPIJSKA ZAJEDNICA ZA LIJEČENJE OVISNIKA O ALKOHOLU

Program se temelji na ranom otkrivanju alkoholizma i liječenju ovisnika o alkoholu u vlastitoj sredini, izvan bolnice. Izvanbolničko liječenje daje neusporedivo bolje rezultate, ekonomičnije je i humanije. Bolnički je potrebno tretirati samo slučajeve alkoholizma s teškim komplikacijama uzrokovanim bolešću.

Program se provodi metodom terapijske zajednice (TZ). TZ se definira kao zajednica bolesnika, svih članova obitelji i terapeuta. Svi su članovi povezani iskrenim povjerenjem i dobronamjernošću sa ciljem stvaranja povoljnih uvjeta za liječenje te pozitivnog ozračja, kao nužnog čimbenika u liječenju.

Poseban je naglasak na:

- zaštiti bolesnikove osobnosti,
- tretiranju svih bolesnika kao osoba koje zavrjeđuju povjerenje,
- poticanju primjerenog ponašanja,
- tretiranju bolesnika kao osoba koje su u znatnoj mjeri sposobne preuzimati odgovornost i inicijativu,
- uključivanju svih bolesnika u dnevne aktivnosti (aktivni sudionici života i subjekti u liječenju).

Program liječenja temelji se na kompleksnom sociomedicinskom pristupu.

Naglasak je na obiteljskoj terapiji. Terapiju provodi tim stručnjaka različitih profila (liječnici, psiholozi, soc. radnici, med. sestre), koji su educirani iz oblasti alkoholizma. U proces liječenja se, kao pomoćne terapeute, uključuje i liječene alkoholičare uz superviziju stručnih voditelja.

Stručni tim određuje i provodi terapiju za svakog bolesnika i obitelj uzimajući u obzir sve potrebe i specifičnosti.

Uz sve navedeno, vodi se registar bolesnika, provodi se evaluacija rada te provodi redovita i kontinuirana interna i vanjska supervizija (interna stalnim praćenjem i u tijeku rada, a vanjska svakih 6 mjeseci).

Provodi se i podržava stalna izobrazba stručnjaka u Centru za alkoholizam i druge ovisnosti, na stručnim skupovima te u okviru timova Zdravog grada. Stečeno znanje prenosi se suradnicima, ali i bolesnicima i njihovim obiteljima.

Poremećaji u obitelji su brojni i javljaju se ranije od zdravstvenih oštećenja ovisnika. Alkoholizam je sastavni dio obitelji i društva u kojem alkoholičar živi i radi, stoga se liječenje temelji na činjenici da ni obitelj ni pojedinca nije moguće promatrati odvojeno od društva.

Program se realizira u komponentama kako slijedi:

1. obrazovanju i senzibilizaciji obitelji u lokalnoj zajednici koje nisu pogođene alkoholizmom i teškoćama koje uzrokuje;
2. senzibilizaciji i odgoju obitelji koje se uključuju u liječenje;
3. usavršavanju obitelji koje su uključene duže vrijeme za pomoćne terapeute;
4. uspostavljanje Savjetovališta za alkoholom uzrokovane poremećaje.

Program je za Poreč iniciran 1975. godine u vidu rada Kluba za liječenje ovisnika o alkoholu, a od 1998. se realizira u okviru „Zdravog grada“ Poreč u vidu modela Terapijske zajednice kao vanbolničkog oblika liječenja ovisnika o alkoholu i obitelji.

Program je usmjeren na:

- **individualnu razinu** zaštite, liječenje ovisnika, jačanje osobnog kapaciteta za suočavanje s problemom i donošenje odluke o odgovornoj suradnji u procesu liječenja, tretmani u cilju promjene ponašanja i smanjenje šteta od posljedica alkoholne bolesti;
- **neposredno obiteljsko okruženje** – zaštita obitelji, uspostavljanje obiteljskih veza i odnosa u brizi oko oboljelog člana, veća funkcionalnost obitelji te usklađenost odgojnih postupaka i odluka roditelja kao i drugih članova obitelji, uključivanje punoljetne djece u grupni rad;
- **zaštita zajednice** – osiguravanje potpore obiteljima ovisnika, naročito djeci, u čitavoj zajednici (vrtići, škole, zdravstvene, socijalne i druge ustanove), osiguravanje skrbi u zajednici kroz podršku programima za ovisnike i članove obitelji radi uspostavljanja kontrole nad pojavnošću ovisnosti u zajednici te osiguravanja zaštite za sve građane.

VODITELJI: Ivan Jovanović, dr. med

Mirjana Smodek, defektologinja – grupni psihoterapeut

MJESTO: „Zdravi grad“ Poreč

VREMENSKI OKVIR: grupni susreti tijekom čitave godine

3.17. PROJEKTNO PARTNERSTVO GRADA POREČA, PROJEKTI I CIVILNI SEKTOR

Socijalni i zdravstveni program Grada Poreča je usmjeren razvoju i poboljšanju kvalitete života svih njegovih građana.

Osnivanje Fonda „Zdravi grad“ Poreč 1993. godine može se definirati kao početak kontinuiranog programskog djelovanja usmjerenog građanima Grada Poreča i njihovim obiteljima.

Upravni odjel za društvene djelatnosti, socijalnu skrb i zdravstvenu zaštitu Grada Poreča u suradnji s projektom „Zdravi grad“ Poreč posebnu pažnju poklanja suradnji/projektnom partnerstvu s građanima Grada Poreča. Jedan od prioritetnih zadataka projektnog ureda „Zdravog grada“ je kontinuirano ispitivanje potreba građana te osmišljavanje lokalnih autorskih programa prema utvrđenim potrebama i identificiranim zdravstvenim prioritetima u lokalnoj zajednici.

U suradnji projekta „Zdravi grad Poreč“, Grada Poreča i Suportivnog centra Hrvatske mreže zdravih gradova pri Školi narodnog zdravlja "Andrija Štampar" 2006. godine pokrenut je projekt izrade Gradske slike zdravlja primjenom metode brze procjene zdravstvenih potreba u zajednici (RAP-a). Istraživanje je usmjereno građanima Grada Poreča s ciljem utvrđivanja zdravstvenih potreba u zajednici kako ih vide i identificiraju upravo oni sami. Kvalitativnom analizom dobivenih rezultata istraživanja metodom RAP-a i usporedbom s dostupnim zdravstvenim pokazateljima izdvojeno je šest zdravstvenih prioriteta za Grad Poreč, te je sačinjena Gradska slika zdravlja i okvir gradskog Plana za zdravlje Grada Poreča. Navedenim istraživanjem te primjenom metodologije za provedbu RAP-a ostvarena je alijansa za zdravlje lokalnih profesionalaca, gradskih vlasti i građana što je nedvojbena pokazatelj suradnje i projektnog partnerstva Grada Poreča i različitih sudionika društvenog života grada u segmentu unapređenja zdravlja i kvalitete života u zajednici.

Šest prioritetnih područja djelovanja u cilju unapređenja zdravlja građana Poreča izdvojena su Grad Poreč kako slijedi:

- 1. obitelj**
- 2. djeca i mladi**
- 3. kultura i slobodno vrijeme (porečka zima)**
- 4. sigurnost u zajednici**
- 5. održivi razvoj, razvoj gospodarstva i očuvanje okoliša**
- 6. seniori (stariji od 65 godina)**

Oko prioritetnih područja formirane su lokalne aktivacijske grupe (LAG) za svaki prioritet, kojima je zadatak u okviru izdvojenog prioriteta definirati problem, ciljeve svoga djelovanja, te izraditi plan aktivnosti sa zaduženjima za nosioce pojedinih segmenata plana i programa kojima će Grad Poreč djelovati na unapređenje zdravlja u okviru utvrđenih prioriteta. U periodu koji slijedi, sve LAG grupe sastavljene od porečkih stručnjaka, predstavnika vlasti i građana svoje će razrađene planove po pojedinim prioritetima ugraditi u Politiku zdravlja i Plan za zdravlje građana Grada Poreča. Navedeni dokument bit će strateški program aktivnosti Grada Poreča po prioritetima za petogodišnje razdoblje, a rezultat suradnje i projektnog partnerstva svih zainteresiranih sudionika u zajednici.

Na sjednici Gradskog vijeća Grada Poreča održanoj 27. ožujka 2008. godine Gradsko vijeće Grada Poreča prihvatilo je Prijedlog Gradske slike zdravlja i okvir Gradskog Plana za zdravlje.

Značajno dostignuće iz oblasti socijalnog djelovanja Grada Poreča je osnivanje Vijeća za socijalnu politiku Grada Poreča u travnju 2007. godine. Osnovne zadaće Vijeća su: definiranje i kontinuirano praćenje socijalnih indikatora u skladu s Europskom socijalnom poveljom, predlaganje dugoročnog programa socijalnog razvoja u skladu sa europskim socijalnim modelom, izrada socijalne slike Grada Poreča i njene kontinuirane revizije kao osnove za socijalnu intervenciju, te suradnja s nadležnom službom socijalne skrbi i drugim udrugama, tijelima i ustanovama Grada Poreča, Istarske županije i Republike Hrvatske, radi osiguravanja racionalnog, učinkovitog i ravnomjernog korištenja dostupnih robnih i novčanih resursa te posebno zalaganje za realizaciju prioriteta navedenih u Planu socijalnog razvoja Grada Poreča.

U području socijalne skrbi postupa se sukladno Programskim smjernicama socijalnog razvoja Grada Poreča, koje je donijelo Gradsko vijeće Grada Poreča na sjednici od 02. kolovoza 2007. godine

Dugi niz godina Grad Poreč organizacijama civilnog društva pruža tehničku i financijsku pomoć, stoga je poticanje i unaprjeđivanje razvoja civilnog društva, partnerskih odnosa i suradnje jedan od strateških ciljeva za Grad Poreč. Zajedno s ostalim partnerima Grad koristi sve resurse koje ima na raspolaganju i sudjeluje u projektu "Izgradnja kapaciteta i potpora organizacijama civilnog društva u pružanju socijalnih usluga", kojeg provodi organizacija EPRD iz Poljske u suradnji s Ministarstvom financija i Uredom za udruge Vlade RH, a u okviru programa potpore CARDS 2003 Europske Unije u periodu od V do XI/2007.godine. Svrha programa je poboljšati opću kvalitetu socijalnih usluga u skladu s najboljim primjerima prakse u RH i odgovarajućim standardima EU.

Grad Poreč sudjeluje u projektu radeći na uspostavljanju partnerskih odnosa s predstavnicima zainteresiranih udruga i pojedinaca (Gradsko društvo Crvenog križa i Centar za građanske inicijative Poreč), a nastavak je intenzivnih višegodišnjih aktivnosti prikupljanja informacija s terena o postojećim i novim potrebama u području pružanja socijalnih usluga, te pružanjem potpore istima.

U pripremnom periodu partneri su razvili osnovu za uspostavljanje partnerstva usmjerenog na animaciju i senzibilizaciju zajednice ka većoj socijalnoj osjetljivosti, izgradnju povjerenja u cilju poboljšanja socijalnih uvjeta, te socijalno zapošljavanje osoba koje žele i mogu izaći iz sustava socijalne skrbi. Kao prvi korak u izgradnji ovog partnerstva utvrđena je potreba prikupljanja informacija o:

1. potencijalima znanja i iskustva koji postoje u lokalnim udrugama (kako bi ih se moglo najučinkovitije uključiti kao partnere u projekte koji će uslijediti),
2. potrebama socijalno marginaliziranih skupina u području pružanja socijalnih, zdravstvenih i obrazovnih usluga.

Partnerstvo utemeljeno na tim osnovama predstavljat će osnovu za realizaciju zajednički dogovorenih ciljeva i osmišljavanje aktivnosti koje bi polučile željene rezultate.

Zajedno s ostalim partnerima Grad Poreč će koristiti sve resurse koje ima na raspolaganju. Sve uključene strane će intenzivno raditi na daljnjoj izgradnji partnerstva i širenju partnerske baze u realizaciji sveobuhvatnog socijalnog programa Grada Poreča. Pismo namjere o sklapanju partnerske suradnje u pružanju socijalnih usluga u Gradu Poreču potpisano je 21.11. 2007. godine između Grada Poreča i predstavnika civilnog društva, Gradskog društva Crvenog križa i Centra za građanske inicijative Poreč.

4. ZNAČAJ KONCEPTA – OBITELJSKA POLITIKA – ZA GRAD POREČ

Programi usmjereni zaštiti obitelji na području Grada Poreča nastali su u lokalnoj zajednici, autorski su programi porečkih stručnjaka različitih profila (liječnika, psihologa, pedagoga, soc. pedagoga..) koji su odlučili svoje znanje, rad i entuzijizam usmjeriti većoj kvaliteti života svih građana svoga grada.

Programi koji su se razvijali uz 15-godišnju podršku političkih vlasti Grada Poreča koje su dugoročnim opredjeljenjem za razvoj projekta "Zdravi grad" izabrale odgovornu skrb za unapređenje zdravlja građana Grada Poreča. Tako, lokalne vlasti u projektnom partnerstvu s vlastitim upravnim tijelima i stručnim timovima grada te u neprestanoj suradnji s građanima osiguravaju osnovne resurse (prostorne, financijske) za zaštitu obitelji u zajednici iznad standarda koje osiguravaju postojeće institucije u RH.

Poreč čitav niz godina odgovorno skrbi o zdravlju građana te je Obiteljska politika Grada Poreča, kao strateški dokument koji objedinjava dosadašnja postignuća u razvoju programa za zaštitu obitelji te buduća nastojanja, još jedno nastojanje da se skrb o zdravlju ugradi u dugoročne razvojne planove Grada Poreča.

4.1. MOGUĆNOSTI I PLANOVI ZA BUDUĆNOST

Socijalna politika treba maksimizirati produktivni potencijal populacije kako bi se minimalizirale potrebe građana i njihova ovisnost o javnim davanjima. Usluge usmjerene obitelji su jedina učinkovita politika borbe protiv siromaštva i protiv ovisnosti o sustavima socijalne pomoći, a istovremeno te usluge znače ulaganje u ljudski resurs zajednice.

Vrijedan doprinos tipologiji obiteljskih politika dao je Gauthier (1992; prema Puljiz i Zrinščak, 2002), koji je kao osnovni kriterij razlikovanja uzeo dvije vrste intervencije države: ekonomsku i ekološku. Pri tome pod ekonomskom intervencijom podrazumijeva se novčani transfer obiteljima, dok ekološka intervencija podrazumijeva usluge obitelji, prije svega u području skrbi o djeci. Kombinirajući ova dva tipa intervencije dobivaju se četiri profila obiteljske politike:

1 PROFIL: Državni su transferi obitelji toliki da oba roditelja oslobađaju potrebe da rade, što povećava mogućnost izbora za roditelje (da se bave djecom ili da rade). To nijedna zemlja do sada nije ostvarila jer državni transferi obitelji nisu dovoljno veliki da bi potpuno zamijenili drugi, u pravilu ženin dohodak, no najbliža je ovom modelu politika u Danskoj i Francuskoj.

2 PROFIL: Ekonomski gledano državna podrška omogućava dosizanje određene razine prihoda obitelji, no nedostatna ekološka intervencija (nedostatak uslužnih institucija) onemogućava da oba roditelja rade za plaću. Iz navedenih razloga obitelj je prisiljena na život prema jednohraniteljskom modelu. To je model obiteljske politike u kojem je žena prisutna u domaćinstvu. Njemu je najbliže Njemačka, koja daje relativno izdašne naknade za obitelj, ali su ponuđene usluge obitelji (ekološka intervencija) nedovoljne.

3 PROFIL: Obiteljska politika je destimulativna jer nedovoljno kompenzira ekonomske troškove obitelji, no vrlo dobro organizirana ekološka intervencija (dostupne usluge obitelji) omogućava da oba roditelja mogu obavljati plaćenu aktivnost, pa na taj način dovoljno disponirati u odgoju djece. Ovakav primjer obiteljske politike predstavlja Švedska, kao i neke druge skandinavske zemlje.

4 PROFIL: Teško je postići koordinaciju plaćenog rada i skrbi o djeci, budući da socijalna politika ne pruža dovoljno sredstava i usluga za kompenzaciju troškova obitelji. Obitelji se s ekonomskog i ekološkog stajališta nalaze pred riskantnim izborom. Takvu situaciju nalazimo u Velikoj Britaniji i Italiji.

Postoje i drugi načini razlikovanja obiteljskih politika. Kada su počele duboke promjene u obitelji, a osobito uvođenjem saznanja vezano uz istraživanja koji su otkrili presudnu važnost ranog djetinjstva u razvoju ličnosti obiteljska se politika usmjerila prema maloj djeci i skrbi o njima. Različite strategije obiteljske politike, namijenjene skrbi o maloj djeci, danas variraju ovisno o tri osnovna instrumenta: novcu (naknadi), uslugama (skrbi i podršci) i vremenu za roditelje (razni dopusti), pomoću kojih se uspostavlja ravnoteža između profesionalnoga i obiteljskog života (Kamerman, Kahn, 1994; prema Puljiz 1999).

Na novi kontekst obiteljske politike utječe masovna nezaposlenost, kao i nastojanje država da smanje socijalne troškove. Zbog toga se oni modeli obiteljske politike, u kojima dominiraju državne usluge ozbiljno dovode u pitanje.

Ukratko, aktualne promjene obiteljske strukture i tržišta rada imaju ozbiljne posljedice za mlade obitelji. Ti su rizici uglavnom posljedica povećanog broja obitelji bez dohoda iz rada i jedno roditeljske obitelji. Oba navedena tipa obitelji nose visok rizik siromaštva te brojne rizike koji generiraju poremećaje u ponašanju i/ili emocionalne teškoće najčešće svih članova obitelji.

Najbolje jamstvo protiv siromaštva prije svega je zaposlenost majke. Hvale vrijedan primjer nalazimo u skandinavskim zemljama gdje je stopa siromaštva u jedno roditeljskim obiteljima niska. Razlog tome leži u servisima za čuvanje djece koji omogućavaju zapošljavanje majki. Naime, osim osobnog zadovoljstva u žene njezinim zapošljavanjem i društvo je na dobitku budući da zaposlenost žena smanjuje dječje siromaštvo i poboljšava omjer aktivnih i neaktivnih stanovnika.

Dosadašnja postignuća Grada Poreča u odnosu na skrb o zdravlju obitelji u zajednici iskorak su u odnosu na postojeće standarde u okviru institucija RH. Istovremeno su odraz djelovanja u odnosu na smjernice Svjetske zdravstvene organizacije za realizaciju projekata zdravih gradova diljem svijeta uobličeni u dvije temeljne ideje vodilje i to: „Misli globalno, djeluj lokalno“ i „Zdravlje za sve za 21. stoljeće“. Navedenim smjernicama SZO implicira odgovornost lokalnih zajednica i lokalnih gradskih vlasti za unapređenje zdravlja vlastitih građana. Grad Poreč ozbiljno je prihvatio vlastitu odgovornost za skrb o zdravlju svojih građana što predstavlja imperativ za daljnja postignuća i dugoročno osiguravanje čimbenika zaštite koje lokalna zajednica može i treba pružati u cilju unapređenja zdravlja, emocionalne i socijalne sigurnosti građana koji nose gospodarski razvoj i napredak svake zajednice uopće.

Realizacija sveobuhvatnih programa za podršku razvoju sretnijih i zdravijih obitelji uključuje neprestano praćenje postojećih programa, evaluaciju, modifikaciju te kreiranje novih programa u skladu s procjenom potreba građana i zajednice uopće. Stoga je opredjeljenje Grada Poreča:

- dugoročna realizacija programa koji potvrđuju svoju opravdanost i uspješnost te nailaze na prihvaćanje građana;
- predlaganje i realizacija novih programa koji odgovaraju na novonastale potrebe građana današnjice.

4.2. NOVI PROJEKTI U LOKALNOJ ZAJEDNICI

Jedan od ciljeva dugoročnog razvoja naše lokalne zajednice je nastaviti put pružanja potpore pojedincima i obiteljima u socijalno osjetljivoj i osviještenoj zajednici koja potiče socijalnu sigurnost svojih građana u najširem smislu. Uzmemo li

u obzir iskustvo zemalja EU i procjenu potreba naših građana⁶ predlažemo za naredno razdoblje nezaobilazne, identificirane prioritete u zajednici:

- ◆ PREDBRAČNI TEČAJEVI ZA MLADE PAROVE
- ◆ SAVJETOVALIŠTE ZA ŽENE U MENOPAUZI
- ◆ PROGRAMI USMJERENI PREVENCIJI I SUZBIJANJU RAZLIČITIH VRSTA OVISNOSTI
(Poremećaji kontrole poriva)
PREVENCIJE VIDEOMEDIJSKE I OVISNOSTI O KOCKI
- ◆ GRUPA PODRŠKE OBOLJELIMA OD KRONIČNIH I RIJETKIH BOLESTI (karcinom, multipla, kardiovaskularni bolesnici...)
- ◆ CJELODNEVNI VRTIĆ

⁶ Detalje o procjeni moguće je dobiti iz RAP-a (metode brze procjene zdravstvenih potreba u zajednici). O tome hoće li biti riječ o klasičnom vrtiću ili vrtiću koji bi radio s produženom satnicom ovisilo bi o dodatnoj procjeni potreba naših građana.

Tablica 2. Prijedlog novih projekata za unaprjeđenje zdravlja obitelji u lokalnoj zajednici 2008.-2012

VRSTA PROGRAMA								
UNIVERZALNI	TRAJANJE	TKO	SELEKTIVNI	TRAJANJE	TKO	INDICIRANI	TRAJANJE	TKO
Predbračni tečajevi za mlade parove <i>Program usmjeren podršci mladim parovima koji žele usvajati znanja o međuljudskim odnosima, partnerskim ulogama i unaprijediti vještine komuniciranja uopće.</i>	kontinuirano	Zdravi grad Poreč	Savjetovalište za žene u menopauzi <i>Psihosocijalna potpora ženama u menopauzi radi podizanja kvalitete života i zdravlja uopće.</i>	kontinuirano	Zdravi grad	Grupa podrške oboljelima od kroničnih i rijetkih bolesti <i>Program usmjeren sučeljavanju s bolešću te prilagođavanju na novonastalu situaciju u skladu s vlastitim resursima</i>	kontinuirano	Zdravi grad Poreč
			Program prevencije i suzbijanja različitih vrsta ovisnosti <i>Program usmjeren prevenciji novih vrsta ovisnosti djece i mladih ali i odraslih osoba te jačanje roditeljskih kompetencija za prepoznavanje i suočavanje s problemom.</i>	kontinuirano	Povjerenstvo ZPO			
Cjelodnevni vrtić Program usmjeren podršci mladim, suvremenim obiteljima i njihovim potrebama.		Grad Poreč	Volontarijat u svim segmentima društvenog života Grada Poreča <i>Poticanje volontarijata u svim segmentima društvenog života grada, jačanje humanih vrijednosti i poticanje socijalnih i humanitarnih akcija u zajednici.</i>		Grad Poreč i ustanove			

4.3. OBITELJSKA POLITIKA GRADA POREČA ZA RAZDOBLJE 2008.-2012.

Tijekom razdoblja 2008.-2012. Odjel za društvene djelatnosti, socijalnu skrb i zdravstvo Grada Poreča i projektni ured „Zdravog grada“ Poreč koordinirati će izradu Gradskog plana za zdravlje u okviru sveobuhvatne politike zdravlja za Grad Poreč (uloge u izradi Plana definirane su dokumentom Gradska slika zdravlja i okvir gradskog plana za zdravlje Grada Poreča, prosinac 2008.).

Plan za zdravlje Grada Poreča obuhvatit će programe i aktivnosti kojima će se djelovati po utvrđenim gradskim zdravstvenim prioritetima utvrđenim istraživanjem RAP 2006. (Gradska slika zdravlja i okvir gradskog plana za zdravlje, Poreč, prosinac 2008.). Obuhvatit će i segment planiranja u cilju unapređenja zdravlja građana Grada Poreča programima i aktivnostima usmjerenim djelovanju na zdravstvene prioritete Istarske županije (Plan za zdravlje Istarske županije, 2005. - 2009.).

Jedan od utvrđenih gradskih zdravstvenih prioriteta (RAP 06.) je i skrb o OBITELJIMA našeg grada. Obiteljska politika Grada Poreča upravo je doprinos unapređenju zdravlja obitelji Grada Poreča.

Slijedi prikaz ciljeva u okviru Plana za unapređenje psiho-socijalnog aspekta zdravlja i kvalitete života obitelji za kratkoročno, srednjoročno i dugoročno razdoblje.

GLAVNI CILJ: Unapređenje kvalitete života i zdravlja pojedinaca i obitelji Grada Poreča osiguravanjem lokalnih psiho-socijalnih servisa koji doprinose razvoju zdravih, kompetentnih i funkcionalnih obitelji.

KRA TKOROČNI CILJEVI 2009.-2010.:

1. Realizacija postojećih programa i aktivnosti koji osiguravaju direktni kontakt s građanima te veći standard zaštite porečkih obitelji od onog u postojećim institucijama sustava kroz podršku lokalnim programima i psiho socijalnim servisima (TBL. 1.);
2. Kontinuirano ispitivanje potreba građana Grada Poreča.

SREDNJOROČNI CILJEVI 2010.-2011.:

1. Podrška programima koji doprinose kvaliteti života pojedinih populacionih grupa, utječu na jačanje socijalne osjetljivosti za pomoć i podršku u zajednici uopće te djeluju na nove pojavnosti zajednici (TBL 2.):
 - Predbračno savjetovalište za mlade parove
 - Savjetovalište za žene u menopauzi
 - Prevencija i suzbijanje različitih vrsta ovisnosti
 - Razvijanje volontarijata u svim segmentima društvenog života zajednice
2. Uspostavljanje monitoringa i evaluacije gradskih programa, broja korisnika usluga te unificiranog izvještavanja resornog gradskog Upravnog odjela za društvene djelatnosti, socijalnu skrb i zdravstvenu zaštitu o realizaciji istih kao i o potrebama za modifikacijama programa.

DUGOROČNI CILJEVI: 2011.-2012.:

1. Podrška mladim obiteljima osmišljavanjem programa Cjelodnevnog vrtića,

2. Kadrovsko ekipiranje gradskog savjetovaništa prema dopuni sistematizacije od 2008. za realizaciju lokalnih psiho socijalnih programa.

INDIKATORI USPJEŠNOSTI 2008.-2012.:

1. Realizacija dosadašnjih standarda u zaštiti zdravlja obitelji Poreča (unificirana godišnja izvješća gradskom odjelu, redovna godišnja izvješća gradskom Poglavarstvu i Vijeću) 2009. – 2010.;
2. Procjena realizacije kratkoročnih ciljeva 2010.-2011.;
3. Procjena realizacije dugoročnih ciljeva 2011. – 2012.

4.3.1. PREDBRAČNI TEČAJEVI ZA MLADE PAROVI

Ukoliko promatramo trendove vezane uz funkcioniranje obitelji u uvjetima suvremenih promjena tada brojni pokazatelji pokazuju da je obitelj u krizi. Stopa sklopljenih brakova na 1000 stanovnika u 2006. godini iznosila je 5,0 tj. 22 092 braka, dok je stopa razvedenih brakova iznosila 1,0 tj. 4 651 pravomoćno razvedenih brakova. Na području Istarske županije 1103 sklopljenih odnosno 213 razvedenih brakova. U Poreču je tako tijekom 2006. godine sklopljeno 87 brakova a razvedenih je 18 (Crostat 2007b). Moguće da ovi podaci za mnoge i nisu alarmantni kao ni činjenica da brak u Hrvatskoj prosječno traje 14 godina (Crostat 2007a). No, uzmu li se u obzir navedeni podaci te činjenica da je i kvaliteta mnogih postojećih brakova upitna onda je izvjesno da veliki broj osoba i kompletnih obitelji prolazi stresne periode. Predbračni tečajevi bili bi programski usmjereni podršci mladim parovima koji žele usvajati znanja o međuljudskim odnosima, partnerskim ulogama i unaprijediti vještine komuniciranja uopće, a poglavito tijekom kriznih razdoblja koja su neizbježna unutar svake obitelji.

Predbračni tečajevi u vidu pripreme za brak trenutno se održavaju pod okriljem crkve i pokrivaju medicinski aspekt (kontracepcija i spolnost), teološki (brak s religijskog stanovišta) te psihološki (zaljubljenost, ljubav, brak kao psihološki fenomen).

- *individualnu razinu* unapređenje komunikacijskih vještina, jačanje osobnog kapaciteta za suočavanje s problemima i donošenje odluka, osobni rast i razvoj;
- *neposredno okruženje* – bolje razumijevanje partnerskih uloga i odnosa, jačanje obiteljskih veza, upoznavanje s fazama obiteljskog ciklusa u cilju veće funkcionalnosti budućeg para/obitelji.

VODITELJ: Sandra Milotti Ašpan, psihologinja

MJESTO: Zdravi grad Poreč

4.3.2. SAVJETOVALIŠTE ZA ŽENE U MENOPAUIZI

U životu svake žene menopauza predstavlja znakovit događaj, o njoj se s razlogom sve više govori budući smo postali svjesniji i otvoreniji za razgovor o neželjenim posljedicama menopauze. Danas je moguće ublažiti ili potpuno ukloniti brojne klimakterične tegobe, a postoji i mogućnost vidljivog poboljšanja kvalitete ženina života nakon menopauze. Ako danas žene žive prosječno 80 godina, znači da

žena trećinu svog života živi nakon menopauze, sa svim posljedicama koje taj period sa sobom donosi.

Kako postoji smanjena zaštita srca i krvnih žila u post menopauzi zbog smanjenog lučenja spolnih hormona-estrogena, time se povećava ugroženost kardiovaskularnog sustava, kao i pojava post menopauzalne osteoporozе, što znači smanjenu gustoću koštane mase i povećani broj prijeloma kostiju, u toj životnoj dobi.

Kao i druga razdoblja života, tako i klimakterij ne mora nužno biti razdoblje puno očaja, nesigurnosti i depresije već period intelektualnog i emocionalnog zadovoljstva. Stoga je ovaj savjetodavni program usmjeren modernoj ženi današnjice koja sama bira i odlučuje o kvaliteti svoga života tijekom menopauze i nakon iste.

Razine zaštite:

- **individualna razina** u vidu osobnog jačanja za suočavanje s promjenama te povećanje kvalitete života,
- **neposredno okruženje** odnosno jačanje zaštitnih čimbenika u obitelji čime se povećava obiteljska funkcionalnost, kapacitet obitelji za promjene koje žena doživljava te podrška u krugu obitelji,
- **lokalnu zajednicu** – stvaranje kapaciteta lokalne zajednice za podizanje standarda psiho socijalne zaštite usmjerene građanima Poreča.

VODITELJ: dr. Lina Štefanić , ginekologinja

MJESTO: Zdravi grad Poreč

4.3.3. PROGRAMI PREVENCIJE I SUZBIJANJA RAZLIČITIH VRSTA OVISNOSTI

Život 21. stoljeća karakteriziraju promjene, nestalnost, složenost odnosa i brza rješenja. Tako ljudi današnjice u navedenim uvjetima života i rada nerijetko razvijaju poremećaje kontrole poriva (PKP) koji često rezultiraju ovisničkim ponašanjem odnosno pogoduju razvoju različitih vrsta ovisnosti.

Bitno obilježje PKP-a je izostanak otpora porivu ili iskušenju da se izabere ponašanje koje šteti samoj osobi i/ili i drugima u njezinu okruženju. Poriv osoba često registrira kao rastući osjećaj napetosti (uzbuđenja) prije određenog ponašanja, za vrijeme samog čina/ ponašanja osjeća užitak, nakon izabranog ponašanja dominira osjećaj krivnje, predbacivanja, često praznine. Po navedenom obrascu razvijaju se različiti PKP-a. U daljnjem tekstu navodimo one koji su detektirani kao problem i u našoj lokalnoj zajednici, a značajno utječu na funkcionalnost i dinamiku obitelji (ovisnost o alkoholu, drogi, cigaretama, hrani,..) te koji se različitim programima i obuhvatom nastoje držati u kontroli. No, postoje i drugi PKP koji se u uočavaju u lokalnoj zajednici kao nove pojavnosti s tendencijom porasta:

1. Patološko kockanje

Bitno je obilježje trajno i povratno neprilagođeno kockanje pri čemu patološki kockar prilazi kockanju kao da dolazi na radno mjesto. Kockarske i kladioničarske grupe jednako su ozbiljne kao druge ovisničke grupe (npr. narkomanske). Kockanje sustavno unosi razdor u osobna, obiteljska i poslovna nastojanja. Počinje u adolescenciji kod muškaraca, kod njih kockanje prividno postaje pitanje prestiža, lake zarade tj. jedna vrsta posla. U kasnijoj dobi kockanje se javlja kod osoba ženskog spola s tim što žene drugačije kockaju,

ne zbog zarade nego najčešće s ciljem da zaborave probleme, loš brak i sl. Općenito postoji progresija učestalosti kockanja i količina uloženog novca u tu svrhu što ovisnike o kocki vodi u druga sociopatološka i kriminalna ponašanja kao što su alkoholizam, nasilje, krivotvorenje, prijevare, krađe, zaduživanja, pronevjere i dr. Kockanje je novi oblik ovisnosti uopće, a u porastu je i u našoj zajednici. Kao i kod svake ovisnosti, određeni broj mjera za suzbijanje ove vrste ovisnosti treba donositi država (ograničiti broj kladionica, ograničiti radno vrijeme istima, zabraniti klađenje maloljetnicima, obavezati postojeće kladionice da u svojim prostorima imaju letke koji opisuju razliku socijalno odgovornog i patološkog kockanja i dr.). No, socijalne, zdravstvene i druge ustanove u lokalnoj zajednici, gradska vlast, mediji tj. kompletna zajednica trebaju se mobilizirati, educirati kadrove te razraditi preventivne programe i osigurati timove za postojeće ovisnike o kocki i njihove disfunkcionalne obitelji.

2. Videomedijska ovisnost, ovisnost o računalima i drugim tehničkim pomagalima (SMS)

Internet, videoigre, SMS poruke i ostale mogućnosti računalne tehnologije mogu potpuno zaokupiti djecu i vrlo mlade osobe. Posljedično osoba gubi osjećaj za realitet, često razvija svoj virtualni svijet u kojemu je „sve moguće“ sa svim posljedicama koje taj tip ovisnosti donosi.

Danas se sve više govori o takozvanoj NET generaciji mladih ili Homo sapiensu. Za NET generaciju mladih ključne su tri upravljačke stvari: daljinski, mobitel i miš uz pomoć kojih pribjegavaju zamišljenom, virtualnom svijetu. Karakterizira ih „instantno“ ponašanje, tj. sada i ovdje, traže trenutna zadovoljstva te time često još više produbljuju osobne probleme umjesto da ih rješavaju. Stoga je mlade važno podučavati vještinama komunikacije i socijalnim vještinama kako za suočavanje sa stvarnim životom ne bi ostali prepušteni sami sebi, vanjskom svijetu, isključivo informacijama medijima i njihovim utjecajima. U navedenim uvjetima odgajanje roditeljima postaje sve složeniji zadatak pa je i njima potrebna stručna podrška. Iako se često roditelje proziva zbog neprimjernih istupa njihove djece, važno je naglasiti da je roditeljski odgojni utjecaj izuzetno velik no oni nisu isključivi krivci za izbore vlastite djece.

Roditelji, zahvaćeni vrtlogim društvenih promjena, suočavaju se s nizom problema koji variraju od prezauzetosti poslom, nepoznavanja računalne tehnologije i opasnosti koje ona krije, reduciranih socijalnih kontakata koji otežavaju uvid i nadzor djetetova ponašanja.

3. Poremećaj kompulzivnog kupovanja - šopingholizam

Osobe su u potpunosti preokupirane kupnjom i trošenjem čime pokušavaju odagnati povećanu razinu nemira i tjeskobe. Kupnju doživljavaju jedinom lijekom protiv tjeskobe. Cijena kupljenih stvari i uporabna vrijednost robe nisu važni, važna je samo količina i kupovanje samo po sebi. Posljedice navedenog poremećaja srećemo u savjetovalištu Zdravog grada u vidu potpunog sloma pojedinca i obitelji, prezaduženosti kompletnih obitelji te intenzivnog stresa uvjetovanog kompleksnom situacijom iz koje obitelji i pojedinci ne vide izlaz.

Razine zaštite:

- *individualna razina* u vidu podrške osobnom rastu i razvoju mladih, jačanje socijalne kompetencije, usvajanje komunikacijskih vještina, razumijevanje odnosa stvarnog i virtualnog svijeta,
- *neposredno okruženje* jačanje kompetencije roditelja za razumijevanje i suočavanje s novim vrstama video medijske i ovisnosti o kocki, pružanje informacija o važnosti postavljanja granica djeci i mladima, unapređenje komunikacijskih vještina.

4.3.4. PODRŠKA OBOLJELIMA OD KRONIČNIH I RIJETKIH BOLESTI

Podršku zajednice nerijetko trebaju građani oboljeli od kroničnih i rijetkih bolesti koje dugoročno uzrokuju određeni stupanj invaliditeta osobe te bitno mijenjaju dinamiku kompletne obitelji. Zajednička potreba osoba oboljelih od kroničnih bolesti je dostupnost informacija o bolesti, učinkovitost i dostupnost zdravstvene zaštite te psihološke podrške. Kronična bolest stvara svijest o tome da život obitelji više ne može biti isti. Prihvatanje bolesti, suočavanje s promjenama u organizaciji života i rada, podrška u novim izborima ponašanja za oboljelog i obitelj, osmišljavanje najveće moguće kvalitete života u novonastalim uvjetima predstavljaju humanu podršku zajednice najranjivijim građanima. Stoga je grupa podrške oboljelima od kroničnih i rijetkih bolesti program kojeg će savjetovanište "Zdravoga grada" osmisлити u narednom periodu. Program je usmjeren na :

- *individualnu razinu zaštite* - proces osobnog osnaživanja
- *neposredno obiteljsko okruženje* - jačanje zaštitnih čimbenika u obitelji

4.3.5. CJELODNEVNI VRTIĆ

Iz Gradske slike zdravlja, temeljene na istraživanju metodom RAP-a (Poreč, 2006.) može se vidjeti da je veliki problem naše zajednice činjenica da u ljetnim mjesecima roditelji izbivaju i po 14-16 sati dnevno iz obitelji te tada ne borave sa djecom. Dakako, slijedi pitanje što je s djecom i koliko je kvalitetno organizirano vrijeme koje provode bez nadzora roditelja?

U prethodnom poglavlju izložene su postavke socijalne politike i princip najveće isplativosti dugoročnog ulaganja u obiteljske servise koji omogućavaju zaposlenost oba roditelja. Pridodamo li toj činjenici i znanstveno psihološke dokaze koji idu u prilog postavci da su prve godine najvažnije došlo je vrijeme da se bavimo zaštitnim čimbenicima. Pri tome zaštitni čimbenici su svi oni uvjeti koji štite od negativnih posljedica izloženosti riziku i to smanjivanjem utjecaja rizika ili utjecanjem na način na koji će jedinka odgovoriti na rizične čimbenike (Bašić i sur, 2006). Drugim riječima ishodi za dijete ovisiti će o omjeru rizika i zaštite koje nosi u sebi, o rizičnim i zaštitnim čimbenicima okoline te o interakciji svih čimbenika međusobno. U Tablici 2. navedeni su čimbenici rizika i zaštite djece školske i predškolske dobi. Dakle, otvaranjem još jednog vrtića djelovalo bi se na više polja istovremeno:

- smanjilo bi se siromaštvo u jedno roditeljskih obitelji
- poboljšala bi se financijska situacija dvo roditeljskih obitelji
- djeca bi bila zbrinuta u institucijama koje su za to specijalizirane

- smanjenje stope nezaposlenosti otvaranjem novih radnih mjesta
- omogućavanje obiteljima s djecom da ostvare svoje dodatne aspiracije (npr. naobrazbu).

Tablica 2. Rizični i zaštitni čimbenici u predškolskom/školskom okruženju

		Rizični čimbenici	Zaštitni čimbenici
predškolska ustanova	odgajatelji	➤ stav da se propuštene stvari u obiteljskom okruženju mogu teško nadoknaditi	➤ posebice visoko procijenjeno poznavanje tehnika rada s djecom u odnosu na svladavanje sadržaja
	učenici	➤ nedostatak povezanosti s ustanovom ➤ nije izazov ➤ (ne)sigurnost u vrtiću ➤ nasilne skupine mladih ➤ nasilje među vršnjacima	➤ percepcija naučenog u vrtiću smatra se korisnim ➤ podržavajuća klima
škola	roditelji	➤ suradnja roditelja i škole ➤ procjena dostupnosti sredstava školi kako bi održala svoj program ➤ fizička sigurnost za dijete od strane odraslih	➤ općenito zadovoljstvo školom ➤ pripremljenost djeteta na prelazak u viši razred ➤ čistoća i održavanost škole
	učitelji	➤ sposobnost motiviranja učenika ➤ moгуćnost da se pomogne roditeljima da pomognu djeci oko školskih zadataka ➤ vidljiv stav da se propuštene stvari u obiteljskom okruženju mogu teško nadoknaditi ➤ nema sustava evaluacije djelatnika	➤ sposobnost davanja dodatnih objašnjenja učeniku/ osmišljavanje dobrih pitanja za učenike ➤ sposobnost procjene razine zadataka koji se daju učenicima ➤ sposobnost preusmjerenja učenika koji ometaju nastavu ➤ podržavajuća klima

Preuzeto iz Bašić, J., Ferić, Š. M., Kranželić, T., V. i sur. (2006). *Zajednice koje brinu kao model prevencije poremećaja u ponašanju.*

Slijedom navedenog jedan je od prioriteta zadataka Grada Poreča omogućiti roditeljima optimalne uvjete za zbrinjavanje djece kako bi samostalnim radom privređivali za obitelj. Budući je tematika vrlo bliska koncepciji europskih standarda prijedlog je da se, ukoliko je navedena potreba za još jednim vrtićem opravdana, financijski izvor usmjereni ka evropskim pristupnim fondovima.

5. DUGOROČNA PODRŠKA KONCEPTU OBITELJSKE POLITIKE ZA GRAD POREČ

Obiteljska politika je strateški dokument i dio dugoročne politike zdravlja, te uključuje promjene u socijalnoj i stambenoj politici Grada Poreča, zapošljavanju, zdravstvu i drugdje. Plan provedbe mjera Obiteljske politike Grada Poreča, sadržavati će konkretne aktivnosti, financijske planove i rokove, te nositelje pojedinih aktivnosti, a dostaviti će se nadležnim gradskim radnim tijelima Grada Poreča na usvajanje u svakom narednom koraku.

5.1. MJERE OBITELJSKE POLITIKE

I. Demografska kretanja

1. Usvajanje i provođenje populacijske politike uz planiranje ostvarivih mjera neovisno o promjenama vlasti, sa ciljem zadržavanja pozitivnog prirodnog prirasta na području Poreča, te povećavanje postotka rođenih u odnosu na broj umrlih stanovnika na području Poreča, mjerama kao što su novčana potpora obiteljima za novorođeno dijete, potpora jedno roditeljskim obiteljima i sl. Stvaranje uvjeta za praćenje migracionih kretanja mladih obitelji te provođenje poticajne politike za prihvaćanje / imigraciju mladih obitelji u Grad Poreč (stvaranje uvjeta za stanovanje, stipendije i zapošljavanje mladog, visokoobrazovanog kadra različitih obrazovnih profila...i dr)
Nositelj: Grad Poreč
2. Razvoj stambene politike kao potpora mladim obiteljima za rješavanje stambenog pitanja. Neriješeno stambeno pitanje najčešći je ograničavajući čimbenik pri odlučivanju o broju članova obitelji, odnosno odluke o broju rođene djece u obitelji.
Mjera će se realizirati kroz sufinanciranje kamata za kupnju prvog stana, te povoljnije uvijete za kupnju stana, ovisno o broju djece, što znači veću pogodnost za svako slijedeće dijete.
Nositelj: Grad Poreč

II. Tržište rada

3. Zapošljavanje žena putem prekvalifikacije s ciljem bolje profesionalne integracije najugroženijih skupina društva (skupine žena koje se teže zapošljavaju), putem kredita za poticanje ženskog poduzetništva, te poticanjem ženskog poduzetništva usmjerenog na razvoj obiteljskih usluga.
Nositelj: Grad Poreč

4. Poticanje razvoja obiteljskog poduzetništva i gospodarstava
Uvesti i poticati kreditne linije koje će omogućiti brži razvoj obiteljskog poduzetništva. Obitelji sa većim brojem djece omogućiti korištenje povlaštenih kreditnih linija za razvoj obiteljskih gospodarstava.
Nositelj: Grad Poreč

III. Potpora zajednice usmjerena obiteljima

5. Poticati razvoj predškolskih i školskih ustanova, razvojem mreže predškolskih ustanova i programa, kako bi postali dostupni svoj djeci predškolskog uzrasta. Kontinuirano podržavati razvoj i širenje programa produženog boravka u svim osnovnim školama na području Grada Poreča, kako bi postao dostupan svakom učeniku i njegovoj obitelji, te osigurati programe u suradnji škole i zajednice za kvalitetno provođenje slobodnog vremena.
Nositelj: Grad Poreč
6. Poticati i razvijati programe za unapređenje psiho socijalnog zdravlja obitelji, podrška razvoju funkcionalnijih obitelji, jačanje roditeljske kompetencije s naglaskom na informiranje i educiranje roditelja te drugi programi u zajednici kojima se djeluje na veću kvalitetu života te socijalnu sigurnost i zaštitu porečkih obitelji.
Nositelj: Fond „Zdravi grad“ Poreč
7. Razvijati programe namijenjene obiteljima, čiji su članovi osobe s posebnim potrebama.
Posebno razvijati specifične programe, uključivanjem čitave zajednice, koji su namijenjeni osobama i djeci s teškoćama u razvoju, osobama s invaliditetom različite etiologije te nadarenoj djeci Grada Poreča. Poticati razvoj programa koji su prilagođeni potrebama korisnika, kvalitetno organiziranom slobodnom vremenu, uklanjanju arhitektonskih barijera, stvaranju uvjeta za veću kvalitetu života osoba s posebnim potrebama uopće (dostupnost zdravstvenih, administrativnih i drugih uslužnih servisa, ortopedskih pomagala i sl.), poticanje programa za identifikaciju i razvoj specifičnih sposobnosti nadarene djece, stipendiranje istih te razvoj mjera za zadržavanje mladih, nadarenih stručnjaka u našem gradu.
Nositelj: Društvo invalida Poreč, Fond „Zdravi grad Poreč“, porečki vrtići i škole, Grad Poreč
8. Razvijati programe za zaštitu žrtava obiteljskog nasilja i socijalno ugroženih obitelji: kroz financiranje rada skloništa za zlostavljane, poticanjem provođenja programa rada sa zlostavljačima, sustavnim informiranjem i edukacijom utjecati na promjenu stava zajednice prema nasilju u obitelji, te mjerama Socijalnog programa obuhvatiti sve obitelji u socijalnoj potrebi.
Nositelj: Grad Poreč, udruge Grada Poreča u projektnom partnerstvu s Gradom, „Zdravi grad“ Poreč
9. Poticati i razvijati programe usmjerene starijim osobama i članovima njihovih obitelji s ciljem unapređenja kvalitete života starijih osoba u vlastitim

obiteljima i u zajednici te osiguravanjem institucionalne skrbi za starije osobe kada postoji potreba za institucionalizaciju, uspostaviti registre starijih osoba za Grad Poreč – opći registar (osoba starijih od 65 godina); specifični registar (evidencija polu autonomnih i ne autonomnih bolesnika).

Nositelj: Dom za starije i nemoćne osobe Poreč, Gerontološki centar Poreč, Grad Poreč

IV. Zdravstvena zaštita

10. Zaštita reproduktivnog zdravlja žena poticanjem sustavnog provođenja preventivnih programa i aktivnosti usmjerenih prevenciji raka dojke i raka vrata maternice. Kroz rad ginekološkog savjetovišta, Dom zdravlja i obrazovne ustanove učiniti dostupnim informacije o zaštiti reproduktivnog zdravlja mladih djevojaka i žena.

Nositelj: Grad Poreč, Fond „Zdravi grad“ Poreč, Dom zdravlja Poreč

5.2. NOSIOCI OBITELJSKE POLITIKE GRADA POREČA

Nosioci Obiteljske politike Grada Poreča su resorni odjel grada, Zdravi grad Poreč i sve relevantne ustanove, udruge, društva koja svojim djelovanjem osiguravaju zaštitu obiteljima Grada Poreča i to kako slijedi:

1. Grad Poreč - resorni odjel s pripadajućim upravnim tijelima
2. Zdravi grad Poreč
3. Porečki vrtići i škole
4. CZSS Poreč, Istarski domovi zdravlja – Ispostava Poreč
5. MUP – Policijska postaja Poreč
6. Civilni sektor (udruge, društva, klubovi Grada Poreča)
7. Svi drugi projektni partneri Grada Poreča koji svojim djelovanjem doprinose zdravlju obitelji.

POJMOVNIK

Asertivnost – komunikacijski stil koji karakterizira društvenog pojedinca, sigurnog u sebe i spremnog na otvoreno sučeljavanje, poštujući pritom kako osobni, tako i integritet drugih ljudi.

Empatija – sposobnost sagledavanja problema iz perspektive druge osobe. Empatija počinje sa slušanjem. Što znači, uspostavljanje odnosa sa ljudima. Individue koje imaju manjak empatije su više fokusirane na vlastite potrebe i obraćaju malo ili nimalo pažnje na tuđe.

Kognicija dolazi od engleske riječi *cognition* što označava spoznaju, tj. mentalne procese za koje se pretpostavlja da ističu ponašanje. Pod kognitivne procese se dakle podrazumijeva: pamćenje, pozornost, percepcija, mišljenje, kreativnost i rješavanje problema.

Prediktori/Predikcija - u užem smislu naziv za predikciju regresijskim modelima) je slična klasifikaciji Tip problema u kojem je potrebno odrediti kojoj kategoriji (klasi) ciljnog atributa (zavisna varijabla), pripada određeni primjer iz skupa podataka. Npr., uz zadanu klasifikaciju pacijenata kojom ih se svrstava prema stupnju oboljenja, treba identificirati kojoj klasi pripada određeni pacijent, ali na osnovu ostalih dijagnostičkih vrijednosti (atributa). Jedina razlika je što se kod predikcije u užem smislu podrazumijeva da je ciljna ili zavisna varijabla kontinuiranog tipa (realna numerička varijabla). Cilj je predikcijskih metoda da predviđaju numeričke vrijednosti ciljane varijable na novim primjerima podataka.

Socijalna isključenost - pojam koji nije precizno definiran i ima višestruko značenje. Smatra se da je koncept isključenosti širi od pojma siromaštva odnosno da osim siromaštva uključuje i deprivaciju koja je posljedica slabljenja solidarnosti i veza između pojedinca i društva. U zemljama EU socijalna se isključenost definira kao neuspješnost ostvarivanja integracije u jednom ili više socijalnih sustava (demokratsko-pravnom, radno-tržišnom, sustavu socijalne dobrobiti te obiteljskom sustavu i sustavu lokalne zajednice).

Socijalna kohezija - pod socijalnom kohezijom podrazumijeva se sposobnost jednog društva da osigura dobrobit svim svojim članovima i izbjegne polarizacije. Kohezivno je društvo solidarna zajednica koju čine slobodne individue koje demokratskim metodama ostvaruju svoje zajedničke ciljeve. Socijalna je kohezija prije svega ideal kojem treba težiti, a nije cilj koji je moguće u potpunosti ostvariti. Socijalnu koheziju treba stalno održavati, poboljšavati i prilagođavati. Svaka generacija iznova mora pronaći održivu ravnotežu socijalnih snaga. Ta se ravnoteža treba stalno prilagođavati promjenama ekonomske i socijalne okoline, promjenama tehnologije, te nacionalnih i međunarodnih političkih sustava.

Socijalno osiguranje – sustav novčanih naknada kojima upravlja država putem obveznih doprinosa. Pravo na naknade socijalnog osiguranja proizlaze iz doprinosa što ih je pojedinac uplaćivao u razdoblju dok je bio zaposlen. Najznačajnije naknade socijalnog osiguranja su mirovine, naknade za nezaposlene, porodne naknade, naknade u slučaju bolesti. Ove naknade, u pravilu, nisu utemeljene na provjeri prihoda i njihova je visina obično povezana s prijašnjim zaradama ili doprinosima. Neki

smatraju da bi u socijalno osiguranje trebalo uključiti i programe privatnog osiguranja, a ne samo državnog.

Socijalna politika - akademska disciplina i praktična djelatnost. Obuhvaća one državne aktivnosti kojima se regulira pružanje naknada pojedincima ili obiteljima koje su, zbog određenih okolnosti, ostale potpuno ili djelomice bez svojih prihoda, pa su stoga dospjeli u nepovoljnu životnu situaciju. Opći je cilj socijalne politike zadovoljiti osnovne potrebe građana, ujednačiti njihove životne šanse, ostvariti socijalnu sigurnost i pomoći onima koji se ne mogu sami brinuti o sebi. Jezgro socijalne politike uključuje socijalno osiguranje, socijalnu pomoć, zdravstvo i socijalne usluge. U širem smislu, ovaj pojam uključuje obrazovnu i stambenu politiku te politiku zapošljavanja.

Socijalna pravda – cilj socijalne politike, a tiče se načina na koji se resursi trebaju dijeliti ili distribuirati između pojedinaca. Percepcije socijalne pravde mogu se značajno razlikovati između društva ili unutar društva.

Socijalno uključivanje – sa socijalno-političkog gledišta obuhvaća niz programa kojima je cilj integrirati isključene grupe ili pojedince u "središnje" društvo. Ovi su programi karakteristični po tome što kombiniraju ekonomske sa socijalnim ciljevima. Namjera je da se dobivanje dohodovne potpore uvjetuje obvezom pojedinaca da aktivno sudjeluje u procesima socijalnog uključivanja.

LITERATURA:

- Bašić, J., Ferić, Š. M., Kranželić, T., V. i sur. (2006). *Zajednice koje brinu kao model prevencije poremećaja u ponašanju*. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet.
- Bašić, J., Ferić Šlehan, M., Kranželić Tavra V. (2007.), Model prevencije poremećaja u ponašanju: Epidemiološka studija – mjerenje rizičnih i zaštitnih čimbenika u Istarskoj županiji, Pula-Zagreb
- Bašić, J., Ferić Šlehan, M., Kranželić Tavra V. (2007.), Model prevencije poremećaja u ponašanju: Strategijska promišljanja, resursi i programi prevencije u Istarskoj županiji, Pula – Zagreb
- Boivin, M., Hymel, S., Bukowski, W.M. (1995). The roles of social withdrawal, peer rejection and victimization by peers in predicting loneliness and depressed mood in childhood. *Development and psychopathology*, 7, 765 – 785.
- Bukowski, W. M., Hoza, B. (1989). Popularity and Friendship Issues in theory, Measurement and Outcome. In T.J. Berndt & G.W. Ladd (Eds.), *Peer relationship in child development* 15-45. New York: Wiley.
- Burton, M., Watson, M. (1998). *Counselling people with Cancer*. New York: John Wiley & sons.
- Cillessen, A. H. N., Bellmore, A. D. (1999). Accuracy of social self-perceptions and peer competence in middle childhood. *Merrill – Palmer Quarterly*, 4, 650-676.

- Crostat (2007a). Žene i muškarci u Hrvatskoj. Republika Hrvatska. Državni zavod za statistiku.
- Crostat (2007b). Prirodno kretanje stanovništva. Državni zavod za statistiku republike Hrvatske.
- Engels, R. C. M. E, Deković, M. Meeus, W. (2002). Parenting practices, social skills and peer relationships in adolescence. *Social behavior and personality* (30), 1, 3-18.
- Gest, S. D., Graham-Bermann, S., Hartup, W. W. (2001). Peer experience, common & unique features of number of friendships, social network centrality and sociometric status. *Social development*, 10, 23-40.
- Hartup, W.W, (1996) The company they keep: Friendships and their developmental significance. *Child development*, 67, 1-13.
- Janković, J. (2004). *Pristupanje obitelji – sustavni pristup*. Zagreb: Alineja.
- Jelavić, Ž. (2006/07). *Obitelj, brak, kućanstvo Definicije, perspektive*. Sociologija obitelji Sveučilište u Zadru. <http://www.unizd.hr/portals/4/Obitelj%20-%20uvodno.ppt>.
- Juroš, L. (2002). Međugeneracijska pravda i Rawlsov odgovor. *Diskrepancija*, 3,21-30.
- Klarin, M. (2002). Dimenzije obiteljskih odnosa kao prediktori vršnjačkim odnosima djece školske dobi. *Društvena istraživanja* 60/61, 805-822.
- Langhinrichsen-Rohling, J., Monson, C. M., Meyer, K. A., Caster, J., Sanders, A. (1998). The associations among family-of-origin violence and young adults current depressed, hopeless, suicidal and life-threatening behavior. *Journal of Family Violence*, 3.
- Lorenzer, A. (1989). *Intimnost i socijalna patnja*. Zagreb: Naprijed.
- Olson, D.H., and Y. Lavee. 1989. "Family System and Family Stress: A Family Life Cycle Perspective." In: K. Kreppner and R.M. Lerner, eds. *Family Systems and Life-Span Development*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, pp. 165-193.
- Olson, D. (1993). Circumplex model of marital and family systems: Assessing family functioning. In F. Walsh (Ed.), *Normal family processes* (pp. 104-137). New York: Guilford Press.
- Olson, D. (2000). Circumplex model of marital and family systems. *The Association for Family Therapy and Systemic Practice*, 22, 144-167.

- Parker, J. G., Asher, S. R. (1993). Friendship and friendship quality in middle childhood: links with peer group acceptance and feeling of loneliness and social dissatisfaction. *Developmental psychology*, 4, 611-621.
- Puljiz, V. (1999). Profil obiteljske politike. *Revija za socijalnu politiku* svezak 6, br.1. Zagreb: Studijski centar socijalnog rada Pravnog fakulteta.
- Puljiz, V., Zrinščak, S. (2002). Hrvatska obiteljska politika u europskom kontekstu . *Revija za socijalnu politiku* svezak 9, BR. 2 Zagreb: Studijski centar socijalnog rada Pravnog fakulteta.
- Rawls, J. (1999). *A Theory of Justice*. U Harry, J. Gensler, Earl W. Spurgin i James C. Swindal (ur.), *Ethics: Contemporary Readings*. (Routledge, New York and London 2004), str 229-234.
- Segrin, C. & Flora, J. (2000). Poor Social Skills are a Vulnerability Factor in the Development of Psychosocial Problems. *Human Communication Research*, 3, 489 – 514.
- Stacey, S. M. (2000). Childhood loneliness: implications and intervention considerations for family therapists. *Family Journal*, 8, 161–165.
- Tritt, C., Duncan, D. R. (1997). The relationship between childhood bullying and young adult self-esteem and loneliness. *Journal of Humanistic Counseling Education & Development*, 36, p35, 10p.
- Wass, G. A., Graczyk, P. A. (1999). Child behaviors leading to peer rejection: a view from the peer group. *Child study journal*, 29, 291- 307
- http://www.vlada.hr/hr/aktualne teme_i_projekti/aktualne teme/hrvatska_i_eu/hrvatska_zajednicki_memorandum_o_socijalnom_ukljucivanju
- Zrinščak, S. (2006). *Socijalna država u 21. stoljeću-privid ili stvarnost?*. Zagreb: Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

PRILOG

U prilogu slijede statistički pokazatelji preuzeti iz knjige Gradska slika zdravlja i okvir gradskog plana za zdravlje Grada Poreča (Poreč, prosinac 2008.) koji se odnose na demografske podatke te pokazatelje sklopljenih i pravomoćno razvedenih brakova u Gradu Poreču.

Ostali dostupni pokazatelji za Grad Poreč (demografski, zdravstveni i socioekonomski) koji su značajni za inicijative i strateške planove za zdravlje u zajednici, pa tako i za sveobuhvatnu koncepciju Obiteljske politike dostupni su u istoimenoj knjizi (nakladnici „Zdravi grad“ Poreč i Grad Poreč, 2008.).

7.

Na temelju članka 40. i 89. Statuta Grada Poreča ("Službeni glasnik Grada Poreča", broj 9/01, 18/05 i 3/09), članka 23. i 29. Poslovnika o radu Gradskog vijeća Grada Poreča ("Službeni glasnik Grada Poreča", broj 5/02) i Zaključka Gradskog vijeća Grada Poreča, Klasa: 011-01/08-01/37 urbroj: 2167/01-07-08-2 od 27. ožujka 2008. godine, Gradsko vijeće Grada Poreča, na sjednici održanoj 07. srpnja 2009. godine, donosi

ODLUKU**o osnivanju i imenovanju Tima za zdravlje Grada Poreča
zaduženog za izradu i provedbu Plana za zdravlje Grada Poreča****I.**

Ovom Odlukom osniva se Tim za zdravlje Grada Poreča kao operativno stalno radno tijelo Gradskog vijeća zaduženo za izradu i provedbu Plana za zdravlje Grada Poreča.

II.

U Tim za zdravlje imenuju se:

- Nataša Basanić Čuš – za koordinatoricu (predstavnicu Fonda "Zdravi grad Poreč",
- Tihana Mikulčić – za koordinatoricu (predstavnicu Upravnog odjela za društvene
djelatnosti, socijalnu skrb i zdravstvenu zaštitu Grada Poreča),
- Nataša Basanić Čuš i Sandra Milotti Ašpan – za voditeljice Lokalne akcijske
grupe
(dalje: LAG) Obitelj,
- Gordana Vorkapić Jugovac – za voditeljicu LAG Djeca i mladi,
- Vesna Kordić – za voditeljicu LAG Kultura i slobodno vrijeme (porečka
zima),
- Dragica Gruić – za voditeljicu LAG Sigurnost u zajednici,
- Sandra Mušković – za voditeljicu LAG Održivi razvoj, razvoj gospodarstva i
očuvanje okoliša,
- Nino Basanić – za voditelja LAG Seniori (stariji od 65 godina).

III.

Radom Tima za zdravlje rukovode koordinatorice, a administrativnu podršku pružaju mu Fond "Zdravi grad" i Upravni odjel za društvene djelatnosti, socijalnu skrb i zdravstvenu zaštitu.

IV.

Poslovi Tima za zdravlje jesu:

- koordiniranje aktivnostima vezanih uz izradu Plana za zdravlje Grada Poreča,
- okupljanje LAG po prioritetnim područjima i imenovanje članova,
- delegiranje odgovornosti za rad i vođenje LAG,
- zaduživanje nositelja prioritetnih područja, koji su određeni nositeljima u okviru Plana za zdravlje, za pripremu i stručnu podršku radu LAG,
- predlaganje nadležnim tijelima donošenje odgovarajućih akata vezanih uz izradu i provedbu Plana za zdravlje Grada Poreča.

V.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku Grada Poreča".

Klasa: 011-01/09-01/42

Ur. broj: 2167/01-07-09-1

Poreč, 07.07.2009.

**PREDSJEDNIK
GRADSKOG VIJEĆA**

Edidio Kodan, v.r.

8.

Na temelju članaka 40. i 48. stavak 1. Statuta Grada Poreča ("Službeni glasnik Grada Poreča" broj 9/01, 18/05 i 3/09) Gradsko vijeće Grada Poreča na sjednici održanoj 07. srpnja 2009. godine, donosi

**ODLUKU
o izboru Potpredsjednika
Gradskog vijeća Grada Poreča**

Članak 1.

Za Potpredsjednika Gradskog vijeća Grada Poreča se izabire Anđelka Prekalj.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku Grada Poreča".

Klasa: 011-01/09-01/49
Ur.broj: 2167/01-07-09-4
Poreč, 07.07.2009.

**PREDSJEDNIK
GRADSKOG VIJEĆA**

Edidio Kodan, v.r.

9.

Na temelju članka 78. Zakona o prostornom uređenju i gradnji ("Narodne novine", broj 76/07. i 38/09.), članka 40. Statuta Grada Poreča ("Službeni glasnik Grada Poreča", broj 9/01, 18/05 i 3/09), Gradsko vijeće Grada Poreča, na sjednici održanoj 07. srpnja 2009. godine, donosi

ODLUKU
o izradi izmjena i dopuna Detaljnog plana uređenja
"Servisna zona Poreč – područje II"

Članak 1.

- (1) Pristupa se izradi izmjena i dopuna Detaljnog plana uređenja "Servisna zona Poreč – područje II" ("Službeni glasnik Grada Poreča", br. 9/07. 2/09. i 4/09. – pročišćeni tekst) /u daljnjem tekstu: Plan/.

Članak 2.

- (1) Izradi izmjena i dopuna Plana pristupa se radi :
- izmjene i dopune odredbi za provođenje i grafičkih prikaza Plana u odnosu na
 - uvjete određivanja i razgraničavanja površina javnih i drugih namjena,
 - uvjete smještaja građevina gospodarskih djelatnosti,
 - uvjete gradnje komunalne mreže,
 - te drugih poglavlja ukoliko se izmjene i dopune pod alinejom 1. i 2. ovog stavka reflektiraju i na njih.

Članak 3.

- (1) Područje obuhvata Izmjena i dopuna Plana čine građevne čestice planske oznake 4-7, 23, 29 i 34.

Članak 4.

- (1) Za izradu izmjena i dopuna Plana nije potrebno pribavljanje posebnih stručnih podloga, niti odgovarajućih katastarskih podloga.

Članak 5.

(1) U izradi izmjena i dopuna Plana sudjelovat će tijela i osobe određeni posebnim propisom.

Članak 6.

(1) Rok za izradu Izmjena i dopuna Plana, odnosno njegovih pojedinih faza :

- izrada koncepcije Izmjena i dopuna Plana i provedba Prethodne rasprave,
 - rok : - petnaest (15) dana od stupanja na snagu ove Odluke, odnosno zaključenja ugovora o izradi Plana sukladno posebnom propisu,
- izrada prijedloga Izmjena i dopuna Plana i provedba Javne rasprave,
 - rok : - četrdesetpet (45) dana od stupanja na snagu ove Odluke, odnosno zaključenja ugovora o izradi Plana sukladno posebnom propisu,
- izrada Izvješća o javnoj raspravi i konačnog prijedloga Izmjena i dopuna Plana,
 - rok : šezdeset (60) dana od stupanja na snagu ove Odluke, odnosno zaključenja ugovora o izradi Plana sukladno posebnom propisu.

Članak 7.

(1) Izdavanje akata kojima se odobravaju zahvati u prostoru, odnosno građenje, tijekom izrade i donošenja Izmjena i dopuna Plana, na području obuhvata Plana nije zabranjeno.

Članak 8.

(1) Sredstava za izradu Izmjena i dopuna Plana osiguravaju se iz sredstava Proračunu Grada Poreča, te iz drugih izvora.

Članak 9.

(1) Ova Odluka stupa na snagu 8 dana nakon objave u "Službenom glasniku Grada Poreča".

Klasa: 011-01/09-01/48
Ur.broj: 2167/01-07-09-1
Poreč, 07.07.2009.

PREDSJEDNIK
GRADSKOG VIJEĆA

Edidio Kodan, v.r.

10.

Na temelju članaka 40. i 89. Statuta Grada Poreča ("Službeni glasnik Grada Poreča", broj 9/01,18/05 i 3/09) i članka 23. stavak 3. Statuta Gradske knjižnice Poreč (stupio na snagu 9.4.2007. godine), Gradsko vijeće Grada Poreča, na sjednici održanoj 07. srpnja 2009.godine, donosi

ODLUKU
o imenovanju ravnateljice Gradske knjižnice Poreč

Članak 1.

Ovom Odlukom se IRIDES ZOVIĆ imenuje ravnateljicom Gradske knjižnice Poreč.

Članak 2.

IRIDES ZOVIĆ se imenuju ravnateljicom na vrijeme od četiri (4) godine.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku Grada Poreča".

Klasa: 011-01/09-01/41
Ur. broj: 2167/01-07-09-1
Poreč, 07.07.2009.

PREDSJEDNIK
GRADSKO VIJEĆE

Edidio Kodan, v.r.

III. Mandatna komisija

1.

Na temelju članka 7. Zakona o izmjenama Zakona o političkim strankama ("Narodne novine" broj 36/01) i članka 4. Odluke o financiranju političkih stranaka iz Proračuna Grada Poreča ("Službeni glasnik Grada Poreča" broj 18/05) Mandatna komisija Gradskog vijeća Grada Poreča na sjednici održanoj 30. lipnja 2009. godine, donosi

O D L U K U o rasporedu sredstava političkim strankama iz Proračuna Grada Poreča u 2009. godini

Članak 1.

Mandatna komisija Gradskog vijeća Grada Poreča raspoređuje ovom Odlukom raspoloživa sredstva iz Proračuna Grada Poreča u 2009. na poziciji 17 "Program političkih stranka", na način da po svakom članu Gradskog vijeća Grada Poreča pripadniku političke stranke pripada do kraja 2009. godine ukupan iznos od 12.866,00 kn (mjesečno 1838,00 kn), a za članice podzastupljenog spola (žene) još 10%, odnosno 14.154,00 kn (mjesečno 2022,00 kn).

Članak 2.

Mandatna komisija utvrđuje da u Gradskom vijeću Grada Poreča ima 19 članova pripadnika političkih stranaka i to:

stranka	član	članica	ukupno
IDS	8	5	13
HDZ	2		2
SDP	0	2	2
HSU	1	1	2

Članak 3.

Sukladno prethodnim odredbama iz ove Odluke mjesečne naknade pojedinoj političkoj stranci iz Proračuna Grada Poreča u 2009. godini iznose kako slijedi:

stranka	iznos u kn
IDS	24.814,00
HDZ	3.676,00
SDP	4.044,00
HSU	3.860,00

Isplata mjesečne naknade isplaćivati će se u sedam jednakih mjesečnih iznosa od kojih prvi mjesečni iznos do kraja lipnja 2009. godine, a preostali iznosi do kraja svakog tekućeg mjeseca u 2009. godini.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenom glasniku Grada Poreča".

**Klasa: 011-01/09-01/46
Ur.broj: 2167/01-07-09-2
Poreč, 30.06.2009.**

**PREDSJEDNICA
MANDATNE KOMISIJE**

Sanja Oplanić, v.r.

